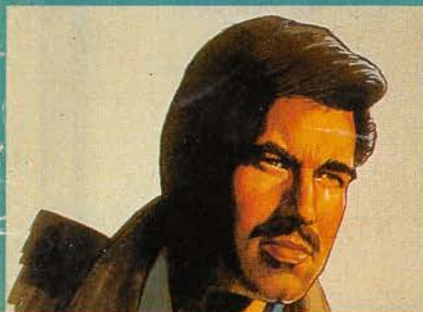
NYA DATOR Magazin
C 64/128/Amiga
Sveriges Största Datortidning!
Nr 17 10 - 23 OKT 1991
Årgång 6
Norge: 24 kronor Finland: 15:50 FM
18^90 INKL. MOMS

Inspektör Raol Dusentier leder mördarjakten i spelet Cruise for a Corpse.

MORD-JAKT på kryssare

BARNEN STOPPADES på spelmässa

SJUKASTE SKÄRM-SKÄMTEN

C-KOMPILATORN ALLA HAR RÅD MED

STOR MUS-ÖVERSIKT

DIAMANTBOK; nytt bokföringsprogram till Amigan ■ A-FAKT; faktureringsprogram till Amigan ■ Commodores VD i exklusiv intervju ■ Ny hackerdiskett för C64 ■ TURBOTEXT; editorn för Amiga-programmeraren ■ Workbench 2.0 ute nu!

Gäller tom nästa annons. Reservation för slutförsäljning.

DATALÄTT

Sveriges ledande på datatillbehör. 2 års garanti på Commodore originalprodukter.

SupraDrive XP 500

Auktoriserad Supradealer

52 Mb/512 Kb RAM	**5995:-**
52 Mb/1 Mb RAM	**6895:-**

PROTEXT

Ordbehandlingsprogram
Helsvenskt

1125:-

NU I LAGER!

Deluxepaint IV

1049:-

A 500 HÅRDDISK

A 590

20Mb, expanderbar till 2Mb RAM, svensk handledning, 2 års riksgaranti.

3995:-

med 512Kb RAM **4495:-**

STEREOSAMPLER

Amiga ljudsampler av hög kvalitet. Mikrofon kan kopplas direkt till samplern. Lev komplett m. programvara o kablar

595:-

Terminalbord

Ett kompakt bord med plats för hela datautrustningen. Finns i svart och grått.

Bordet på bilden är försett med tilläggspaket.

Tillverkat i kraftigt stål.

NU 995:-

Tilläggspaket med sidobord och printerkorg **495:-**

Mannesman Tally

Skrivare

- 9 nålar
- NLQ
- Kvalitets-skrivare

NU 1795:-

AMIGA 2000

Amiga 2000 v 1.3 Svensk. 1 Mb RAM. 1 diskettstation. 2 års garanti.

7995:-

Proffs? Beställ vår specialkatalog!

STAR LC 24-10
2895:-

STAR LC 200
2895:-

STAR LC 24-200 C
4995:-

3 års garanti – endast hos DATALÄTT!

SupraModem 2400

komplett med programvara & kablage

Paketpris:

1495:-

SupraModem 2400 plus med MNP 5 ger 2-4 ggr högre överföringshastighet.

2495:-

Ej telegodkända

MPS 1270

Bläckstråleskrivare från Commodore.

- Helt ljudlös
- Frontmatning

2495:-

DATALÄTT

POSTORDER
Box 119
241 22 Eslöv
Tel. 0413-125 00

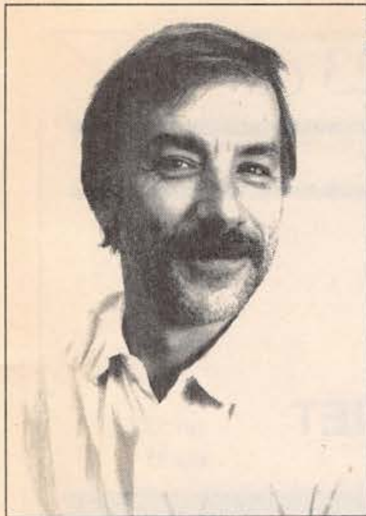
ESLÖV
Bruksgatan 32
Vard 10-18, Lörd 10-13
Tel. 0413-125 00

MALMÖ
Ö. Förstadsgatan 20
Vard 10-18, Lörd 10-14
Tel. 040-12 42 00

GÖTEBORG
Backaplan, Färgfabriksg. 1
Vard 10-18, Lörd 10-14
Tel. 031-22 00 50

AUKTORISERAD SERVICEVERKSTAD
Lämna i valfri butik
Box 119, 241 22 ESLÖV
Vard 8-17
Tel. 0413-612 05

Alla priser inkl. moms. Endast postens avgifter tillkommer.

Rätta tagen Commodore

I bland får man sina önskningar snabbt uppfyllda.

För några nummer sedan uttryckte jag min oro för Amigans framtid. Främst på grund av Nintendo och SEGAs framgångar i Sverige, kombinerad med Commodores passivitet på spelfronten.

I det här numret av Datormagazin publicerar vi en färsk intervju med svenska Commodores nya VD Lars Molander. En intervju som är intressant ur en mängd aspekter.

För första gången på många år verkar Commodore gå på offensiven. Lars Molander visar klart att han inte frivilligt tänker ge spelkonsollerna ytterligare marknadsandelar. Han uttalar en stridsvilja som kan göra framtiden för oss Amigavänner mycket spännande.

På reklamsidan har svenska Commodore nu dragit igång en mängd aktiviteter. Vi kommer att stöta på Amigan på tre miljoner Kalas Puffar-paket i höst. TV3 planerar en Karaoke-tävling med Amigan! Och kolla in FilmNet, där lär ni också stöta på Amigan.

Dessutom så får vi ju för första gången i år uppleva en Commodores Christmas Show i Sverige! Närmare bestämt den 7-8 december. Bravo Commodore. Det är rätta tagen.

I dagarna meddelade dessutom Commodore att man 29 augusti sålt exakt 90.000 Amiga 500 i Sverige. Med de A2000- och A3000-maskiner som sålts kan vi räkna med att det finns över 100.000 Amiga i landet. Wow!

Och fler lär det bli. Commodore siktar på att sälja ca 20.000 maskiner om året, minst. Och med de, ännu så länge hemliga, marknadsföringsplaner man har låter det inte orimligt.

För alla oss som kämpar för Amigans framtid är detta viktiga nyheter. Ju fler Amiga-ägare vi får, desto fler program och tillbehör lär det dyka upp på marknaden. Något som vi alla kan dra nytta av.

Men alla bör hjälpas åt att dra sitt strå till stacken. Se till att inte fler luras in i spelkonsolls- eller PC-fällan.

Förklara för dina datorlösa polare varför de INTE ska köpa en spelkonsoll eller PC, utan istället en Amiga. Samla dina bästa argument. Skriv ned dem och skicka till Datormagazin. Får vi tillräckligt många kanske vi publicerar de bästa.

Kanske kan vi dra igång vår egen valkampanjen lite på skoj så där. Nästa val kanske vi till och med har ett eget parti, Amigapartiet 4-Ever! Ned med spelkonsollerna och trista PC-datorer! Herregud, jag tror snart själv på det här...

Christer Rindeblad

REDAKTION

Adress: Datormagazin, Box 6688, S-113 84 Stockholm. ***Tel:*** 08-33 59 00.
Telefax: 08-728 85 57 (Redaktion).
BBS: 08-728 85 90 (Endast prenumeranter)
Chefredaktör&Ansvarig utgivare: Christer Rindeblad
Bitr.red.chef: Patrik Nilsson
Layout: Ursula Engström, Birgitta Geissmann
Nöjesredaktör: Lars Jansson
Testredaktör: Peter Kerschbaumer
Red-Sekreterare: Jeanette Lagerholm
Verkställande direktör: Gunnar Netz
Marknadschef: Kim Johansson
Annonschef: Göran Backman

MEDARBETARE I DETTA NUMMER

Christer Bau, Pontus Berg, Magnus Friskytt, Göran Fröjdh, Kent Holm (teckningar), Björn Knutsson, Mac Larsson, Erik Lundevall, Erik Lövendahl-Sörensen, Henrik Mårtensson, Lennart Nilsson, Robin Olsson, Johan Pettersson, Magnus Phil, Anders Reuterswärd, Pia Wester

PRENUMERATION

TITEL DATA: Tel: 08-729 00 40, Vardagar klockan 08.30-12.00, 13.00-16.30. Pren.pris Sverige & Norden: Helår: (22 nr) 365 kr. Halvår (11 nr) 187 kr. Korttid (7 nr) 121 kr. Utanför Norden: Helår (22 nr) 401 kr. Halvår (11 nr) 203 kr.

ANNONSER

ANNONSKONTAKTEN AB. Att: Mats Svensson, Nybodagatan 1, 171 42 Solna. Tel: 08-83 09 15, Telefax: 08-27 37 35

RIPPNING&TRYCK

RIPPNING: Melanders Fotosätteri, STHLM.
REPRO: Valör Repro, Bromma, STHLM.
TRYCK: Hedemora-bladet, Hedemora.
UTGIVARE: Bröderna Lindströms Förlags AB, Stockholm.

ISSN: 0283-3379

Medlem av

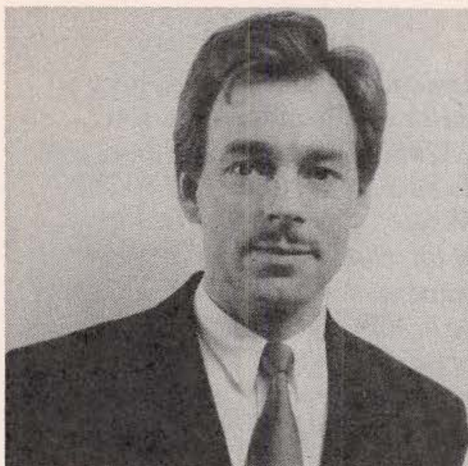

NYA DATOR Magazin C 64/128/Amiga
Sveriges Största Datortidning!

NUMMER 17: 10 okt—23 okt

INNEHÅLL

NYHETER-REPORTAGE

Lars Molander, Commodores nye VD, vill få lite snurr på Amiga-marknaden, målet är en Amiga eller CDTV i varje svenskt hem.

AMIGA

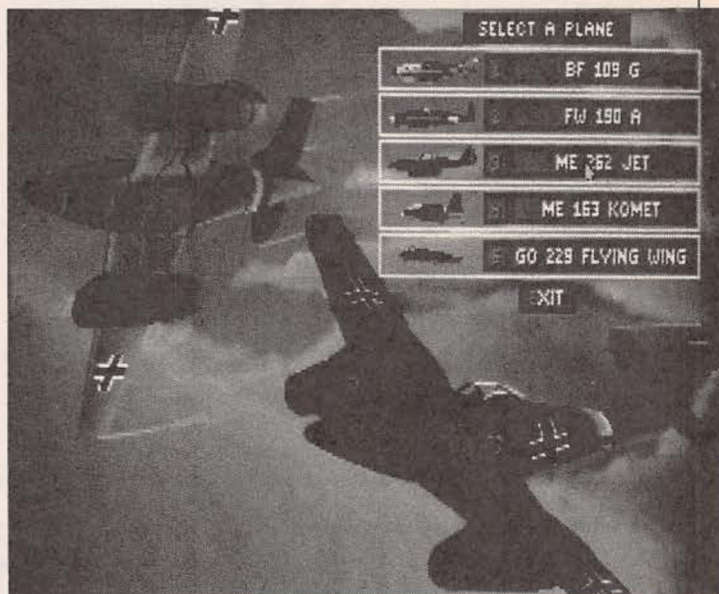
C64/128

ÖVRIGT

NÖJESMAGAZINET

Cruise for a Corpse, en thriller med alla klassiska indgredienser som mord, passion och invecklade intriger.

I Secret weapon of the Luftwaffe är det nazzar mot jänkare, vilket är ett ganska aktuellt ämne även i våra dagar... nazzar alltså!

ANNONSÖRER

Datormagazin görs med DTP på Amiga med följande produkter.
HÅRDVARA: En 25 MHz Amiga 3 000, sju Amiga 2 000, fyra CBM 1950 multisync färgskärmar, tre Microway flickerfixer, tre Taxan Viking-I 19-tums DTP-skärmar, fem GVP 28 MHz och en GVP 33 MHz acceleratorkort, Sju Hydra EtherNet nätverkskort.
MJUKVARA: Publishing Partner Master, Transcript, DeLuxe Paint III, NT-BBS, ARexx, WShell,NComm, DMZ-Conv.
LEVERANTÖRER: Commodore AB, ProComp, Karlberg&Karlberg, Datakompaniet, Sydelektronik, HK Elektronics.

CDTV för dyr

LONDON (Datormagazin) En gift 35-årig man med barn.

Där har ni normalköparen av en CDTV. Allt enligt en färsk engelsk undersökning.

Hälften av alla tillfrågade anser dock att CDTV ännu så länge är alldeles för dyr.

Det är engelska Commodore som gjort en stor undersökning om marknaden för CDTV. Och resultatet presenterades på ECES i London nyligen.

I England har man sålt cirka 6.000 CDTV sedan april. Det finns drygt 100 CDTV-titlar klara. 45 procent av dessa är spel, 23 procent undervisning och 15 procent ''uppslagsverk''.

Undersökningen visade att 98 procent av alla Amiga-ägare är intresserade av att göra sin maskin CDTV-kompatibel. Intresset sjunker dock till 73 procent om det kostar mer än 3.000 kronor.

När det gäller program vill de flesta använda CDTV till spel, virtual reality, grafik, undervisningsprogram och musik.

På frågan varför de vill ha en CDTV, motiverade hela 40 procent med att det är nästa stora 'underhållningspryl' för hemmabruk.

Hela 56 procent angav dock att priset på CDTV är för högt och att de därför inte tänker köpa en.

Christer Rindeblad

Workbench 2.0 kommer i november

Nu är det klart! I månadsskiftet oktober/november börjar Workbench 2.0, den nya versionen av AmigaDOS, att säljas i Sverige.

— Det är korrekt, säger Lars Molander, VD för svenska Commodore. Om allt går i lås ska 2.0 vara klart att distribuera då.

AmigaDOS 2.0 levereras dels på diskett och dels som ett nytt chip (en ny Kickstart) som måste bytas ut inne i datorn.

Av det skälet måste Amigaägare som fortfarande har garanti kvar lämna in sina maskiner till auktoriserade serviceverkstäder för att få de nya chipen installerade.

- Vi måste göra så för att garantin ska fortsätta gälla, säger Lars Molander. Att uppgradera sig till 2.0 kommer att kosta cirka 995 kronor inklusive montering. Då ingår alla disketter samt handbok.

Amigaägare vars garanti upphört och som anser sig kapabla att själva installera de nya chipen kommer dock att kunna köpa färdiga 2.0-kit för 500-700 kronor. Priset är ännu inte fastställt.

Fördelarna med Workbench 2.0 har tidigare beskrivits i en artikelserie i Datormagazin. Tidningen har nu planer på att sälja särtryck av artikelserien.

Datamaskinen vägrade reparera: — Ungarna misshandlar sina Amigor!

Trots lämnad garanti vägrade Datamaskinen i Linköping att reparera en kunds Amiga utan kostnad.

Bolaget beskyllde sin kund för att själv ha förstört datorn och därför skulle inte garantin gälla.

Men allmänna reklamationsnämnden hade en annan uppfattning; de krävde att reparationen skulle vara kostnadsfri.

I februari 1990 köpte Eva Nilsson i Linköping en Amiga 500 av Datamaskinen. Hon fick 12 månaders garanti vid köpet.

Redan efter 3 månader vägrade datorn att ta emot speldisketter. Det övre läshuvudet i diskettstationen var trasigt. TKS Servicepartner som sköter reparationer av Amigor åt Datamaskinen anlitades och Eva Nilssons dator lagades. Datamaskinen meddelade att Eva Nilssons garanti inte gälde för denna typ av fel. Felet hade uppstått enbart på grund av hennes vårdlösa behandling av datorn menade företaget. Och garantin gällde bara då det handlade om fabrikationsfel.

''Vi betvivlar att kunden har använt datorn på ett normalt sätt. Vi har själva sätt hur barn i upphetsningen drämmer knytnäven i datorerna'', sa man på Datamaskinen. Eva Nilsson tvingades att betala 2498 kronor för reparationen. Hennes fall togs upp i allmänna reklamationsnämnden. Nämden ansåg att inget bevisade att felet uppstått på grund av Eva Nilsson. Datamaskinen uppmanades därför att betala tillbaka pengarna för reparationen.

Helena Agnwall

Spelmässa utan spelare

Av Lars Jansson och Christer Rindeblad

LONDON (Datormagazin) Vilken flopp! European Computer Entertainment Show (ECES) i London har i många år varit Årets Största Spelshow. En mässa ingen fick missa. En mässa som lätt lockade 40 000 - 50 000 besökare. Ett jättejippo. Men i år sjönk spelmässan ihop som en sprucken ballong. Allmänheten stängdes ute och entrén flyttades till en bakgård.

Kanske är det tidens tecken. I september förra året var ECES på Earls Court i centrala London fortfarande SPELMÄSSAN. Jätteskyltar på fasaden och trafikkaos visade att här hände något viktigt.

Programhusen hade jättemontrar och körde till mässan i häftiga sportbilar. Viktiga kunder hämtades i limousin. Londons tonåringar köade i timmar för att komma in. Hundratals nya speltitlar visades upp.

I år hade entrén flyttats till baksidan av Earls Court 2. Och ungdomarna köade förgäves; mässan var bara öppen för branschfolk. Av de 46 utställarna var det endast Virgin och Ocean som hade montrar av större format.

Nu betyder inte det här att spelbranschen är på väg att dö. Däremot är den på väg att bli mer professionell och mässorna mer inriktade på affärsuppgörelser.

Allmänheten kan räkna med fler märkesbundna mässor typ AmiExpo samt säljinriktade mässor typ Computer Shopper Show och Commodore Christmas Show.

Allt talar nu för att ECES nästa år ersätts med två Computer Trade Show, en i april och en i september, där branschfolk kan mötas och göra upp affärsavtal samt titta på nya produkter.

TREND

Som vi visade i förra numret hade ECES ändå många spelnyheter att bjuda på, även om det verkar lite som om luften gått ur speltillverkarna. Nytänkande och kreativitet är begrepp som inte längre tycks existera. Nu är det i stället de säkra korten, arkadspelskonverteringar, filmlicenser och uppföljare som gäller.

—Vi vet att ett spel som Bart Simpson vs. the Space Mutants säljer bra oavsett om spelet är bra eller inte, medger Jayne McDermott, PR-ansvarig på Ocean och visar en lång lista på kommande spel som bygger på filmer, t ex Darkman, Hudson Hawk och inte helt okända Terminator 2.

Liksom i filmbranschen kommer det fler och fler uppföljare till framgångsrika titlar. Senare i höst kommer bland andra Last Ninja III, Might and Magic III, Double Dragon III, Midwinter II, och Robocop III.

Vissa försök till originalitet görs dock: t ex rymdfärje- och civilisations-simulatorer samt en del intressanta pusselspel.

CDTV

Framtiden för CDTV är lite osäker. Sedan introduktionen på den engelska marknaden i mars i år har 6 000 maskiner sålts, och inga programtillverkare vågar satsa på den än.

—Vi släpper två titlar till CDTV, Falcon och Xenon II, berättar Cathy Campos, PR-ansvarig på Mirrorsoft. Sedan får vi se hur det blir. Allt beror på hur bra de första titlarna säljer.

Ingen vågar satsa på program till CDTV, och så länge det inte finns program till den är det ingen som köper den.

Commodore i England diskuterar dock med en stor TV- och stereokedja möjligheterna att hyra ut CDTV-maskiner till en kostnad motvarande 220 kronor i månaden.

—Man kan då fråga sig om folk kommer att köpa titlar till sin hyrda maskin. Jag tror och hoppas det, eftersom folk köper filmer till sina hyrda videoapparater, säger Cathy Campos.

TIDNINGAR

Medan speltillverkarna gör stora förluster, går speltidningarna desto bättre. Enbart före jul kommer hela fem nya tidningar, helt inriktade på spelkonsoller. Redan idag finns det 36 tidningar som slåss om läsarna och undersökningar visar att den genomsnittlige datorägaren i England lägger ner mer pengar på att läsa om spel än att köpa dem.

PROGRAM

Europress Software, skaparna av AMOS, visade givetvis upp både AMOS, AMOS Compiler och AMOS 3D. Tre program som gjort succé över hela Europa. Bara i England har det sålts över 40 000 AMOS och i Sverige över 3 000...

—Vi räknar med att försäljningen ska öka ytterligare nu när Amigan inte längre säljs med Amiga BASIC, säger Chris Payne, VD för Europress.

JOYSTICKS OCH MÖSS

Contriver Europe visade en serie nya joysticks, möss och trackballs för Amigan. Bland annat en sladdlös joystick som fungerar med IR-ljus och döpts till Target Lock. Man visade också en "fem-i-en-mus" med 220 dpi för Amigan.

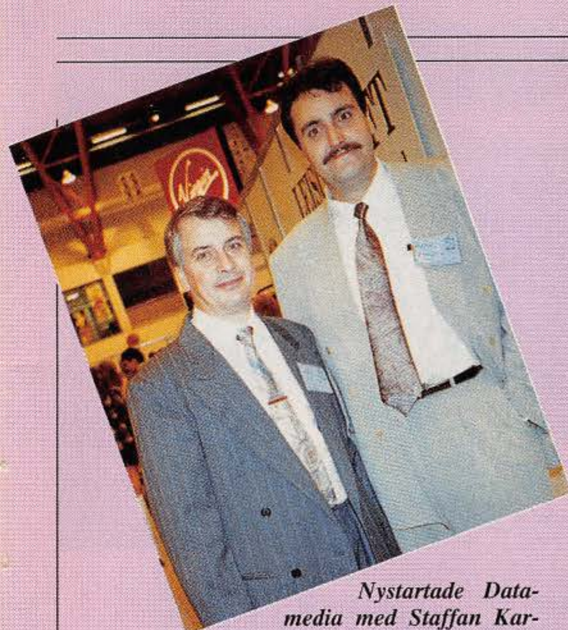
SpectraVideo visade upp en mängd nya joysticks och tillbehör. Däribland ACE-MORE, två märkliga lådor som förvandlar alla typer av joysticks till sladdlösa. Den ena lådan kopplas till datorn, den andra till joysticken. Informationen skickas med infraljus precis som fjärrkontrollen till TV. De presenterar också snart en analog rattliknande joystick kallad Flight Yoke avsedd för flyg- och bilspel.

SONMAX visade upp elva olika modeller av joysticks. Nyheten var "The Terminator" försedd med mikroswitchar och fem(!) fireknappar.

Suncom, berömda för Tac-2, var givetvis på plats med en hel serie joysticks och tillbehör. Bristen på nyheter var dock påtaglig.

ADRESSER:
Contriver Ltd, tel: 00944-280822803, fax: 00944-280822805
SONMAX, tel: 00944-457876705, fax: 00944-457871058
SpectraVideo, tel: 00944-819000024, fax: 00944-819036625.

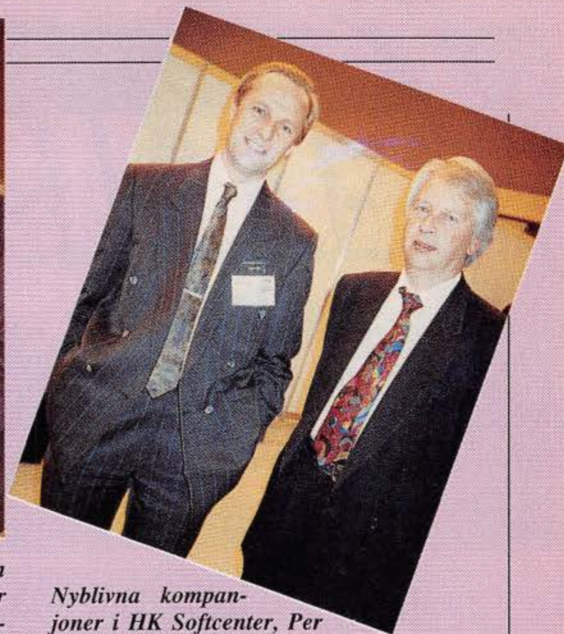
ECES

Nystartade Datamedia med Staffan Karbing och Bert Inge Lyander fanns givetvis på plats.

Henrich Sonne och Rasmus Jacobsen från danska Sofiech A/S, med kontor både i Köpenhamn och Stockholm, lovade de äldre i branschen en hård match.

Nyblivna kompanjoner i HK Softcenter, Per Carlsson och Heikkt Karbing, återknöt gamla kontakter i den engelska spelindustrin.

— men fylld av svenskar

LONDON (Datormagazin) Nu råder fullt krig om importen av dataspel till Sverige.

På spelmässan i London kryllade det av representanter från olika svenska spelimportörer.

—Svenska marknaden är otroligt rörig just nu, suckade smått trötta och resignerade engelska programhus.

I en del montrar på mässan stod svenska företag bokstavligt talat på kö för att få importavtal med tillverkarna. De engelska spelproducenterna och distributörsföretagen kunde välja och vraka fritt mellan olika erbjudanden från svenska importörer. Och det är något nytt för marknaden.

För ett år sedan fanns i stort sett bara två svenska importörer av dataspel; HK Electronics och Wendros.

Sedan dess har läget förändrats radikalt. På mässan i London fanns det representanter för sex etablerade eller blivande svenska spelimportörer. Det var folk från Wendros, HK Softcenter (tidigare HK Electronics), Datamedia, Sofiech, Beckmans och MD Datakonsult.

Dessutom fanns även folk från postorderföretagen Datalätt och Landbergs på plats. Även Bosse Onneryd från Svenska Commodore syntes i vimlet.

—Rena svenskinvasionen, tyckte de engelska speltillverkarna.

Men trots den hårda konkurrensen mellan de svenska importörerna verkar några bolag utkristallisera sig i mängden. Och där ansåg många engelska bolag att Wendros AB under ledning av Lennart Martling seglat upp i en tätposition.

— Vi har slutit exklusivitetsavtal med flera stora engelska speltillverkare. Däribland Ocean och US Gold, berättar en glad Lennart Martling.

—Visserligen hindrar inte den här typen av avtal andra importörer från att gråimportera exempelvis Oceans spel. Men vi kan erbjuda Ocean-spel före andra till ett lägre pris. Och vi kommer också att sköta om marknadsföringen i Sverige av deras spel.

Även f d HK Electronics, numera HK Softcenter, verkar ha fått luft under vingarna igen. Bolaget har ju fått in en ny majoritetsägare, Scanbase AB, och färskt kapital.

—Jag tror HK Softcenter kan bli en mycket bra affär. Det finns alla förutsättningar, säger Per Carlsson, VD för Scanbase AB.

Själv kommer Per Carlsson från PR-branschen och har aldrig tidigare arbetat med dataspel.

— Nej, det är något helt nytt för mig, säger han. Men Heikki Karbing, tidigare ägare av HK Electronics, finns ju kvar i bolaget som delägare. Och med hans stora branschkunnande och kontaktnät bör det inte bli några problem.

Danska Sofiech, som i våras öppnade kontor i Stockholm, satsade hårt inför Londonmässan. Bland annat genom en jätteannons i den engelska branschtidningen CTW där man hävdade att man var Skandinaviens bästa speldistributör. Något som många konkurrenter log snett åt.

—Vi har haft det trögt i Sverige, erkände ägaren Henrich Sonne för Datormagazin. Men nu ska vi omorganisera vårt Stockholmskontor och ge de övriga en match.

Staffan Karbing, bror till Heikki, fanns givetvis också på plats för att presentera sitt nya bolag Datamedia och konkurrera med brodern från HK Softcenter.

—Vi satsar på att kunna distribuera spel från merparten av de engelska tillverkarna. Jag tror inte längre på exklusivitetsavtal, förklarade Staffan Karbing.

Om de etablerade spelimportörerna ska få fler konkurrenter är ännu så länge en öppen fråga. Både Ulf Beckman från Beckman Innovation AB, samt MD Datakonsult erkände för Datormagazin att man tittar på marknaden och möjligheterna. Men ingen av dem ville i dagsläget avslöja sina framtidsplaner.

En sak är i alla fall säker. Någon brist på dataspel lär vi knappast få uppleva i Sverige.

Christer Rindeblad

Gladast av alla var Lennart Blixt och Lennart Martling från Wendros AB, som fick exklusivitetsavtal med bl a Ocean och US Gold. Wendros är på väg att bli den ledande distributören i Sverige.

Commodores VD i exklusiv intervju

—Nu tar vi strid mot spelkonsollerna

Lars Molander, svenska Commodores nye VD, tänker ta strid mot Nintendo och SEGAs frammarsch.

—Nu ska vi få igång Amigamarknaden igen och ta strid mot spelkonsollerna.

Lars Molander, svenska Commodores nye VD, skräder inte med orden när han talar om företagets nya strategi för framtiden.

Svenska Commodore var ett företag med problem. Dåligt rykte. Krig med återförsäljarna. Ständiga VD-byten. Utskrattad marknadsföring. Höga kostnader, stagnerande försäljning och en förlust på 3.5 miljoner kronor förra året.

Det var utgångsläget för Lars Molander, när han i våras kom till Commodore, direkt från VD-stolen hos svenska Atari. Ett byte som fick många ögonbryn att höjas.

— En del har nog glömt att jag jobbat på Commodore tidigare, säger Lars Molander med ett leende.

Stora framtidsvisioner

Vad har han då för framtidsvisioner? Och hur vill Lars Molander sätta fart på Commodore?

- Jag arbetar hårt för att våra kunder ska återfå förtroendet för oss. Och då menar jag både återförsäljare och slutkonsumenter.

Enligt Lars Molander har brist på planering och passivitet varit några av huvudorsakerna till det dåliga ekonomiska resultatet för Commodore.

—Vår PC-försäljning har varit direkt dålig. Men nu drar vi igång 25 PC-center. Dessutom har On Off-kedjan börjat sälja hela vårt PC-sortiment.

—Konsumentmarknaden har däremot varit rätt stabil, även om Amigaförsäljningen stagnerade i våras. Men till dags dato har vi faktiskt sålt totalt 90.000 Amiga 500 och ca 6.000 Amiga 2000 i Sverige. Och i hela Skandinavien har det sålts över 300.000 Amiga. Det ska jämföras med 42.000 Atari ST...

—Inför julen satsar vi hårt på att få extra snurr Amigamarknaden och verkligen slåss mot Nintendo och SEGA. Vi kommer bl.a. att marknadsföra både Amigan och C64 på Kalas Puffar-paket under hösten. Det blir en jättekampanj.

Lars Molander avvisar allt tal om att spelstämpeln skulle vara hämmande för företaget.

— Absolut inte. Det är en myt. Snarare tvärtom. Privatmarknaden har ju varit Commodores traditionella marknad. Vi har ju alltid erbjudit kvalitét för gemene man.

—Vi är ju ett starkt företag. Och vi har ju redan produkterna, kanalerna och kunskaperna.

Tveksam proffsmarknad

Hur ser han då på Amigans möjligheter att erövra proffsmarknaden?

—Nja, svarar Lars Molander och dröjer med svaret. Amigan passar nog inte för bokföring, order, lager eller fakturering på kontoren. Där är PC för etablerad.

—Egentligen finns det ingen naturlig proffsmarknad för Amigan. Vi arbetar istället för att kunna presentera färdiga koncept på Amiga 3000, typ informationssystem på företag. Där har ju Amigan lyckats bra. Men det är inte någon stor marknad.

Lars Molander tror inte heller på Amigan som desktop publishing-dator.

—Nej, åtminstone inte ännu så länge. Det finns helt enkelt inte tillräckligt bra hård- och mjukvara till Amigan. Dessutom är inte DTP-marknaden så stor som många vill tro.

Lars Molander menar istället att Amiga 500 och A2000 helt ska inriktas mot privatmarknaden och Amiga 3000 mot den s.k. "semiprofessionella" marknaden. Alltså folk som använder datorn både i jobbet och hemma för olika specialintressen.

—Exempelvis videoamatörer och mindre videoföretag.

Ingen panik

Hur blir det då med CDTV, Commodores senaste produkt?

— Det är ju en ny marknad för alla. En marknad som inte funnits tidigare. Jag vill ta det lugnt där och arbeta in produkten i butikerna, säger Lars Molander. Det blir inga stora kampanjer ännu på ett tag.

Enligt Lars Molander råder det ingen panik kring CDTV.

—Det finns inget som tvingas oss att sälja stora kvantiteter snabbt. Därför vill jag avvakta och se reaktionerna från marknaden. Att marknadsföra den på fel sätt vore ju att bränna alla möjligheter för framtiden. Nej, då är det bättre att ta det lite lugnt.

—Men mitt mål är en CDTV eller en Amiga i varje svenskt hem.

Christer Rindeblad

FAKTA

Fyrabarnspappa med 20 år i branschen

Lars Molander är 42, bosatt i Vällingby och fyrabarnspappa.

—Tre döttrar, en är 14 år och två är tvillingar på åtta år. Så har jag en tioårig son, berättar han stolt.

Branscherfarenhet har han så det räcker. Lars Molander började som assembler- och Cobolprogrammerare på Esselte System redan 1969 till 1973.

1973-1975 datakonsult och datachef hos Statens Bakteriologiska Laboratorium.

1975 datakonsult på Plandata. Därefter försäljare hos KIDA-Data.

— Det jobbet gjorde att jag indirekt 1979 stötte på PET, Commodores första kontorsdator. Det var då jag började importera och sälja PET.

Efter ett mellanår som VD hos Operativdator öppnade Lars Molander 1983 en egen datorbutik i Stockholm, "Personal Computer Center" (PCC).

—Ungefär samtidigt som Commodore introducerade VIC64, minns Lars Molander.

På den tiden var Datatronic generalagent för Commodore i Sverige.

— Men 1985 köpte Datatronic datorföretaget Victor som tillverkade PC, berättar Lars Molander. Det var ju en konkurrerande produkt till Commodores egna datorer och det gillade man inte. Därför miste Datatronic generalagenturen och Commodore International Ltd öppnade istället ett helägt dotterbolag i Sverige. Så föddes Svenska Commodore AB.

Lars Molander sålde sin butik och blev marknadsförsäljningschef hos svenska Commodore från 1985 till hösten 1986, då han hoppade av och blev VD för nystartade Svenska Atari Corporation.

Och nu, fem år senare, är han alltså tillbaka igen på Commodore. Men nu som VD.

Jag tycker att...

För mycket förkortningar

Jag synes det er dåligt gjort ovenfor nybegyner å bruke ord som WB istedet for workbench og lignende. Og at dere svarer så utrolig kort på noen spørsmål. Det virker ikke altid som at de som spørr forstår det dere svarer.

Nybegyner

Du har helt rätt. Vi använder allt för ofta konstiga ord och förkortningar. Det är därför vi börjat med den lilla rutan "Nybörjare börjar här". En liten ordlista är på gång. Och vi ser just nu över rutinerna för Läsar Frågor.

Sälj Amigan

Jag tog mig för att skriva, för vem fan vill ha en Scud-gurka i brevlådan?! (DMz 15) Jag känner en person som, låt oss kalla honom för Stefan, är en riktig Lamer! Jag har gjort allt för att hjälpa honom, men han sitter ändå hela dagarna med sin Vic64 och försöker programmera i Basic. Jag undrar om ni inte kan hjälpa honom? T ex snacka om hur billig en Amiga är.

PS Jag tror inte han tycker om tidinställda bomber i brevlådan. DS

Ali Zappa Tum+Tum

Sälj din gamla Amiga till killen och köp en Amiga 3000 själv. Det är vårt råd, om du har råd vill säga.

Hjälp!

Snart är det lika pinsamt som att köpa kondomer. Varför måste DMz se ut som en speltidning utan seriös anknytning? Till och med eran logo ser fruktansvärt amatörmässigt ut. Snälla gör något åt eran utsida.

Nu kommer ni säkert dragande med något typ att det är oootroligt fånigt att skämmas för att man spelar spel. Eftersom tidningen är till hälften spelinriktad kan ni väl antingen ha en seriös logo eller en seriös framsidebild, Ni har en superb layout invändigt och fruktansvärt ful utsida. Ha en tävling om en ny logo, den kan ej bli fulare.

"?"

Du snackar skit. Av de senaste åtta numren har endast två framsidor haft spelanknytning. Annars gillar vi lite annorlunda och uppseendeväckande framsidor. Men du vill förstås att vi ska lika tråkig framsidor som Mikrodatorn eller CAP.

Vad är det för bra med den typen av framsidor. Med tanke på de ovannämnda tidningarnas upplagor vore det tvärtom väldigt negativt för Datormagazin.

Redaktionen

Till alla swappers

Var snälla och tänk på oss som gör de kommersiella program ni "swappar". Bara för att ni inte kan göra något annat på er "data" behöver ni väl inte swappa en massa saker som ni inte behöver, bara för swappandet skull.

Att ni inte kan göra något annat på er "data" är ingen ursäkt. Det finns faktiskt flera seriösa föreningar med kursverksamhet att vända sig till i hela Sverige. Utan programmerarna stannar utvecklingen! Tänk på det.

"Programmerare"

Just det, swappers. Har ni tänkt på alla dem som drabbas?

Stavfel

Hörrudu "Analfabeten", du har missat hela poängen. Jag läser Datormagazin för att få information om amigaprodukter. Slang och svärord ställer sig inte i vägen för mig, de har inget med grammatik att göra. Jag tycker det är klart att det ska stå "lamer och "buggar", sen om det står "jävla" eller inte bryr jag mig inte om, även om andra gör det.

Jag ska ge ett exempel på vad jag menar är problemet:

Om jag undrar om programmet Scribble! är något att ha (vilket jag gjorde) så slår jag upp Datormagazin och läser bl a: "Det fungerar ju bra så länge man använder något av programmen i The Works kan ge många problem när man man ska byta data med andra program."

Va? Vad menar karln? Sådana meningar förekommer ofta i DMz, tyvärr, även om det har blivit bättre med tiden. Jag kan skicka fler exempel om någon bryr sig.

Grammatik är ett regelsystem för vårt språk. På samma sätt som ett program med alltför mycket fel i källkoden kommer krascha eller inte ens kompilera, så kommer en text med alltför mycket meningsbyggnadsfel och stavfel leda till att läsaren inte förstår vad författaren vill säga. Det kan du ju inte tycka är oväsentligt, eller?

Och när det nu är så mycket korrfel som det är, hur kan du då t ex lita på siffrorna i t ex specifikationer och prisuppgifter är riktiga?

Jag tycker inte att det ska vara något "fint" språk i DMz, jag vill bara ha så mycket lättbegripligt och riktig info som möjligt.

Ernst Nathorst-Böös

Måste du dra upp så här pinsamma saker...

Bild:Jens Wall

TYCK TILL PER BILD

Min Bild!

Använd din rit-talanger till att uttrycka vad du tycker. Undvik färger! Sv/v-bilder kommer mer till sin rätt.

Skicka in din bild på diskett som IFF-fil till: Datormagazin, Box 6688, 113 84 Stockholm. Märk kuveret "Tyck till per bild". Skicka med ett frankerat kuvert, om du vill ha tillbaka disketten.

BREV TILL INSÄNDARSIDAN

Hola! Jag heter Jeanette Lagerholm och har hand om insändarsidorna. Nu när Back-Chat har kommit verkar det komma färre brev hit. Nog måste väl ni ha mer att tycka till om än just spel, spelrecensioner osv. Sitt inte och muttra utan skriv.

"Vi är inga tonårsslynglar"

DEBATT FORUM

I Datormagazin 15 skriver Lasse Wiklund från NPD att **"Slynglarna fick mig att sluta"**, ett öppet brev där han förklarar sitt beslut att sluta med PD-kopieringen. Ett av skälen är att "flera mindre PD-bibliotek med bl a Databankens PD i spetsen"..., "anklagat NPD för att ta ut ockerpriser...".

Eftersom Databankens PD är den enda av de "små" PD-biblioteken som är namngiven i Lasses öppna brev, tycker jag att jag måste svara. Detta är ingen försvarsskrift eftersom vi inte anser att vi behöver försvara oss, dock ska här göras några förtydlinganden och rättelser.

Först måste jag korrigera dig Lasse. Databankens PD har inte anklagat NPD för att ta ut ockerpriser. I somras ställde vi frågan: Måste PD-disketter vara så dyra och varför tar det så lång tid att få dem? Se Dmz nr 10. Denna fråga var allmänt riktad, eftersom vi ansåg och fortfarande anser att priserna är höga och servicen dålig. Detta var på inget sätt något angrep mot NPD eller Dig, Lasse! Om du anser detta, är det ditt samvete som talar, inte Databankens PD!

Vår fråga skapade dock en, i vissa fall, hetsig debatt om PD-priserna. Bland annat i NPD:s BBS, men denna diskussion fördes mellan NPD:s medlemmar och inte med Databankens PD. Men än en gång, Lasse, vi behöver inte försvara våra PD-priser!

Jämfört med NPD:s PD-bibliotek, visst är Databankens PD-bibliotek litet. Detta är inte konstigt, då vi endast har existerat i ett par månader. Vi har dock redan cirka 1300 PD-disketter och biblioteket växer för varje vecka. Framför allt har vi en mycket nöjd krets av beställare.

Att man tar emot beställningar och pengar av människor innebär att man åtager sig ett ansvar och vissa skyldigheter, som att skicka disketterna inom en rimlig tidsperiod. Denna tidsperiod är dock relativ och tydligen har du haft en helt annan uppfattning om detta, än dina kunder, eftersom du skriver att du har fått så mycket klagomål.

Du tar även upp PD-priser i USA och England. Du undviker dock noga att berätta att den allmänna prisnivån är mycket lägre, omkring 10-12 kr per PD-diskett. Ska man ta upp PD-priser, varför inte ta Tyskland som ett exempel? Där kostar de billigaste PD-disketterna 7-10 kronor.

INSÄNDARE

FÖRENING...

"Slynglarna fick mig att sluta"

(LINKÖPING) NPD lägger ner PD-kopieringen. Lasse Wiklund har helt enkelt tröttnat på alla "osnutna tonårsyngel" som är otrevliga i telefon. Här nedan följer ett öppet brev från Lasse Wiklund till Datormagazins läsare, där han förklarar sitt beslut.

Det är med blandade känslor jag härmed måste meddela att vi nu kommer att upphöra med PD-kopiering för NPD:s räkning. Anledningarna är många. Den främsta anledningen är dock de många klagomålen på våra priser.

De drivande bakom flera mindre PD-bibliotek, med bl.a. Databanken i spetsen, har vid flera tillfällen anklagat NPD för att ta ut ockerpriser och att vi skulle lura och 'profitera' på de stackars programmerarna. Det har låtit ungefär så här: Nu kan ni ändla superbillig PD från andra PD-... utan att bli lurade av NPD och ...ta verkligen sant? Låt oss ta en ... kontakt

beräkningar på hur mycket en PD-disk ska kosta har de oftast glömt många små kostnader. Eftersom NPD inte är att jämföra med "lille Olle" som sitter på sitt pojkrum och kopierar till kompisarna, så är det förståeligt om detta glöms bort. Det som kostar är allt möjligt såsom diskar, emballage, maskininköp, maskinslitage, porton, porton på försändelser som aldrig löses ut, returporton på försändelser som inte lösts ut, disketiketter, uppkopiering av iläggsblad, finansiering av NPD BBS (som sprider MYCKET PD), kostnader för omkopiering och återutskick av trasiga-/oläsbara diskar, telefonkostnader, m.m, m.m.

Mycket av detta är kostnader som de mindre biblioteken helt enkelt struntar i. NPD dock, kan inte göra ett halvdant arbete. Vi måste hålla en hög kvalité. Många av de mindre biblioteken tvingas också nödvligt upphöra

Lasse Wiklund har tröttnat efter år av skäll och gnäll, och lägger nu ner sin PDkopieringsverksamhet.

Man undrar då med rätta vad det egentligen är för slags människor man har att göra med. Allt detta har alltmer ...at likna småbarns kiv i sandlådan. ...håller vi oss för goda för och

Lasse Wiklund får här svar på sitt brev, som var infört Dmz 15, av Markku Tiensuu, ordförande i Databankens PD.

Du räknar upp en mängd utgifter, som du sedan menar att många små bibliotek struntar i. Jag undrar vilka kostnader det kan vara? Databankens PD struntar endast i en kostnad: Vi låter inte PD-beställarna finansiera våra maskininköp!

Ända från starten har Databankens PD fått höra saker som "Ni kommer att tröttna snart..., Er konkurrerar vi ut lätt..., Det är ingen idé ni försöker...", och andra "uppmuntrande" tillrop från "seriösa" PD-föreningar.

En sak ska du ha klart för dig, Lasse. Vi är inga "tonårsslynglar" som "sitter i pojkrummet och kopierar åt kompisarna". Databankens PD är en seriöst, och då menar jag i den rätta betydelsen, satsande förening och vår målsättning ligger fast: Högst 10 kr för noname PD-disketter och högst en veckas leveranstid!

Att denna tid som varit har varit givande, både för dig och NPD, det är jag övertygad om. Det är synd för NPD att ingen annan medlem kan eller vill ta över kopierandet. Jag önskar dock lycka till med din övriga verksamhet.

Markku Tiensuu, 38
Ordförande i
DATABANKENs PD

Samma pris i Sverige som i Tyskland

Med anledning av bsc:s utspel omkring distribution av A.L.F. etc.

Huvudanledningen till att Thomas Bothe går ut med detta "erbjudande" via DMZ ligger däri att:

Denna sommar har de tyska butikerna i Kiel, Travemunde och Hamburg haft mer besök än vanligt av svenska turister som köpt ALF och Memory Master. Försäljningen har varit av en mycket ovanlig storlek.

Detta har skett parallellt med att Chara' Data AB:s försäljning och distribution har minskat under sommaren.

Det har föranlett bsc att tro att svenska återförsäljare kommer att köpa mer om de får handla direkt i Tyskland. Observera att det fortfarande gäller svenska återförsäljare.

När Thomas Bothe går ut och lovar att leveranstiden inte skall vara mer än en vecka — så vill vi i all ödmjukhet bara säga att det är tyvärr inte alltid så. Läser man det påståendet lite slarvigt kan man få den känslan att vi på Chara' Data AB medvetet fördröjer våra leveranser. Alla som sysslar bara så lite med affärer förstår att det är nonsens. Givetvis levererar vi samma dag vi får beställning. (Om vi har varan i lager och fått densamma från Tyskland).

Avsikten med denna

Hans P Eckert från Chara' Data förklarar sommarens svenska intresse för tyska spelbutiker.

"insändare" är inte att starta något agenturkrig i likhet med Supra-folket. Avsikten är att klargöra följande:

bsc i Munchen vill tro att svenska återförsäljare handlar mer om de också får köpa i Tyskland. Däremot får de samma pris som de skulle fått av Chara' Data AB i Sverige. Vi vill därför i och med denna replik påpeka finessen med att få en svensk support i Sverige.

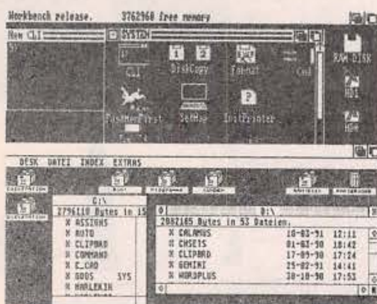
Vi har haft en hel del support under sommaren vad gäller ALF/Oktagon och diverse underliga hårddiskar. Vi har idag många kunder som tacksamt t o m har skickat tackkort till oss för den support vi gett.

Hans p Eckert
Chara' Data AB

NYA PRYLAR

Produkterna ni hittar på Nya prylar-sidorna är inte testade av Datormagazin. Texterna bygger enbart på information från tillverkare och importörer. Pressmeddelanden (gärna med bild) och/eller produkter skickas till vår test-redaktör Peter Kerschbaumer, adress: Datormagazin, Box 6688, S-113 84 Stockholm. Märk kuvertet "Nya prylar". Använd fax för sena nyheter, tel: 08 - 728 85 57. Införande är kostnadsfritt, redaktionen garanterar dock ej publicering och förbehåller sig rätten att bearbeta och stryka i materialet.

Atari ST-emulator levereras tillsammans med TOS, turbokort och hårddisk.

ST-emulator

Chamelon II är en Atari ST-emulator för Amigan. Den levereras tillsammans med original TOS (Ataris operativsystem) och arbetar ihop med turbokort, hårddiskar. En liten rolig detalj är att man tack vare Amigans multitasking kan emulera upp till åtta olika Atari-datorer samtidigt.

Pris: ca. 1700 kronor inkl. moms.

Information: ***Maxon Computer, Tyskland, Schwalbacherstr. 52, 6236 Escgborn.***

Konvertera postscriptfonter

Ett av problemen när man håller på med DTP är att det bara finns ett begränsad urval av typsnitt till de programen som finns till Amigan. Adobe har släppt ca. 800 PostScript-typsnitt till Mac och PC. Det ger dessa maskiner en klar försprång på den fronten.

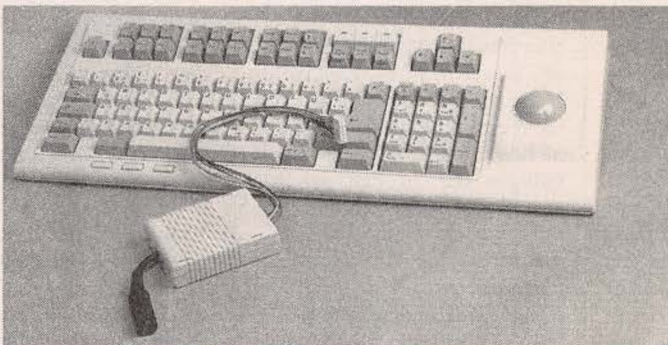
MIfont 1.1 är ett program som konverterar PostScript-typsnitt (fonter) från Mac och PC till Amigan. Programmet har tre funktioner. Den första är att konvertera Macintosh PostScript-skärmtypsnitt till Amiga-bitmap-fonter. Den andra är att konvertera PostScript-skrivar-typsnitt och den tredje gör det enkelt att förvalta alla dessa typsnitt. Mirror Image Productions som gör MIfont tillhandahåller även 20 disketter fulla med Abobes typsnitt. De innehåller 629 typsnitt och kostar ca. 1000 kronor inkl moms.

Pris: MIfontca. 800 kronor inkl. moms.

Information: ***Mirror Image Productions, Kanada, Tel: 0091-416-495-7469, Fax: 0091-416-492-4030***

Trött på ditt tangentbord?

Då finns det lösningen nu i form av ett PC-tangentbord med inbyggd trackball.

Chara Datas PC-tangentbord kan var lösningen för alla som bygger om sin Amiga eller behöver ett nytt tangentbord till Amigan.

Tangentbordet kopplas till Amigan med ett speciellt gränssnitt som både finns till Amiga 500 och Amiga 2000. Det behövs inga speciella drivrutiner för att få det hela att fungera. De tangenter som är speciella för Amigan (höger och vänster Amiga osv.) har lagts på andra tangenter. Pris 1.395 kr

Information: Chara Data, Tel: 0381-10400

SMÅTT OCH GOTT

Prowrite i ny version

ProWrite 3.2 kommer att släppas inom kort. Programmet har nu stöd för PostScript-skrivare och kan importera Professional Page textfiler.

Vidare så har man äntligen fått med makrospråket ARexx i programmet. Detta borde snabba upp vissa arbetsmoment drastiskt. Pris: 1869 kronor inkl. moms.

Information: ProComp Tel: 0472-712 70, Fax: 0472-716 80

Art Department klarar mer

"The Art Department Professional", programmet för färgseparering, har kommit i en ny version 1.03.

Programmet stödjer nu Impulse FireCracker (24-bit grafik) och PP&S FrameGrabbern. Dessutom finns nya "load-moduler" för HAM-E och MAC-Paint.

Med "TAD" kan man nu även styra Sharp-scannern JX-100. Uppgraderingen går direkt via ASDG och är kostnadsfri.

Pris: 1675 kronor inkl. moms.

Information: ***Display Data, Tel: 040-233 258, Fax:040-122 373***

Undervisning för raytracing

Imagine Companion är ett undervisningsprogram som tar vid där raytracing-programmet Imagines handbok slutar.

Texture Master visar på ett lättförståeligt sätt vilka resultat man kan uppnå med Imagines "Attributes requester" (Ytbeskaffenhet).

Map Master är som ovanstående ett program som visar resultaten av olika inställningar i "Mapping-requestern".

Sist så finns det paketet Broadcast Fonts 3D med tio olika typsnitt tillverkade som objekt för Imagine. I paketet ingår stora och små bokstäver, symboler och siffror.

Information: ***Display Data, Tel 040-233 258, Fax: 040-122 373***

Här finns de flesta musikprogram

Sequencerprogram och ljudeditorer är det inte lätt att få tag i här i Sverige.

AB Greg FitzPatrik är ett av de företagen som importerar musikprogram av olika slag till Amigan. I sortimentet finns sequencern KCS i version 3.5, Tiger Club och MRS 1.1. Vidare så har man även ljudeditorn X-oR som ska passa till över 90 synthar.

Vill man få ut noter på papper så finns programmen Copyist DTP och det enklare Copyist Apprentice.

Dessutom finns det programmet MusikMouse. I det ritar man helt enkelt musik med musen.

Information: ***AB Greg FitzPatrik, Tel: 08-732 49 95, Fax: 08-732 41 91***

Chara sänker ALF-priser

Chara Data sänker priserna på de kända ALF-produkter, Memory-Master och Okatgon 500 (ALF III till Amiga 500) ca. 25 procent.

Information: ***Chara Data, Tel:0381-10400***

ProComp agent för Demomaker

ProComp har blivit svensk distributör för Data Beckers Demomaker.

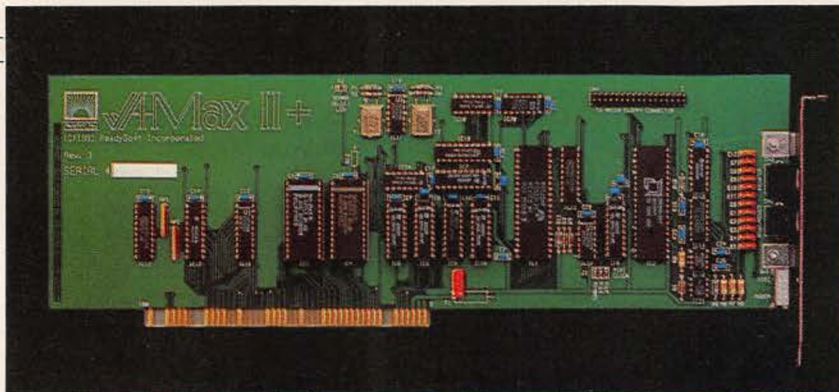
Pris: ca. 350 kronor imkl. moms

Information: ***ProComp, Tel: 0472-712 70, Fax: 0472-716 80***

Megachip 2000 i Sverige

I förra nummret av Datormagazin skrev vi om Megachip 2000, en 2 MByte minnesexpansion som ger 2 Mbyte Chip-Mem på Amiga 500/2000.

Produkten finns nu i Sverige och importeras av Tricom data. Den levereras komplett med

Macintosh-emulatorn AMAX har funnits ett tag som extern låda. Nu finns den även som instickskort till Amiga 2000/3000.

Macintosh på Amigan

Kanadensiska ReadySoft kommer att släppa sin A-Max II Plus till Amiga 2000/3000 inom kort. Kortet har inbyggda gränssnitt för MIDI och AppleTalk (Apples nätverk). Detta gör det enkelt att integrera Amigan i ett Macintosh-baserad nätverk utan att man behöver ha ett särskild AppleTalk-kort. MIDI-sequencer-program som t.ex. Performer eller Vison är helt kompatibla med A-MAX II PLUS och behöver inte ens ett separat MIDI-kort.Det går även att använda Macintosh-formaterade disketter i en vanlig Amiga-diskettstation. Man behöver alltaå inte längre har en extern Macintosh-drive till A-MAX.

A-MAX II PLUS har stöd för Amigans hårddiskar, turbokort, minnesexpansioner och andra periferier. Officiell distributör för ReadySofts A-MAX-produkter i Sverige är Karlberg & Karlberg. Företaget har även Macintosh-ROMar.

Pris: A-MAX II 1995 kronor inkl moms exkl. Mac-ROM

A-MAX II Plus, pris ej satt

Information: ***Karlberg & Karlberg, Tel: 046-474 50, Fax: 046-471 20***

Idéprocessor

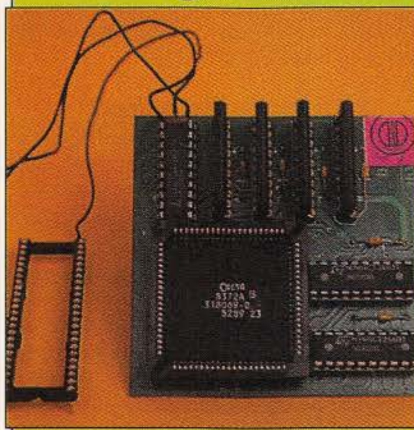

Flow har kommit i en ny version 3.0. Flow är ett program som gör det lätt att få struktur på kataloger, scheman böcker och idéer mm.

Pris: ca. 1000 kronor inkl. moms.

Information: ***ProComp, Tel:0472-712 70.***

Mer grafikminne för Amiga 500

Nu äntligen behöver Amiga 500/1000 och 2000-ägare inte snegla avundsjuk på de 2 MByte ChipMem (grafikminne) som Amiga 3000 erbjuder. Nödvändigt om du exempelvis vill arbeta med Deluxe Paint med full upplösning och alla färger. Eller om du gillar att arbeta med många fönster.

Det börjar dyka upp speciella minnesexpansioner till de andra Amiga-datorerna också. En av dem görs i Tyskland av företaget Rossmöller. Den distribueras i Sverige av Chara Data i Eksjö.

Chara Data levererar den komplett med det nya Agnus-chipet, 2 MByte minne installerad i form av ZIP-kapslar och en svensk handledning.

Pris: Amiga 500/2000, Amiga 1000

Information: ***Chara Data, Tel: 0381-10400***

minne och det nya Agnus-chipet (samma som i Amiga 3000). I priset ingår även montering.

Pris: 2.995 kronor inkl. moms.

Information: ***Tricom data, Tel: 08-736 02 91***

XCopy 5.0 ute nu

Cachet Software har kommit med XCopy 5.0. Detta eftersom några pseudocrackers distribuerade en omhackad version av 4.0 med många buggar.

Pris: ca. 450 kronor inkl. moms.

Information: ***Cachet Software, Osyendstr. 32, 7524 Östringen, Tyskland***

Säljer demo-versionerna

Comprex HB erbjuder demoversioner av programmen Spectracolor och Turbotext. (tidigare recenserad i Datormagazin).

Pris: 30 kronor inkl. moms.

Information: ***Comprex HB, Nygatan 7, 447 00 Vårgårda, Tel: 0322-206 20***

Använd datorn som digital bandspelare

Studio 16 omvandlar Amigan till en digital bandspelare. Med den så kan man samplar direkt på hårddisken med 12 bitars kvalité och en samplingsfrekvens på 100 kHz.

Mjukvaran Studio 16 tillåter inspelning, redigering och avspelning. Dessutom kan man genom det mycket snabba "ljud-chipet" ADSP2105 (10 MIPS) utföra realtidseffekter såsom flerbands grafisk EQ, digitala filter, echo, brusfiltrering mm.

Studio 16 kan via en MIDI-kanal styras ifrån t.ex. Bars and Pipes, så att sång och akustiska instrument kan synkroniseras med synthar och trummaskiner.

Samplern är ett instickskort för Amiga 2000/3000.

Mjukvaran fungerar under AmigaOS 1.3 och 2.0. Mjukvaran har även en ARexx-port som ger ett gränssnitt till andra program.

Studio 16 känner även av om man har två samplers installerade. På det sättet kan man spela in på två kanaler samtidigt.

Information: ***Display Data, Tel: Tel 040-233 258, Fax: 040-122 373***

Amiga hjälper fastighetsmäklare

DataUtveckling har skapat ett multimediaprogram på Amigan, utvecklat för fastighetsmäklare.

Programmet "HTS" visar husen på skärmen ett och ett i en automatisk bildvisning. Husen visas som digitaliserade färgfotografier tillsammans med en textruta. Bildvisningen pågår så länge ingen pekar på skärmen.

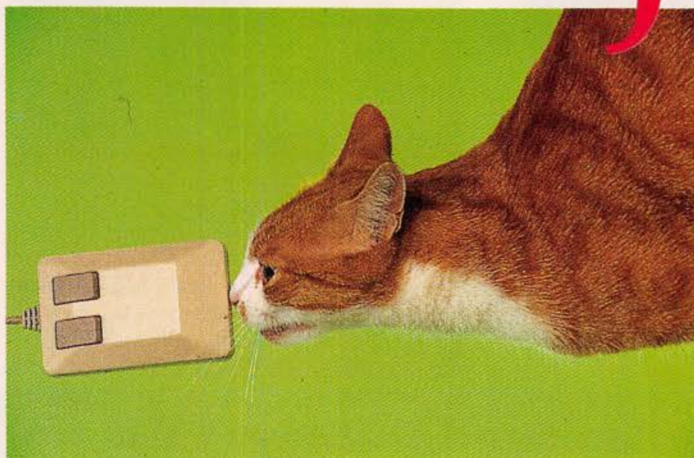
Om någon pekar på skärmen, vilket kan göras med musen eller direkt med fingret om det är en pekskärm, stannar bildvisningen upp. Kunden kan nu välja att titta närmare på det hus som bildrullen stannade på. Detta innebär inomhusbilder, bilder på huset och dess omgivning, planlösningar och faktaruta. Kunden kan även välja att bläddra själv i bildrullen och välja det hus som han vill titta närmare på.

HTS innehåller också en modul med vars hjälp fastighetsmäklaren snabbt och enkelt förändrar innehållet i bildrullen genom att plocka bort sålda hus och skriva in nya hus. Programmet visar därför alltid de hus som är aktuella för tillfället.

HST är utvecklad i Amiga Vision på Amiga 3000.

Information: ***DataUtveckling AB, 0270-124100***

Musjakten

Har Amigamusen gett upp andan?
Eller är du bara ute efter en fräschare gnagare till din Amiga?
Har du tröttnat på musen och funderat på att skaffa en trackball istället.
Hur väljer du?
Hur väljer du?
Datormagazin hjälper dig på traven i din jakt på den bästa musen.

Mus Eller Trackball?
Det är kanske första frågan du bör ställa dig. Båda har sina fördelar och nackdelar.

En trackball är en mus på rygg. Du flyttar muspekaren genom att rulla kulan på ovansidan. Den behöver inte alls lika mycket plats som en vanlig mus eftersom den ligger still, vilket gör den lämplig för dig som har skrivbordet belamrat med allehanda prylar.

Musen behöver mer plats, men den är betydligt smidigare om du använder ritprogram ofta. Frihandsritning med en mus kan vara knepigt att lära sig, men det är en dröm jämfört med att försöka göra det med en trackball. Möss är i allmänhet också betydligt billigare än trackballs.

Vad Är En Bra Mus?

Omöjligt att säga rakt av. Det är en fråga om tycke och smak. Själv tycker jag om Amigans standardmus, somliga avskyr den.

Rent allmänt gäller att ju högre upplösning musen har, ju kortare bit behöver du flytta den för att muspekaren skall röra sig en viss sträcka över skärmen. Det gör att många föredrar att använda en mus med högre upplösning än Amigamusen. För egen del använder jag ofta en musaccelerator ur Public Domain, som QMouse eller Mach istället för att sätta extra sprätt på den mus jag har.

Vad Är En Bra Trackball?

Största svagheten hos trackballs brukar vara placeringen av knapparna. Det skall gå att rulla kulan utan att släppa dem. En del trackballs löser problemet med hjälp av en extra låsknapp som kan låsa den vänstra knappen i nedtryckt läge.

En trackball tar mindre plats än en mus, men är dyr och lämpar sig inte för den som vill använda ritprogram av något slag.

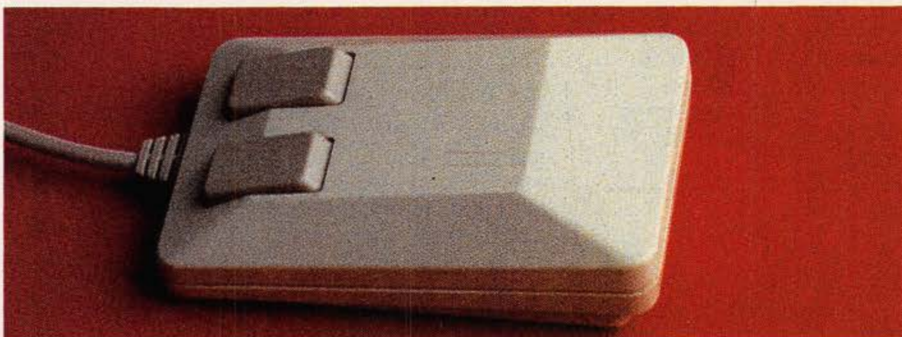
Hanrik Mårtensson

Amiga Standardmus

Amigans standardmus är väl designad och ligger mycket bra i handen. Knapparna är ganska hårda, vilket passar mig. Jag gillar det distinkta klicket.

På minussidan ligger att musen inte är den slitstarkaste. Det blir ofta glapp i knapparna efter ett tag och rullkulan samlar upp damm snabbare än på någon annan mus jag provat.

Lyckligtvis är den lätt att rengöra. Plocka ut kulan är enkelt och vill man skruva isär hela musen för en riktig storstädning, är det bara två skruvar att hålla reda på.

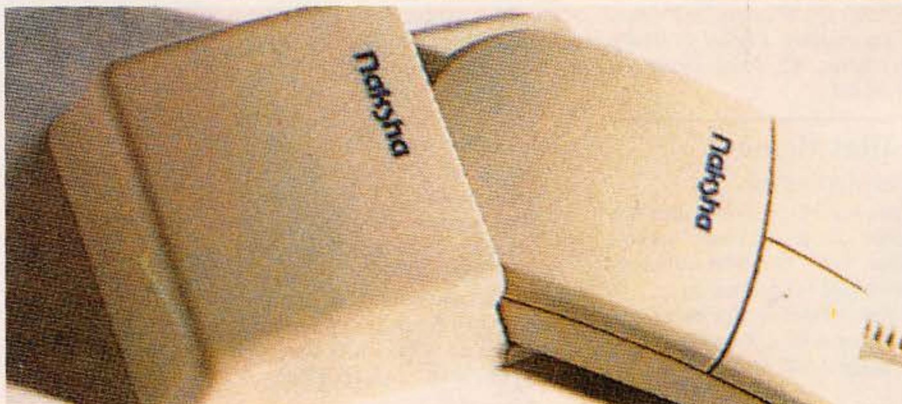

Naksha

Det här är mångas favoritmus. Men trots en mycket snygg design och en medföljande mushållare att sätta fast på monitorns sida, inte min favorit.

Den ligger väl i handen, men känns något för liten. Största problemet är tryckknapparna. De är alldeles för lätta att trycka ned av misstag. Sladden, som är hela 2.20 m, inklusive en skarvsladd för att musen skall passa till Amigan, är på tok för lång.

Nakshamusen är lätt att rengöra, av god kvalité och samlar inte damm lika fort som standardmusen.

Golden Image

Optical

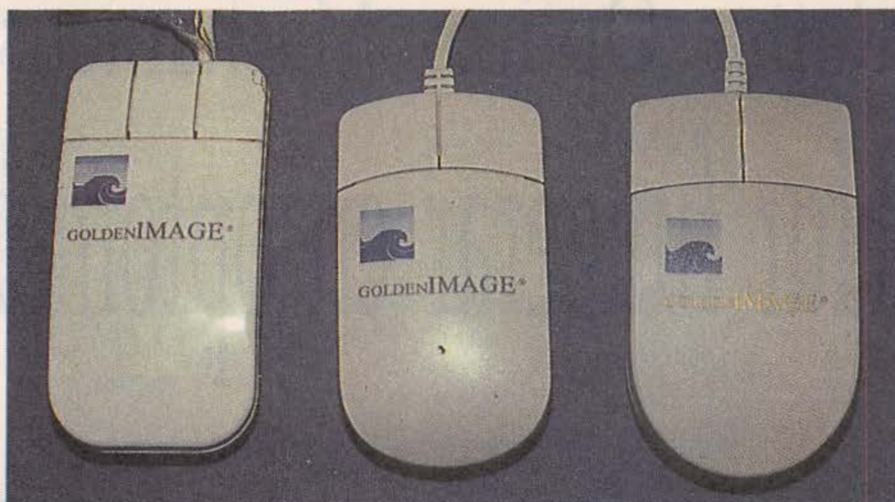
En helt optisk mus utan rörliga delar. Verkar mycket bra. Många uppskattar nog också att den faktiskt har tre musknappar. Det finns ju faktiskt några Amigaprogram som utnyttjar det. Behöver en speciell musmatta, som naturligtvis levereras med.

500C

Detta är vad jag kan se exakt samma mus som Nakshas ovan. Nog om den.

600C

Den här musen är trevlig. Lite större och tyngre än 500C, vilket gör att den ligger perfekt i handen. Knapparna är också bättre, lättare nedtryck än standardmusen, men klart och distinkt.

Datic

OMM-MT

Samma mus som Nakshas ovan, med den skillnaden att den har en omkopplare för Atari ST eller Amiga, istället för skarvsladd. Levereras med mushållare och musmatta.

Mega Mouse Optical

En helt optisk mus med tre lagom hårda knappar. Ligger väl i handen och är behaglig att jobba med. Har också den en Atari ST/Amiga-omkopplare. Den tredje musknappen är användbar med några professionella editorer och en del andra program. Helt klart en lyxmus. Levereras med specialgjord musmatta och mushållare.

Daata

DAATAMouse

En optomekansik mus med två knappar. Den ligger bra i handen och ger tack var den höga upplösningen på 360 dpi en mycket smidig känsla.

Under knapparna sitter mikroswitchar som har en väldefinerad tryckpunkt. Den höga upplösningen gör att man slipper använda program som t.ex. Dmouse för att snabba upp musen. Den levereras med musmatta.

Trackballs

Datic TKB-MT

En väl designad trackball. Kulan rullas med tummen, medan resten av fingrarna sköter knapparna. Saknar tyvärr låsknapp, men är annars ganska bra. Knapparna kunde kanske suttit något längre till vänster.

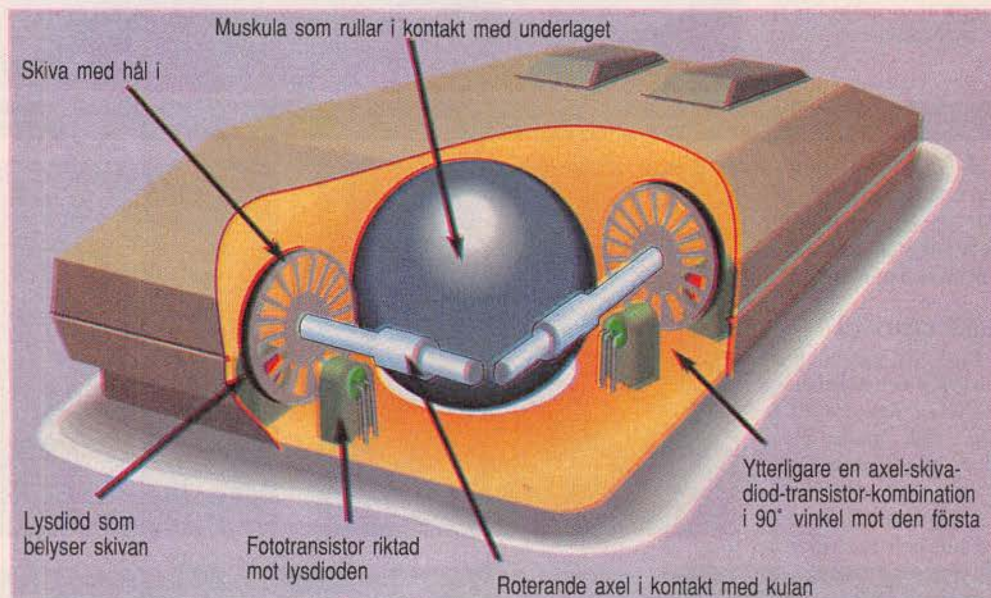
Datic TKB-MT-A

Också detta en hyfsad trackball, men här är knapparna inte riktigt lika bra placerade. Deras placering gör att de är lite för lätta att trycka ned av misstag. Å andra sidan är de lätta att komma åt utan att släppa kulan. Ett stort plus är låsknappen. Men tyvärr sitter den avigt till. Den skall tryckas ned med handflatan. Hade varit bättre att ha den i den andra änden av musen.

Forts sid 20

Rattus Opticus Mechanicus:
Hur fungerar en optomekanisk mus?

En dissekerad mus. Mindre blodigt än i biologin, men minst lika intressant.

Och så här ser det ut inuti Amigans standardmus

Amigans standardmus är, liksom de flesta andra möss på marknaden, optomekanisk. Med andra ord, konstruktionen är delvis optisk, det vill säga baserad på ljus, delvis mekanisk.

Muskulan, kulan på musens undersida, rullar när du låter musen glida mot ett jämnt underlag. Detta får två axlar som sitter placerade vinkelrätt mot varandra inne i musen att rotera.

På axlarna sitter skivor med hål borrade längs kanten. På ena sidan om varje skiva sitter en lysdiod och på den andra en fototransistor.

När skivorna snurrar kommer fototransistorerna omväxlande att belysas eller mörkläggas. Detta gör att strömpulser kommer att skickas till Amigan via mussladden. Genom att räkna pulserna kan datorn räkna ut hur långt musen har flyttats horisontellt eller vertikalt.

Hur vet din Amiga i vilken riktning musen har rört sig? Jo, musen skickar pulserna genom olika anslutningar beroende på åt vilket håll skivorna snurrar.

En annan variant är den helt optiska musen, Rattus Opticus, som arbetar helt utan rörliga delar. (Undantaget knapparna, förstås!) Den här typen av möss har varken rullande kula eller skivor med hål. Istället behöver den en speciell musmatta som underlag.

Musmattan har ett nätverk av mörka linjer mot en ljusare botten. En lysdiod på musens undersida lyser mot musmattan och ett par fototransistorer sitter så placerade att de fångar upp ljuset som reflekteras från mattan. Eftersom mattans ljusa och mörka områden reflekterar olika mycket ljus, kommer fototransistorn omväxlande att släppa igenom eller spärra ström, precis som i den optomekaniska varianten.

En fördel med möss utan rörliga delar är att de inte slits som en mekanisk mus. De behöver heller inte rengöras, eftersom det inte finns någon rullkula som drar upp damm i dem.

Nackdelen är att man hela tiden måste ha musen på den specialgjorda musmattan för att den skall fungera. Man måste också hålla musmattan ren och repfri.

Henrik Mårtensson

Forts från sid 17, 'Musjakten'

Produkt	Upplösning	Design	Omdöme	Tillverkare	Importör	Pris
			MÖSS			
Amiga standardmus	200 dpi	Mycket bra	Bra knappar, men slits fort	Commodore	Commodore	539:-
DAATAMouse	360 dpi	Mycket bra	Bra knappar, bra ergonomi	Pandaal	Bremberg	495:-
DATIC OMM-MT	280 dpi	Bra	Samma mus som Naksha	DATIC	ELDA	395:-
DATIC Mega Mouse Optical	300 dpi	Mycket Bra	Optisk mus	DATIC	ELDA	695:-
GI-500C	290 dpi	Bra	För lätt fjädring i knapparna	Golden Image	EuropaData AB	399:-
GI-600C	290 dpi	Mycket bra	Bra knappar	Golden Image	EuropaData AB	895:-
GI Optical Mouse	250 dpi	Bra	Optisk mus med tre knappar	Golden Image	EuropaData AB	1100:-
Naksha	280 dpi	Bra	För mjuka knappar	Naksha	Datalätt	449:-
			TRACKBALLS			
TKB-MT	200 dpi	Bra	Lättanvänd	DATIC	ELDA	695:-
TKB-MT-A	162 dpi	Godkänd	Lite aviga knappar	DATIC	ELDA	795:-

Adresser

Brembergs Villa Bergvalla 5373 544 00 Hjo Tel 0503/403 30	Datalätt Box 119 241 22 Eslöv Tel 0413/125 00	Delikatess-Data Storås Industrigata 6 424 69 Angered Tel 031/300 580	ELDA Box 37 450 47 Bovallstrand Tel 0523/510 00	EuropaData AB Box 3089 400 10 Göteborg Tel 031/17 01 25	Ett stort tack till Delikatess-Data som lånade ut Golden Image-mössen och ELDA som ställde upp med DATIC-möss och trackballs.

Tillbehör

För den som verkligen vill sköta om sin mus, finns det flera tillbehör till den lilla krabaten.

Joystick/Mus Switch, 195:-

Med den här kan du ha både en mus och en joystick inkopplade samtidigt i joystick-port 1. Det sparar in en hel del slitage på Amigan för den som annars byter ofta. Omkoppling sker med en strömbrytare. Funkar förstås lika bra som mus/trackball-omkopplare. Tycker du 195 kronor är för dyrt så kan du bygga en egen. Se nästa sida.

Stickshift, 395:-

En elektronisk variant av mus/joystick-omkopplaren ovan. Du byter genom att klicka på en mus- eller joystickknapp.

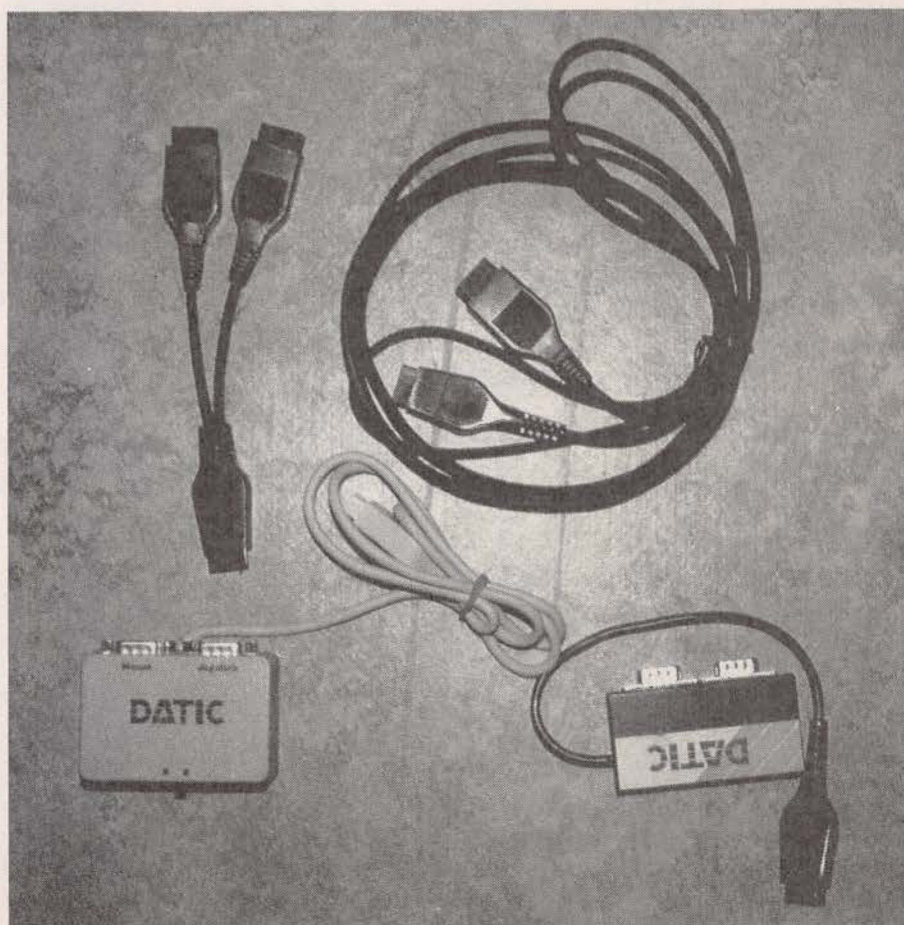
Kabel (2 Joy, en Amiga-port), 79:-

Billigt alternativ till switchboxarna ovan.

Förlängningskabel 3.0m, 69:-

Ger dig tre meter längre sladd till mus eller joystick.

Alla tillbehören kommer från ELDA.

Bygg en mus- och joysticksomkopplare!

Spar på datorns kontakter! Gör det bekvämt! Här visar Datormagazin's Magnus Pihl hur man bygger en omkopplare mellan joystick och mus. Alla kan bygga den!

Denna omkopplare är främst tänkt för de användare som har två joystickar och en mus, och ofta måste dra ut den ena för att byta till den andra, då många spel inte klarar en styrning med mus.

En sådan här omkopplare har många fördelar:

Kontakterna i både joysticken och datorn är förstörda efter 300 in/ur kopplingar. Alltså håller de inte ens i ett år, om man byter mellan dem en gång per dag. En reparation kostar ungefär 440 kronor inklusive reservdelar. Detta bygge kostar bara 40 kronor!

En annan stor fördel är att man bara behöver slå om en strömbrytare, så kopplas det automatiskt om. Inget mer urdragande alltså!

Bygget är ett enklare bygge men du bör helst ha sysslat med elektronik tidigare.

Så här gör du:

1. Klipp av 2 st, 15 cm långa bitar av den 9-poliga flatkabeln. Klipp fram ca 3 cm av ledningarna så att du får 9 lösa kopplingstrådar. Skala av cirka 2 mm på varje tråd och förtenna dem, så att alla småtrådar sitter ihop. Gör detta på alla fyra ändarna.

2. Löd fast hankontakterna i en ända av flatkabeln. Låt varannan kabel vara uppe och varannan nere, så blir det lättare att löda. (Vid sådana här arbeten är postorderföretaget Clas Ohlson's "Helping Hand" (30 kronor) till stor nytta.)

3. Försäkra dig om att det är rätt fastlött, och att ingen liten tråd petar över på ett annat ben! Skriv upp färgen på kablarna som är fastlödda på pinne 7 och 8. Trä på kåporna och skruva fast kontakterna och kabelavlastningen.

4. Nu måste du först trä på honkontaktens kåpa på flatkablarna. Sedan löder du fast hankontakternas ben: 1, 6, 2, 3, 4, 9, 5, med honkontakternas motsvarande ben. Du ska alltså hoppa över ben 7 och 8 och lämna dess flatkablar.

5. Löd fast två olikfärgade kablar på ben 7 och 8 på honkontakten och dra ut dem genom kåpan. Skriv upp vilket ben som har vilken färg! Drag ut de fyra övriga kablarna (ben 7, 8 från hankontakterna) genom kåpan och skruva fast honkontakten på kåpan.

6. För in en genomföring genom de sex kablarna och löd fast kablarna på omkopplaren enligt bilden. Träd på genomföringen på omkopplarens ben, så gott som det går.

7. Har du tillgång till en Ohm-meter, så kontrollera att det inte är kortslutning mellan pinne 7 och 8. Och helst alla ledningar...

8. Nu ska du ha en snygg, fin, förgreningskontakt. Och om du har varit noggrann och tagit god tid på dig ska den även fungera lika bra!

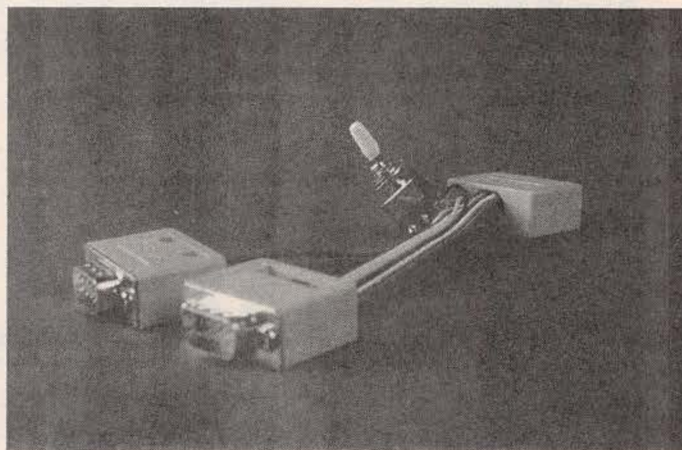
Stäng av datorn, koppla in kontakten i musporten. Koppla in musen i en av anslutningarna och joysticken i den andra.

Sätt på datorn.

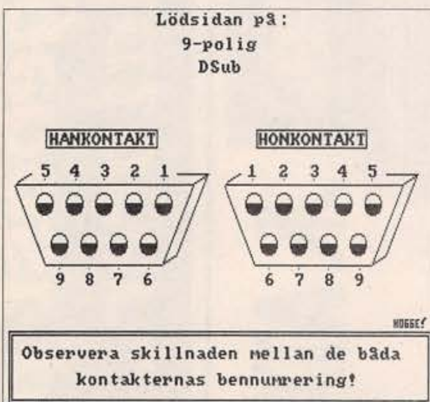
Startar datorn inte upp normalt, måste du omedelbart slå av, och hitta felet!

Ladda in Workbench och kontrollera att musen fungerar, samt båda knapparna. Eventuellt måste du slå om strömbrytaren en gång. Fungerar det så laddar du in ett spel, slår om omkopplaren, och kollar att joysticken fungerar som den ska. Om allt fungerar är det bara att vara glad, annars måste du öppna kåporna och se var felet ligger...

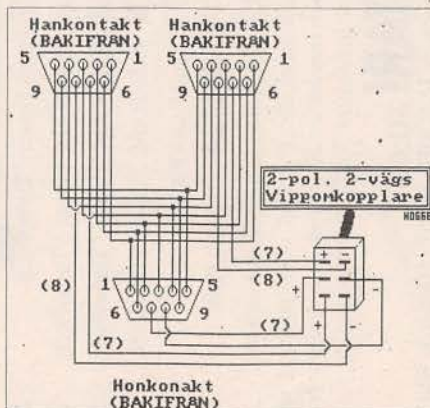
Magnus Pihl

Slut på slitandet i kablar för att byta mus och joystick. Med Datormagazins omkopplare blir det enkelt och säkert.

Så lika och ändå så olika. Så är det med hannar och honor. Men det är skillnaderna och benen som är det viktigaste.

Många ledningar är det. Men ta det lugnt, det är inte så svårt som det kanske ser ut. Följ bara vår byggbeskrivning.

Detta behövs:

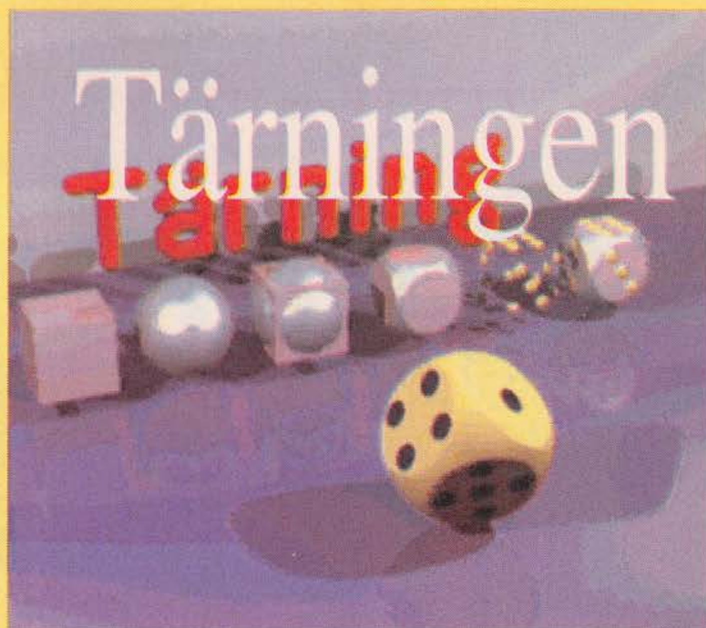
VERKTYG:
Lödpenna (lödkolv) max 25W, lödtenn, sax, kabelavskalare, liten skruvmejsel.

KOMPONENTER:
1 st 9-pol Dsub honkontakt
2 st 9-pol Dsub hankontakter
3 st Kåpor till dito
3 dm 9-pol flatkabel
1 st 2-pol 2-vägs omkopplare

Komponenterna inköps föslagsvis på:
Labb Elektronik
Tjärhovsgatan 16
Box 4228
102 63 Stockholm
Tel: 08-6418630

På Labb Elektronik finns även bygget färdigplockat i påsar. Beställ en *"Joystick-switch"*.

Observera, att alla byggen som Datormagazin publicerar är kontrollerade så gott det går. Vi fråntar oss dock allt ansvar för eventuella fel som uppstår på byggen som våra läsare utför och på utrustning som de kopplas till.

Tärningen är kastad

Av Fredrik Liljeblad

I nummer 14 av Datormagazin testade vi raytracingprogrammet Real 3D. Den här gången visar vi några trix med ett praktiskt exempel: en tärning.

DE OLIKA STEGEN

Här ser du alla de olika stegen för att bygga upp en tärning:

1. Endast kub
2. Endast klot
3. Klot i kub
4. Kub "and" klot
5. Ögon
6. Ögon i tärning
7. Färdig tärning

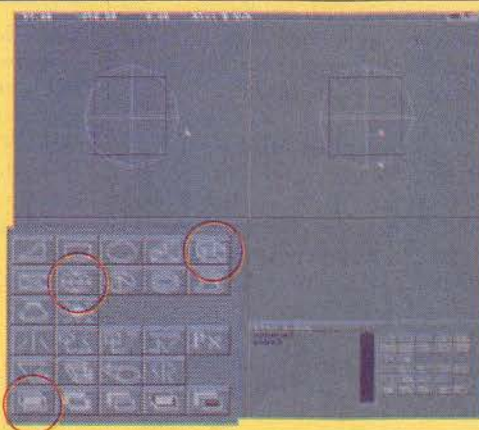

BÖRJA HÄR

Att sätta ihop en tärning i programmet Real 3D är tack vare programmets logiska operatorer ingen större konst. Men räkna med att det tar tid. Bilden ovan tog fem timmar att raytraca.

Att göra liknande tärningar i andra skulpterings-program hade inneburit mycket arbete med en otrolig mängd små ytor, som tar massor av tid att beräkna.

Funktionerna "Kub", "Klot" och "And", som du använder för att bygga upp kuben och klotet.

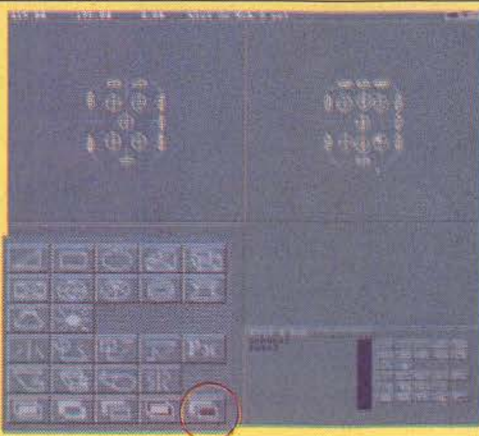
1. Aktivera grid (det blir lättare med en grid på), skulptera ett klot och en kub i varandra.

Välj kuben i objektlistan logiska. Tryck sedan på den logiska funktionen 'AND' och välj sedan klotet i objektlistan. Vips så har man grunden för en tärning (en kub med rundade hörn!).

Nu är det bara ögonen kvar.

AND NOT with PAINT

Med denna funktion skär du ut linserna (ögonen) ur tärningen. Om du t ex har en blå kub och en röd boll och vill att den röda bollen ska forma ett rött hål i den blåa kuben använder du denna funktion. Först väljer du den blåa kuben i objektlistan, trycker på knappen "AND NOT with PAINT" och väljer sedan den röda bollen. Nu har du fått ett rött hål i den blåa kuben. På samma sätt görs ögonen i tärningen.

2. Bygg ett mindre klot (lämpligtvis i ett eget 'bibliotek'). Platta till det till en lins med funktionen "Stretch". Kopiera linsen och lägg den längs med kanterna på tärningen (som vattendroppar nersjunkna till hälften i olja).

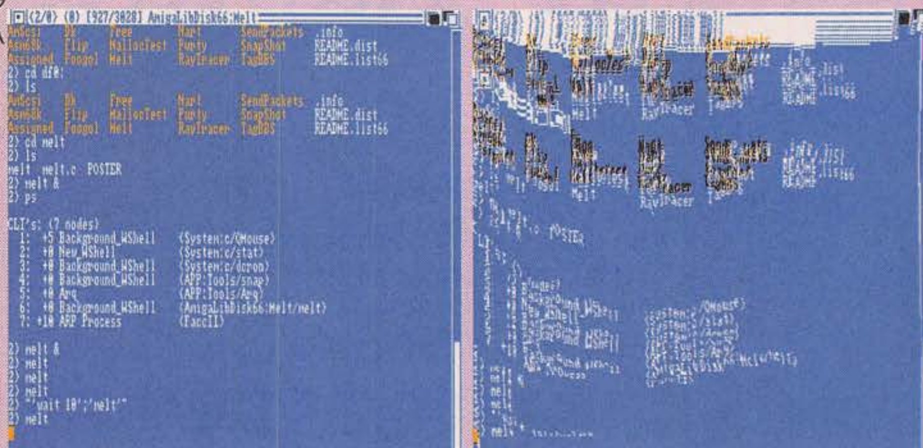
3. Byt färg/material på linserna till mörkblå och lite speglande.

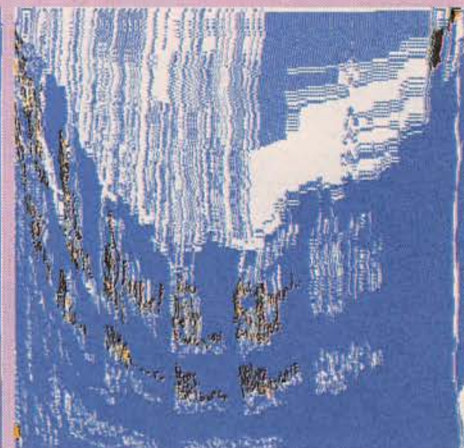
4. Sätt tärningen till materialet 'Plastic' och färgen ljusgul. Välj den logiska funktionen 'AND NOT - with paint'.

Din tärning är klar!

AMIGA

Min skärm har blivit sjuk!

Här ser du till din fasa din skärm smälta ner. Programmet heter Melt och finns på Fish 66.

Hjälp! Vad händer med min skärm? Den smälter! Det finns många sätt att skämta med varann. Här tar vi upp några PD-skämt.

Folk jäklas med varandra. På jobbet, i skolan, på fritiden, kort sagt överallt. Jag hörde t ex om en kille som en dag kom till jobbet och upptäckte att hela hans arbetsrum fyllts med frigolit-chips av humoristiska arbetskamrater.

På datorer av olika slag finns givetvis motsvarigheter till detta. Och ju mer grafik/ljud de klarar, desto mer invecklade blir tricken.

På Amigan, som ju har gott om både ljud och grafik, finns en hel del program (ofta kallade display hacks) för att jäklas (eller driva) med folk.

Själv brukar jag skilja mellan destruktiva och icke-destruktiva hack. Ett destruktivt hack gör att man i princip måste boota om för att återställa efter programmet. De flesta bra hack är icke-destruktiva.

Ett av de roligare är också ett av de äldre - Robotroff från Fish 59. I detta program kommer antingen en robot och stjäl muspekaren och knallar iväg med den, eller ett ufo och förstör muspekaren.

Gammal goding

En annan gammal goding, som jag f ö även sett på många andra maskiner, är Melt från Fish 66. Detta program får skärmen att "smälta" och rinna nedåt.

Flip är ett annat poppis program. Detta finns i (minst) två versioner. I den ena versionen (Fish 66) så vänder den bara på skärmen och blinkar en alert-box med ett meddelande. Den något mer avancerade versionen på Fish 369 är elakare. Den "bara" vänder på skärmen och spegelvänder den. Allt fungerar som vanligt, men skärmen är upp och ned samt spegelvänd.

Dk, även den från Fish 66, får pixels att ramla ned från tecken. Dk är dock destruktivt - det går inte att återställa allt. Faktum är att jag inte ens lyckats stoppa DK.

Tilta skärmen

Tilt från Fish 54 ställer skärmen lite på snedden, som om skärmen lossnat i ena hörnet och fallit ner en bit. Mycket snyggt.

Swish är ett relativt nytt hack som skyfflar runt skärmen som om den guppade på vatten. Mycket effektfullt.

Viacom på Fish 84 simulerar bilden man tydligen får från ett kabelTV-nät med samma namn. Brusar mycket gör det i alla fall på Workbench:en.

Detta är givetvis inte en komplett lista över alla display hack och liknande program, men det är några av de bättre. Intressant att notera är att de flesta av dem är relativt gamla, och många av dem är skrivna av samma person, Leo Schwab. Jag vet inte om det beror på att folk blivit seriösare, eller om alla bra ideer är slut, men det är inte ofta man ser ett nytt, BRA display hack.

Björn Knutsson

DK på Fish 66 börjar skärmen falla sönder i pixels och samlas på botten.

NY VERSION

NCOMM 1.921 är en bugfix till terminalprogrammet NComm 1.92 (även denna ganska ny). NComm är, för dem som inte känner till programmet, ett av de mest populära kommunikations-programmen just nu.

GAMLA GODINGAR

Här kommer äldre PD- Shareware-program återupptäckas - en hel del av dem har vi redan skrivit om, men ett och annat nygammalt program lär dyka upp.

DISKSALV

DiskSalv är en gammal trotjänare. När en disk (floppy eller hårddisk) går sönder så är det DiskSalv som åker fram. DiskSalv är även bra att ha när man råkar radera saker av misstag.

(Se: Dmz 1/88, 14/88. Fish 251, Camelot 54)

WBDEPTH

Med WBDepth kan man ställa in hur många bitplan som Workbench-skärmen ska använda. Du kan spara minne (och snabba upp text) genom att använda ett bitplan, eller kasta på många bitplan för att få färggladare ikoner m.m.

(Se: Dmz 12/88. Camelot 26, Fish 175)

BINDNAMES

BindNames är ett mycket trevligt litet program med vars hjälp man slipper fylla sin startup-sequence med assign-kommandon. BindNames gör istället alla assign på en gång, och dessutom snyggare än vanligt. Ett måste för hårddisk-ägare, bra att ha för övriga.

(Se Dmz 11/90, 4/91. Camelot 69)

Hårddiskarna från Supra är nu ännu snabbare.

SERIES III.

Nu har programvaran kommit som gör Supra ännu snabbare än tidigare. Uppstart går nu nästan dubbelt så fort. Levereras med alla nya Supra-hårddiskar. Det går naturligtvis att uppgradera äldre XP-drivar till Series III. Vi säljer satser inkl ROM och programvara till självkostnadspris, endast 495:- inkl moms.

1/2 MB HELT GRATIS.

52 Mb hårddiskarna för Amiga 500 levereras med 1 Mb internt under oktober. Utan extra kostnad för Dig! För tillfället pågår kampanjer hos vissa återförsäljare på hårddiskarna från Supra. Ring oss för mer information

HÅRDDISKAR.

Amiga 500

SupraDrive 500XP - 20 Mb (512 Kb).......5.495
SupraDrive 500XP - 20 Mb (2 Mb)..........6.495
SupraDrive 500XP - 52 Mb (512 Kb).......7.995
SupraDrive 500XP - 52 Mb (2 Mb)..........8.995
SupraDrive 500XP - 105 Mb (512 Kb)...10.995
SupraDrive 500XP - 105 Mb (2 Mb)......11.995
SupraDrive 500XP - 210 Mb (512 Kb)...14.995
SupraDrive 500XP - 210 Mb (2 Mb)......15.995
( ) = internminne. Alla utbyggbara till 8 Mb.

Atari ST

SupraDrive ST - 52 Mb 5.995
SupraDrive ST - 105 Mb 8.995

Amiga 2000

SupraDrive 2000 - 52 Mb 5.995
SupraDrive 2000 - 105 Mb 8.995
HD-kontrollers för Amiga 500/2000 nu i lager!

PRISSÄNKNING PÅ SUPRAMODEM 2400.

Vi sänker priset på Sveriges mest sålda modem med 20%! Helt komplett med telepropp, kabel och programvara. SupraModem finns även som 2400 Plus (MNP5) och som 9600 Plus (V32, V42.bis och MNP5).

Modem

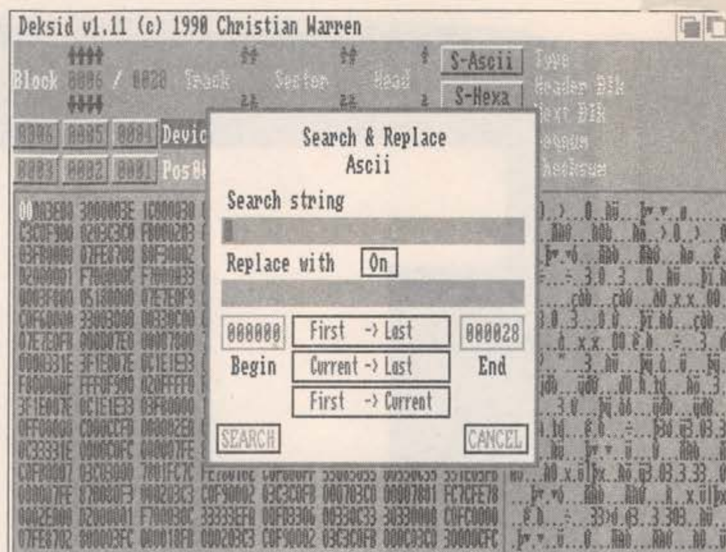
SupraModem 2400 (externt) 1.595
SupraModem 2400 Plus (externt).............2.495
SupraModem 9600 Plus (externt).............6.995
SupraModem 2400-zi Plus (A2000) 2.495
SupraModem 2400-i (PC) 1.619
SupraModem 2400-i Plus (PC).................2.195

USA Data

USA Data AB, Sadelgatan 6, 213 77 Malmö, tel 040-22 19 20, fax 040-21 90 07.

Fattigmans lille UNIX

Det kända operativsystemet UNIX har en lillebror — Minix. Detta och en hel del annat beskrivs i PD-spalten.

Deksid är ingen vanlig editor. Istället kan man ändra i den inlästa filens program.

MinixDemo. Många har säkert hört talas om UNIX - operativsystemet som körs på allt från PC-maskiner till superdatorer. Praktiskt taget alla datorleverantörer i världen har en version av UNIX till sina maskiner. IBM har en till sina maskiner, Apple har en till MacIntosh, Commodore släpper (förhoppningsvis) snart sin till Amigan i Sverige osv.

Ett problem med UNIX är dock att det kostar pengar.

UNIX utvecklas av det amerikanska företaget AT & T (som bl.a också har ett ganska stort finger med i det amerikanska telefonnätet), och för att kunna göra en riktig UNIX krävs en licens från AT & T.

Detta är knappast något problem för den som "måste" ha UNIX till en maskin på arbetet eller dylikt. För den som bara vill hacka lite kan det dock vara lite värre.

Minix är i princip en fattigmans UNIX. Den saknar ganska mycket jämfört med "riktig UNIX", men har likafullt tillräckligt för att göra det intressant. Demoversionen saknar i sin tur en hel del av vad Minix har. Är man nyfiken på UNIX kan det dock ändå vara en ide att kasta ett öga på demot.

(Fish 525)

Deksid v1.11 är en fil- och diskeditor. Noteras bör att det inte är en editor i vanlig mening, dvs, det man arbetar med normalt i deksid är inte textfiler, utan rena data i filer. Man kan alltså tex läsa in en fil och ändra direkt i programmet, ändra på texter inuti program. När man använder deksid som diskeditor kan man tom titta i och ändra på program som autobootar och som inte lagrar data i vanliga filer.

Är man tex nyfiken på bootblock och liknande så kan man med lätthet titta på dem. Det ungefär enda jag saknar i denna editor (och alla andra liknande till Amigan) som jag hade på C64:an är att kunna undersöka disken direkt som maskinkod. Detta är dock normalt inte genomförbart pga att körbara filer på Amigan inte innehåller direkt körbar kod.

Deksid tillåter att man modifierar filer i både hex som ASCII. Om man skall ändra en text är det tex bara att knappa in den nya texten rakt av.

Det trevligaste med deksid är att det är både en fil- och en diskeditor. Alla andra liknande program jag stött på är antingen eller. Fördelen med att ha allt i ett är att man slipper hålla på och lära sig flera program. Deksid är shareware.

(Fish 441)

QuickReq är en ersättning för CLI-kommandot "Ask". Istället för att ställa frågan i CLI-fönstret så poppar QuickReq upp en requester med frågan, samt två alternativ. Frågor och alternativ kan man specifciera själv. För en inbiten musanvändare torde detta vara ett stort plus. Själv skulle jag bli vansinnig om alla möjliga och omöjliga program började kasta upp requesters till höger och vänster.

(Fish 457)

AmiDock På Amigan kan man idag starta program på många olika sätt. Man kan starta dem från menyn i Workbench, man kan starta dem från CLI, man kan klicka igång dem från workbench, man kan starta dem med speciella knapp-kombinationer osv.

AmiDock är ett nytt sätt. AmiDock är ett litet fönster i vilket det finns några små ikoner. När man klickar på dem så startas programmet som ikonen hör till.

När man konfigurerar en specifik ikon kan man ställa in ev. argument till programmet.

Sen är det bara att klicka på ikonen - man slipper bry sig om var programmet finns på disken, vad man behöver för argument för att det skall trivas osv.

(Fish 459)

Zoo 2.10 Zoo är en filkomprimerare som ett tag var mycket populär. Men sedan LHArc dök upp har många övergett Zoo. Zoo 2.10 har dock en ny kompressionsmetod som gör att Zoo åter spelar med de stora grabbarna. Jag har svårt att tänka mig att Zoo kommer att återuppstå i hela sin forna glans. Men man bör ha den.

(Fish 527)

Björn Knutsson

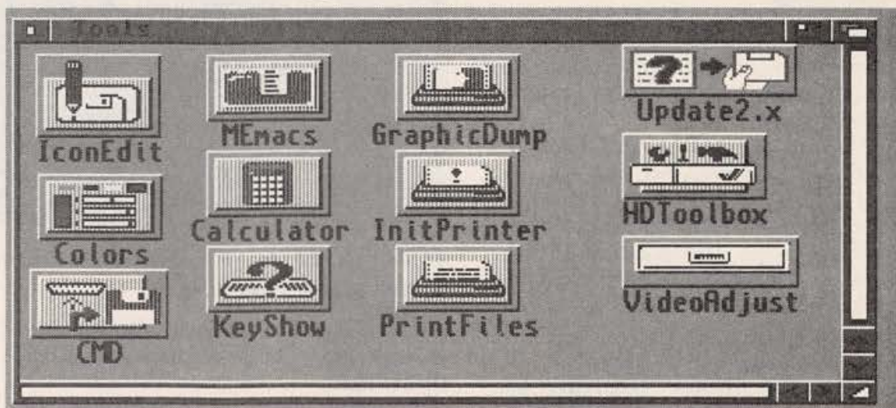

PÅ
TV

Del 4 av serien om Workbench 2.0

Snabbare laddning med 2.0

Nu har Workbench vuxit till sig, och en hårddisk räknas inte längre till lyxtillbehören. Därför medföljer två olika program för säkerhetskopiering av hårddisken. Dessa program, plus snabbare laddning är några av nyheter på Extras- och Fontsdisketten till WB 2.0.

Workbenchs 2.0 erbjuder många nya verktyg och nyttigheter, IconEdit, program för hantering av hårddiskar och mycket annat.

Vi börjar detta avsnitt med att berätta om **FastFileSystem** (FFS). Det är ett nytt sätt att lagra information på disketter och hårddiskar. FastFileSystem har dock funnits sedan 1.3, men fram tills nu så har det bara varit hårddiskägare som kunnat använda det.

Fördelarna är två: Det är snabbare och man kan lagra ännu mer information på samma disk.

Med det gamla filsystemet kunde man bara använda 488 bytes av 512 bytes på varje sektor. Men med det nya kan man använda alla 512! På en vanlig 3.5-diskett betyder det 880KB istället för bara 837 KB.

Det som nu gör FastFileSystem intressant är att man nu har lagt det i operativsystemets ROM. Man kan därför starta sin dator från en FFS-diskett, och använda den som vilken diskett som helst. Operativsystem känner själv av vilket filformat disketten har.

FastFileSystem kommer nu inte dit automatiskt, utan man anger detta när man ska formattera en disk. Anger man inget så blir det det gamla vanliga. Men lägger man till bokstäverna "FFS" i kommandot så kommer disketten att formatteras med FFS.

FastFileSystem är särskilt lämpligt att använda på sin hårddisk, och det leder oss osökt in på ämnet hårddiskar.

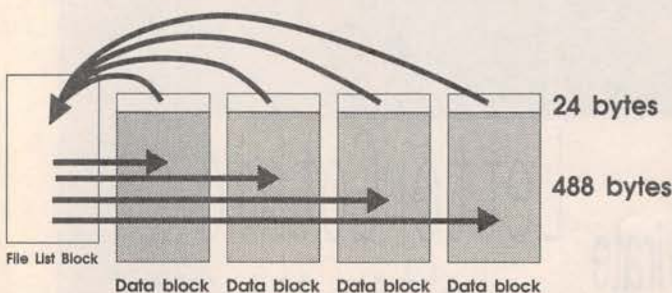
Lätt med hårddisk

Nu när fler och fler börjar skaffa hårddisk, så känns det skönt att Commodore börjar hjälpa oss på den punkten också. Eftersom A3000 bara säljs med hårddisk, så har man varit tvungen att göra lite olika underhållsprogram för denna. Och det har man lyckats bra med.

För en nybliven A3000-ägare så går det relativt smärtfritt att göra i ordning sin hårddisk. Med A3000 medföljer en installationsdiskett, med vilken man enkelt iordningsställer sin hårddisk. Här är det inget krångel med konfigurationsfiler och annat trams, för med hjälp av ett bra program kan man enkelt partitionera och underhålla både SCSI- och XT-hårddiskar.

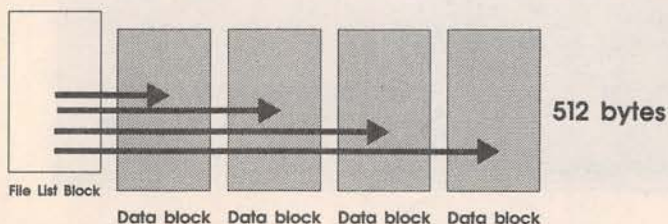
Att iordningställa sin hårddisk gör man oftast bara en gång, men säkerhetskopiera den bör man göra oftare.

OldFileSystem

Med det gamla filsystemet kunde man bara använda 488 av 512 bytes på varje sektor.

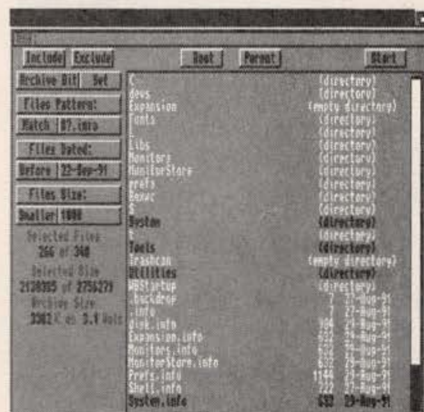
FastFileSystem

Med det nya filsystemet kan man använda alla 512 kb som finns på varje sektor.

Med Workbench 2.0 medföljer nästan två program för detta ändamål — "**BRU**" och "**HDBackup**".

"BRU" är ett program som man tagit från UNIX-världen, och används i Shell. Det betyder att en stor mängd parametrar ska skickas med kommandot för att få igång det hela. 'BRU' klarar dock väldigt mycket. Den kan göra kopior till både vanliga disketter och s.k. tape-streamers. Urval kan göras på en, flera eller alla filer. De filer som inte blivit förändrade sen förra gången. Alla sedan ett visst datum. Större filer kan automatiskt packas. Och så vidare...

HDBACKUP gör det enkelt att säkerhetskopiera hårddisken.

För att göra det hela mycket enklare så finns programmet '**HDBackup**', som ligger som ett skal på 'BRU'. Det är helt Workbench-anpassat där man bara väljer och klickar. Med 'HDBackup' kan det knappast bli enklare att säkerhetskopiera.

Högre upplösning

Eftersom vi gick igenom programmen på Workbench-disketten i förra avsnittet, så ska vi titta på nyheterna på Extras denna gång.

Här ligger först biblioteket "**Monitor-**

Fortsättning på nästa sida

Forts från sid 29

Store'' som innehåller hjälpfiler för att hantera olika skärmar och upplösningar. Hur dessa fungerar fanns att läsa i första avsnittet.

I biblioteket ''System'' ligger ''**Fontain**'' som jag snart ska berätta mer om.

I ''**Tools**'' ligger alla Commodities Exchange-programmen i ett eget bibliotek. Här ligger också HDBackup och BRU, tillsammans med de ''gamla'' programmen ''**CMD**'', ''**Keyshow**'', ''**Initprinter**'' osv.

Förbättrad IconEdit

Här bör särskilt nämnas ''**IconEdit**'' som har fått en välförtjänt ansiktslyftning. ''IconEdit'' har fått många nya verktyg för att hantera både gamla och nya ikoner.

Man kan också rita om 'default'-ikonerna, som används när vill visa alla filer i en låda, och programmet saknar ikon. Man kan också importera ''brushes'' från exempelvis Deluxe Paint.

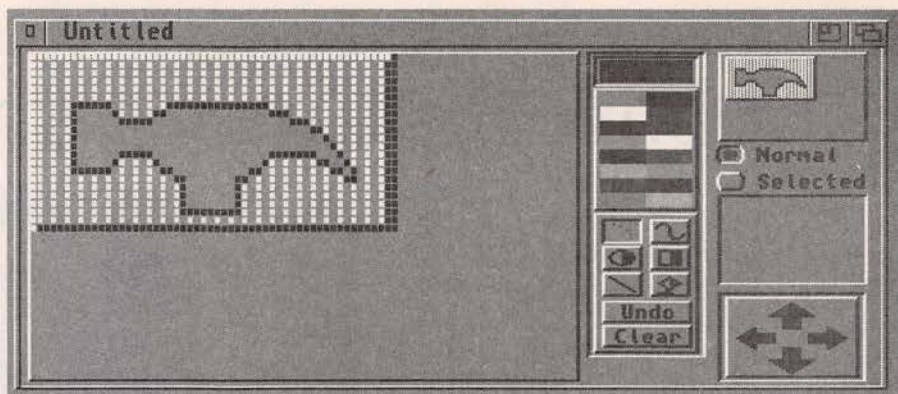
En större nyhet är att typsnitten har förflyttats till en egen diskett. Här har man lagt alla de vanliga typsnitten som introducerades med version 1.3. Varje typsnitt är ritade i flera storlekar, som täcker de flesta behov.

CompuGraphic-fonts eller CG-typsnitt är en helt annan typ av typsnitt. De är uppbyggda av vektorer och kan därför visas i vilken storlek som helst, utan att bli taggiga. De har tidigare använts (och används fortfarande) av bland annat DTP-programmet Professional Page.

Två CG-typsnitt medföljer Workbench 2.0: Times, Letter Gothic och Triumvirate. Redan nu stödjer Workbench dessa typsnitt fullt ut, men man kan få lite problem med andra program. Därför finns programmet ''**Fontain**'' som kan konvertera dessa typsnitt till vanliga bitorienterade i valfri storlek.

Här slutar vår presentation av den nya versionen av Workbench. Men vi kommer självklart att fortsätta skriva om 2.0. Det finns så mycket mer att berätta!

Mac Larsson

ICONEDIT har fått en rejäl ansiktslyftning. Nu går det enkelt att bearbeta olika iconer enligt den nya stilen.

WORKBENCH RELEASE 2.04.

Sedan den här artikelserien författades har Commodore släppt flera olika versioner av Workbench och Kickstart.

Men i Augusti kom dock den slutversion som hamnar i ROM för Amiga 500 och 2000. Det är release 2.04, med versionsnummer 37.175 för Kickstart och 37.67 för Workbench.

Slutversionen skiljer sig lite mot vad som beskrivits i våra artiklar. Menyvalet "Version" har bytt namn till "About".

De två disketterna "Workbench" och "Extras" har blivit tre. På den tredje disketten har man lagt typsnitten. Från "Prefs"-biblioteket har man tagit bort "WBconfig", där man tidigare kunde ställa in om man ville ha Workbench som ett 'backdrop'-fönster från början eller inte. Man kunde där också välja om man ville kunna dubbelklicka på ett fönster för att lägga det främst.

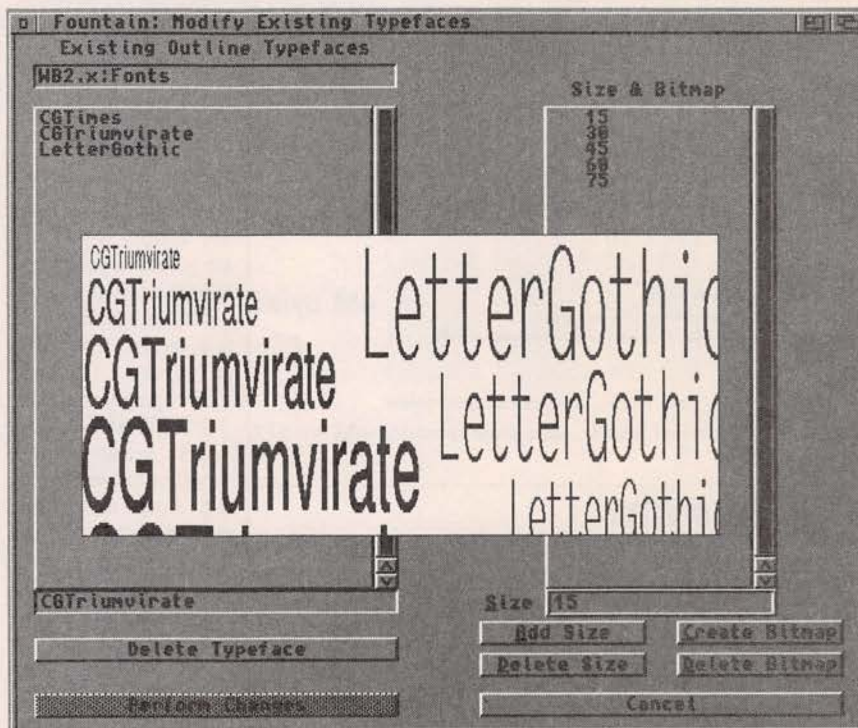
Den detaljen har nu blivit en egen "Commodities Exchange". I övrigt har programmen rensats från buggar, och Commodore anser nu att man har en bra och stabil produkt.

Har du en Amiga 3000 kan du redan nu uppgradera gratis hos närmaste A3000-återförsäljare.

I oktober börjar man leverera A500 och A2000 med Workbench 2.0 i USA. I Sverige är det ännu inte klart hur det blir.

Serien om Workbench 2.0 innehåller följande avsnitt:

1. Menyer, Grafiklägen, Preferences
2. Shell, Commodities Exchange.
3. Editorer, Programmen på Workbench-disketten
4. Olika filsystem, Använda hårddisk, Programmen på Extras-disketten

FONTAIN, ett program i Workbench 2.0 där man kan konvertera typsnitt från CompuGraphic-fonter,

AMIGA

Diamantbok: Bokföring för proffs

Bokföring, skatt, momsredovisning...

Låter det tråkigt?

Nödvändigt är det i alla fall om man har ett företag, eller går i tankar om att starta eget.

Nu finns det ett nytt och aktuellt bokföringsprogram som kan hjälpa dig på traven: Diamantbok.

Diamantbok är ett svenskt program!!! Av hög klass, genomtänkt och med bra och grundlig dokumentation och enkel men snygg grafik. Det är i hög grad ett Amiga-program med fönster, menyer, färg, etc och det stöder multitasking.

Det är också anpassat till den nya skattereformen och använder den senaste baskonto-planen (Bas 90).

Programmet kräver minst 1 Megabyte arbetsminne, men uppges annars fungera på såväl Amiga 500, 1000, 2000 eller 3000 samt Workbench 1.3 och 2.0.

Diamantbok består av en diskett med tre delprogram samt ytterligare några mindre hjälpprogram, till exempel för att göra backup på bokföringsdata. Huvudprogrammen heter Basdata, Bokföring och Rapporter.

I programdelen Basdata lägger du upp grundförutsättningarna; skriver in ditt företags namn, räkenskapsår, väljer kontoplan, för in ingående balanser, lägger upp en budgetplan, med mera.

Du kan även göra en egen kontoplan eller ändra i en av standardplanerna, liksom ändra uppgifter i ett konto som lagts upp tidigare eller ta bort ett överflödigt konto.

Smidigt och snabbt

Det fungerar smidigt att göra förändringar, du kan välja konton genom att peka och klicka i en lista, det egna skrivandet är minimerat vilket spar tid. I olika menyer kan du välja funktioner som sedan utförs på andra skärmar, allt i bästa Amiga-stil.

I Basdata bestämmer du också andra övergripande funktioner som sedan ska råda när du sköter den dagliga bokföringen.

Automatfördelningar är till exempel mycket användbart vid bokföring av löner. De sociala- och arbetsgivaravgifterna kan då automatiskt föras in på särskilda konton när du bokför lönen.

DiamantBok 1.0 © DiamantData 1991 Licens nr: 10075 Datum: 910905
Basdata för nytt räkenskapsår

Företagets namn: DatorMagaZen & Co

Räkenskapsårets startår och månad: 9201

KontoKlass: 2 Skulder och Eget Kapital

Konto	Namn	Ingående balans Debet	Kredit
201	Skulder under indrivning		100.00
211	Leverantörsskulder		1000.00
212	Leverantörsväxlar		10000.00
221	Skatteskulder		100000.00
230	Interimskulder		1000000.00
231	Upplupna löner		10000000.00
232	Upplupna semesterlöner		1000000.00
233	Upplupna sociala avgifter		100000.00
239	Övriga interimskulder		10000.00
241	Utgående moms		1000.00

Konto	Namn	Debet	Kredit	
291	AktieKapital	0000000000		Lägg till / Budget

Riktigt så här illa ser inte ut i Datormagazins bokföring. I Basdata lägger du upp grundförutsättningarna: företagsnamn, räkenskapsår, budgetplan, med mera.

Vid försäljning av varor eller tjänster kan momsen automatiskt dras av och föras över till ett särskilt momsredovisnings-konto. Den aktuella momssatsen kan du själv ställa in vilket är en stor fördel vid skatteförändringar.

En av de saker som gör Diamantbok så trevligt är att du kan anpassa programmet efter företagets behov; konton kan tas bort eller läggas till efter behov; efter ett års användning kan du få en automatisk överföring av utgående balans till ingående; och du kan även använda föregående års räkenskaper (månadssaldon) för automatisk budgetuppställning som naturligtvis också är redigerbar, liksom rapporternas avsnittsrubriker och indelning.

Det finns ett menyval som heter ''återgå till senaste version'', vilket läsaren säkert vet att uppskatta. Den kan spara mycket arbete om du råkar göra något grovt misstag.

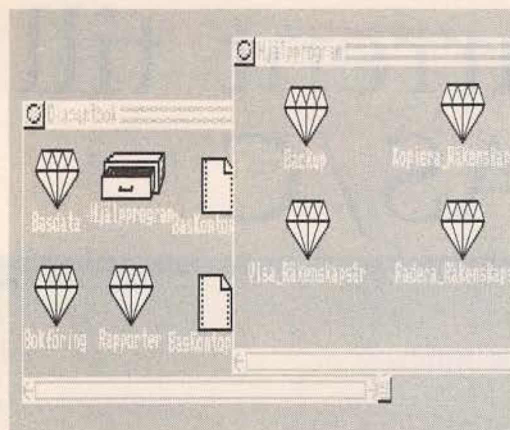
Vid bokföringen i programmet Bokföring sparas varje verifikation direkt antingen på diskett eller på hårddisk.

Själva bokföringen går snabbt när du lärt dig tangentkommandona och programmet känns trevligt att jobba med.

Inget fiffel

Bokföringen sker månadsvis och du kan gå tillbaka till en tidigare månad, men inte göra ändringar annat än med en speciell

DiamantBok 1.0 © DiamantData 1991 Licens nr: 10075 Datum: 910905
Momsuppgifter

Aktuell Momsprocentsats...............	20.00	
Konto för ingående moms................	147	Ingående moms
Konto för utgående moms,ej egna uttag...	241	Utgående moms
Konto för utgående moms, egna uttag.....	242	Utgående moms, egna uttag
Konto för momsavräkning................	248	Moms, redovisningskonto
Konton för skattepliktig försäljning....	301	Försäljning, momspliktig
Konton för skattefri försäljning.......	304	Försäljning, momsfri
Konton för export försäljning..........	305	Försäljning, export
Konto för övr. försäljning (egna uttag).	389	Övriga rörelseintäkter

Diamantbok består av flera olika delprogram: Basdata, Bokföring och Rapporter. Dessutom finns det flera hjälpprogram.

Sysslar du med försäljning av varor eller tjänster, kommer du säkert att uppskatta att momsen kan dras av automatiskt och föras över på ett särskilt momsredovisningskonto. Du kan också ställa in momssatsen själv. Praktiskt i dessa tider då momsen höjs och sänks titt som tätt.

rättelseverifikation, allt i enlighet med bokföringslagen, vars mening naturligtvis är att man inte ska kunna fiffla.

Lagen föreskriver även andra begränsningar, vilka manualen också noga redogör för.

Man bör kanske passa sig för att avbryta programmet genom att stänga av datorn, vilket undertecknad gjorde. Vid nästa uppstart fick jag felmeddelande om att bokföringsmånadsfilen inte gick att öppna! Snopet!

Genom att byta aktuellt bokföringsår, radera året innan, välja nytt bokföringsår och då knacka in 9101 igen, kunde jag börja om från början.

Vid senare test med att stänga av datorn fick jag inte dessa problem. Programmet fungerade oklanderligt. Vi får räkna händelsen till kategorin oförklarliga mysterier.

Hårddisk hjälper

Backupkopiering från diskett visade sig vid en test bli mycket irriterande, man skulle behöva tre diskettstationer, men förmodligen är programmen tänkta för hårddisk, där de fungerade snabbt och säkert.

Det finns tangentkomandon, konsekvent genomfört, som snabbar upp hanteringen, men vissa irritationsmoment kvarstår.

När man till exempel utfört ett val som kan vara ödesdigert om det skulle vara fel får man upp en dialogruta: "är du säker", vilket ju är gott och väl, men det skulle vara trevligt att kunna svara OK med en enkel vagnretur ("return") i stället för att behöva greppa musen.

Programmet är snabbt och användarvänligt men det är också ett program för professionell bokföring — det vill säga man bör kunna bokföring innan man startar upp programmet.

Men hur bokför man?

Om jag skulle önska något så vore det en bokförings-handledning och en självinstruerande uppläggning med exempel, att säljas vid sidan om till alla som behöver fräscha upp sina kunskaper eller vill ha en snabbkurs i databokföring.

Vilket förmodligen gäller fler Amiga ägare än man tror,

Bokslutsarbetet fungerade smidigt och jag hade inga problem med rapporterna, utom på en punkt; för att titta på rapporterna var man tvungen att avsluta Bokföring för att få med de senaste transaktionerna. En spara funktion i menyn vore på sin plats.

Fundering: Det kanske finns en fördel med alla dessa olika delprogram till exempel vid behov av ändringar i programmeringen och säkert drar det mindre minne. Själv tycker jag det känns ofärdigt och skulle önska en integrering av de olika delprogrammen.

Vissa problem uppstod även vid utskrift av rapporter. Den HP Laser Jet jag använde klarade inte det antal tecken programmet använde (med 10 pica), vilket innebar att de sista siffrorna, bland annat sidnumreringen, skars av. Med inställningen 12 Elite, i Prefs, gick det att få ut hela rapporten, men förminskad. På en traktormatad skrivare gick det utmärkt att få ut hela bredden.

Bokslut

Summering: Jag är nöjd med programmet och det sköter sitt jobb med glans. Några finslipningar behövs dock, framförallt en integrering av programdelarna, men programmet är ju färskt och föreligger ännu bara i version 1.0. Det har i varje fall en säker framtid tillsammans med Amigan.

Robin Olsson

DIAMANTBOK

PRIS/PRESTANDA:	★★★★☆
DOKUMENTATION:	★★★★☆
PRESTANDA:	★★★★☆
ANV.VÄNLIGHET:	★★★☆☆

BRA

Utrustningskrav:	1 MB RAM
Dokumentation:	Svensk
Version:	1.0
Pris:	2995 kr (inkl. moms)
Kopieringskydd:	Nej
Tillverkare:	Diamant Data Gamlestadstorget 14 415 03 GÖTEBORG
Telefon:	031-19 40 48

AMIGA

Prisvärd konkurrent till Aztec C och SAS/C

```
#   Menus
#
#   Note:   If menu's are off the right-mouse-button iconifies!
#           Right-mouse-button always uniconifies an iconified window

menuoff
menuclear
menuadd Project (Insert-File    (f1))       f1
menuadd Project (Open-Replace   (f2))       f2
menuadd Project (Open-NewWin    (f3))       f3
menuadd Project (Save-Config)               saveconfig
menuadd Project (Save           (f9))       f9
menuadd Project (Save-As)                   (escimm (saveas ))
menuadd Project (Save-Quit      (f10))      f10
menuadd Project (Quit           (c-q))      c-q

menuadd File    (Change-File-Name)          (escimm (chfilename ))
menuadd File    (Change-Current-Dir)        (escimm (cd ))

menuadd Control (Iconify (a-i))         iconify
menuadd Control Case-Sensitive          (ignorecase off)
menuadd Control Case-InSensitive        (ignorecase on)
menuadd Control Save-Uses-Tabs          (savetabs on)
menuadd Control Save-Uses-Spaces        (savetabs off)

menuadd Mode    (Insert     (c-i))      c-i
menuadd Mode    (Overwrite (c-o))       c-o
menuadd Mode    (Wordwrap   (c-w))      c-w
menuadd Mode    (Wordwrap-LMargin)      (escimm (setparcol ))
menuadd Mode    (Wordwrap-RMargin)      (escimm (margin ))
```

```
Project  File  Control  Mode  Find  Block  Marker
   1/43     9 cat.c

/*
 *  CAT.C
 */

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int
brk()
{
    puts("Well, if you insist...");
    return(1);
}

main(ac, av)
char *av[];
{
    short i;
    char buf[256];

    if (ac == 1) {
        puts("cat <file>");
        exit(1);
    }

    onbreak(brk);

    for (i = 1; i < ac; ++i) {
        char *fileName = av[i];
        FILE *fi;

        if (fi = fopen(fileName, "r")) {
            while (fgets(buf, sizeof(buf), fi))
                fputs(buf, stdout);
            fclose(fi);
        } else {
            printf("Unable to open %s\n", fileName);
        }
    }
    return(0);
}

newfile
```

DME, editorn som ingår i Dice, är välkänd för dem som använder Public Domain-program. Den är helt konfigurerbar och går alltså att anpassa efter tycke och smak.

De två stora C-kompilatorerna till Amigan, SAS/C och Aztec C, kostar en hel del och kan vara lite väl dyrt för den som bara vill prova på C.

Nu finns det dock ett prisvärt alternativ, DICE för 460 kronor

DICE står för Dillons Integrated C Environment och är ett av de nyare tillskotten till floran av C-kompilatorer, som trots allt är ganska liten.

Den är skriven av Matt Dillon, en av Amigavärldens mest produktiva programmerare. DICE består dock inte bara av en C-kompilator, utan även en länkare, editor och ett antal "utilityprogram". Tillsammans ska detta vara en komplett programmerarmiljö.

Shareware

Det som först och främst skiljer DICE från de mer etablerade C-kompilatorerna är att DICE distribueras som en shareware-produkt. Det finns en fri pröva-på-version av DICE som man kan få tag på från diverse PD-bibliotek. Det är dock inte någon komplett version, utan en del väsentliga saker fattas. Den kompletta versionen, som vi tittar på här, kan fås från Matt Dillon eller från Nordiska PD-biblioteket (NPD). Det exemplar vi tittar på kommer från NPD.

DICE från NPD kommer på tre disketter tillsammans med ett tiotal sammanhäftade sidor som är NPD-specifika. På dessa sidor finns det ett par steg-för-steg-beskrivningar för installering av DICE, om man har en eller två diskdrivar, samt ett litet exempel för att visa hur man kompilerar sitt första program med DICE. Dessa texter är förmodligen ämnade för de rena nybörjarna. En god tanke.

Dokumentation som textfil

Förhoppningsvis utökas denna del med mer material så småningom. Det skulle göra kompilatorn än mer attraktiv för nybörjare. Tittar vi närmare på innehållet på disketterna hittar vi filerna som hör till kompilatorn, länkbibliotek och includefiler för både AmigaOS 1.3 & 2.0.

Vidare hittar vi en editor (DME) och diverse utilityprogram för olika ändamål, t ex disassemblering, återskapande av biblioteksfiler, Make-program osv. För funktionsbiblioteket, editorn och ett par andra program följer även källkoden med.

Till skillnad från Aztec C och SAS/C följer det inte med några tjocka handböcker till DICE, utan all dokumentation ligger som textfiler. Det är förstås en kostnadsbesparande åtgärd.

Det blir ofta bökigare att leta efter specifik information i mitt tycke. Har man en skrivare kan det vara en bra ide att skriva ut några av filerna. Innehållsmässigt får de dock klart godkänt.

Nu är ju inte bara detta intressant, utan även själva kompilatorn är ju av intresse... DICE är en ANSI C-kompilator, som de flesta moderna kompilatorer är numera. Den har dock inte finesser som prekompilerade headerfiler, vilket både Atzec & SAS kan ståta med. Dessa är ju utmärkta för att få ner kompileringstiderna. DICE är dock en relativt sett ganska snabb kompilator. Kompileringstiderna är ofta jämförbara eller kortare

Forts. på sid. 36

DICE

PRIS/PRESTANDA:	★★★★☆
DOKUMENTATION:	★★★☆☆
PRESTANDA:	★★★★☆
ANV.VÄNLIGHET:	★★★☆☆

BRA

Utrustningskrav:	Minst 1 MB RAM
Dokumentation:	Engelsk, delv.svensk
Version:	2.06.25R
Pris:	460 kr
Kopieringsskydd:	Nej
Tillverkare:	Matthew Dillon
Importör:	NPD
Telefon:	013-720 26

Prisvärd... Fortsättning från sid. 34

än Aztec C, vilken i sin tur i regel är snabbare än SAS/C.

Förlorar i snabbhet

Den genererade koden är storleksmässigt jämförbar med de andra kompilatorerna. Ser man till hur snabb koden är så finner man att DICE kommer till korta i många fall, åtminstone med full optimering för de andra kompilatorerna. Men även där finns det undantag. Överlag så är det dock godkänt. Vad det gäller funktionerna för standard I/O så märker man att det lagts ner en del jobb, de är relativt snabba.

Kompileringarna med DICE initieras oftast från "frontend"-programmet dcc. Det är lätt att komma igång och att använda dcc. Det mesta kan styras härifrån, även sådana saker som att välja mellan 1.3 & 2.0 för includefiler, att generera kod för att stoppa i ROM och att göra program residenta. Det är bara att stoppa dit en flagga för det så ordnas det automatiskt.

DICE implementerar en del användbara nyckelord, som t ex _chip för att specificera att en variabel ska ligga i chipRAM. Andra intressanta saker är bl a _autoinit & _autoexit, med vars hjälp man kan stoppa in funktioner och variabler före och efter exekveringen av själva programmet. Bestämning av vilken funktion som ska exekveras under körning kan man åstakomma med _dynamic. Och med _configure kan man specificera variabler som kan initialiseras från en konfigurationsfil automatiskt. Detta är dock fortfarande på experimentstadiet.

DICE är ganska intelligent på flera områden. Den kan själv lista ut ifall den behöver länka med ett mattebibliotek och kan även lägga in delar av startup-koden utifrån vad som behövs. I Aztec C & SAS/C så öppnas alltid dos.library av startup-koden. Med DICE stoppas bara det in som man verkligen behöver; använder man inte dos.library så öppnas den inte.

God uppsättning funktioner

Å andra sidan kan DICE låta startup-koden öppna en bunt olika bibliotek automatiskt ifall man skulle behöva det. Registerparametrar finns delvis, men är ganska begränsat och kan inte användas för godtyckliga funktioner som Aztec & SAS klarar.

Funktionsbiblioteket som följer med DICE får anses vara ganska vettigt. Det är inte alls lika stort som det SAS/C har, men har ändå en ganska god uppsättning med funktioner. Att källkoden följer med är ett klart plus.

Namnet Dillons Integrated C Environment leder osökt tankarna till någon form av integrerad miljö där man kan styra kompilatorn och annat direkt från editorn, få upp dokumentation om olika saker etc. Tyvärr finns det inte så mycket på disketterna i den vägen. En del exempel på att kompilera och söka efter fel med hjälp av editorn och t ex ARexx hade varit på sin plats. Den medföljande editorn DME är ju en mycket kapabel editor med ett visst ARexx-stöd och skulle säkerligen kunna användas.

Nu har vi tittat en del på DICE och väntar med en av de bättre detaljerna till sist: Priset. Själva DICE-paketet kostar 310 kronor

DICE är ett bra lågprisalternativ till Aztec och SAS.

från NPD, vilket bara är en bråkdel av priset för SAS/C eller Aztec C. Dock måste man vara medlem i NDP, vilket kostar 150 kronor. Totalt sett är priset 460 kronor om man inte redan är medlem i NPD.

Oavsett om man är med i NPD eller ej så är det ändå ett bra alternativ och är utmärkt för den som bara tänkt att "prova på" C. De som faller inom denna kategori bör absolut ta en titt på DICE. Har man redan en kommersiell kompilator som Aztec eller SAS så är knappast behovet lika stort, men det är dock ett komplement till den ursprungliga kompilatorn. NPD erbjuder även support, vilket är nog så viktigt. För detta är det ju lite si och så med här i landet för de andra kompilatorerna.

Sammanfattningsvis kan jag säga att DICE är en mycket trevlig kompilator som jag numera använder parallellt med Aztec C. Funderar man på att börja programmera i C är DICE ett mycket vettigt alternativ, speciellt som man inte blir ruinerad på kuppen. Rekommenderas.

Erik Lundevall

VIRUS NYTT

Av Erik Lövendahl Sörensen

*Adress: Snaphanevej 10
4720 Praestoe, Danmark.
Tel: 009 45 53 792 512*

*För några dagar sedan fick jag ett brev från England. Det handlade om viruset "**The Lamer Exterminator**" som hittats på en originaldiskett. En kille hade hittat viruset på spelet "**The Faery Tales**" i en plomberad originalförpackning!*

Vi har ofta sagt att virusproblemet beror på alla piratkopior. Men på senaste tiden har jag fått rapporter om motsatsen.

Tro inte att virus enbart finns på piratkopior. Skandalen med tidningen CU Amiga, (beskriven i Datormagazin nr 14/91)vars omslagsdiskett hade virus, är inte det enda fallet. Flera PD-disketter och kommersiella Amigaprogram, sålda av oseriösa handlare, har rapporterats innehålla virus.

Det värsta fallet jag hört om utspelade sig i Kolding i Danmark, där man hittade elva olika virus på 14 originalspel köpta i en datorbutik!

Jag tror den här typen av problem beror på datoraffärer där skolpojkar står hela dagarna och spelar sina piratkopierade spel. Och det händer kanske då och då att butikspersonalen kikar på det senaste från piratfronten...

Om du hittar virus på kommersiella program, skicka mig en rapport.

*De nyaste virusdödarna hittar du nu på DAN BBS, **tel: 009 45 42 643827, eller tel: 009 45 43 68230.***

SENASTE VERSIONER AV VIRUSDÖDARE:

VScan	*5.10*
KDV3	*2.21, 1.29*
KDV5	*2.07, 1.29*
BootX	*3.81*
VirusX (Gammal)	*4.01*
Zerovirus III (Gammal)	*1.18*
Budbrains VP (B)	*3.03, 152*
VT (Schutz)	*2.28*
Novirus	*3.52*
Master Virus Killer (B)	*2.2*
VirusExpert (Gammal)	*1.6*
Virus Checker	*5.30*

(Program markerade (Gammal) har inte uppdaterats på ett år och är inte att rekomendera. (B) betyder allvarliga buggar.

NYA VIRUS	UPPTÄCKT:
Zaccess I (boot)	*910703*
Zaccess II (boot)	*910711*
Future Disaster (boot)	*910719*
Twins Santa Claus (boot)	*910724*
TriSector 911 (boot)	*910728*
Smily Cancer II (4676)	*910803*
Paratax III (boot)	*910806*
MAD 1,2,3,4 (4 boot)	*910806*
LHWrap virus (48280)	*910806*
VirusBlast 2.3 (9232)	*910806*
Deniz (boot)	*910818*
Dotty (boot)	*910911*

(xxxx) anger antal bytes för icke-bootblockvirus.

TRICOM data MINNEN & TILLBEHÖR

Accelerator

C.S.A MEGA MIDGET RACER™

Den flexiblaste 68030/68882 acceleratorn till A500/2000. Alla processorer och kristaller är socklade för att t.e.x. bygga om MMR'en till en snabbare modell. Finns som 25- eller 33Mhz, med MMU eller EC variant. Omkopplingsbar mellan 68030 och gamla 68000. Plats för matteprocessor 68881/68882 25-50Mhz och 512Kb 32Bit SRAM, som ger en avsevärd hastighetsökning när kickstarten läggs över i 32bitars minne. 1Mb, 2Mb, 4Mb och 8Mb 32Bitars minne på separat kort, som läggs ovanför Amigans normala 9Mb vilket gör att din Amiga kan hantera upp till 17.5Mb minne med MMR.

68EC030-25	4995:-	68030-25	6495:-
68EC030-33	6295:-	68030-33	7495:-
68882-25	1995:-	512Kb SRAM	1495:-
68882-33	2495:-		
68882-50	3995:-		
1Mb 32bit	2995:-	2Mb 32bit	3495:-
4Mb 32bit	5995:-	8Mb 32bit	8295:-

Mega Midget Racer™ DITT BÄSTA VAL!

2MB CHIPMEM DKB

Komlett kort för 2Mb chipmem i din A500/2000 2995:-

AdRAM™540 ICD

Internt minne med klocka till A500. Klarar 1Mb chipmem. Finns med 1-4Mb. 1Mb 1795:- 2Mb 2295:- 4Mb 3295:-
Extraadapter 2Mb för att få 6Mb extraminne. 1995:-

AdRAM™2080 ICD

8Mb kort till A2000. Helt autokonfigurerande i 2Mb steg. 2Mb 1995:- 4Mb 2995:- 6Mb 3995:- 8Mb 4995:-

Vi har de flesta minneskretsar i lager. Ex. A590/A3000 RING FÖR PRIS!

Intern HD A500

Novia-20/40/60i

Helt intern hårddisk till A500/1000. Snabbt AT interface från ICD som monteras över CPU med Conner 2.5" hårddisk. Passar även med AdRAM 540 & FFV.
21Mb 3995:- 42Mb 4995:- 64Mb 5995:-

INMATE™ SPIRIT

Internt hårddiskinterface SCSI till A500 med plats för upp till 8MB minne och matteprocessor 68881-20. 2995:-
Passande minne 1Mb 500:- 2Mb 1000:- 4MB 2300:-
Komplett system med extern Conner hårddisk & nätdel. 40Mb 6495:- 105Mb 8695:- 212Mb 11695:-

AdSCSI™2000 ICD

Mycket snabbt SCSI interface till A2000 med program. Autoboot full support av FFS och 68030. 1695:-
Komplett hardcard med Conner hårddisk. 40Mb 4495:- 105Mb 6695:- 212Mb 9695:-

AdSCSI™2080 ICD

Samma som AdSCSI 2000, men med plats för 8Mb äkta fastmem. Helt autokonfigurerande minne. 2495:-
Simmoduler om 2Mb till AdSCSI 2080 1250:-
Komplett system med Conner hårddisk. 40Mb 5295:- 105Mb 7495:- 212Mb 10495:-

AdIDE™ ICD

IDE AT hårddiskinterface autobootande till A500/2000 med passande kablage för 3.5" AT hårddisk. 1595:-

Conner hårddiskar

Mycket hög kvalite. Strömsnåla, tysta och autopark.
SCSI 3.5" 40Mb 2795:- 105Mb 4995:- 212Mb 7995:-
AT 3.5" 41Mb 2795:- 105Mb 4995:- 212Mb 7995:-

Vi bygger om din A590 med en Conner hårddisk. Du får 400:- för din gamla HD. A590 blir då ca: 4ggr snabbare

C.S.A. ICD och SPIRIT distrubitör

MUS *TRUEDOX till Atari eller Amiga.*	*395:-*
TRACKBALL *TRUEDOX till Atari och Amiga.*	*495:-*
Mini accelerator *14Mhz med programvara.*	*995:-*
Adspeed *ICD accelerator 14Mhz, 32Kb cache.*	*1995:-*
Q-Byte *Eprombrännare 2716-27011, 12.5/25V.*	*985:-*
FFV *ICD Flimmerfri bild till A500/2000.*	*2995:-*

Midi *interface, en ingång och en utgång.*	*295:-*
Sampler *mono med genomföring och prog.*	*395:-*
Mixer *4 kanalers med volym justering.*	*395:-*
Microfon *av hög kvalite, batteridriven.*	*295:-*
512Kb *med klocka, kvalitet från ICD.*	*495:-*
Disketter *50-pack noname.*	*250:-*

Atari Atari

MINNE INTERNT ST/STFM. 512Kb 995:- 2Mb 2745:- 4Mb 3735:-
SIMM-MINNEN TILL STE. 512Kb 595:- 2Mb 1250:- 4Mb 2500:-

AdSpeed ST *ICD till Atari ST/FM/Mega, 16Mhz 32Kb cache, switchbart till 8Mhz för 100% kompabilitet. 1995:-*
AdSCSI ST *ICD snabbt hårdiskinterface till Atari för SCSI hårddiskar, med programvara & kablage. 1195:- komplett med Conner hårdisk. 40Mb 4695:- 105Mb 6895:- 212Mb 9895:-*
AdSCSI Plus ST *ICD samma interface som AdSCSI ST, men med inbyggd klocka/kalender. Tilläggspris 200:-*
AdSCSI Micro ST *ICD hårddiskinterface för montage internt i Mega 2/4. 1195:- 40Mb 3995:- 105Mb 6195:-*

AUKTORISERAD ATARI & COMMODORE SERVICE CENTER

Vi utför reparationer på Atari och Commodore datorer samt deras tillbehör. Reservdelar finns till försäljning. Frakt och postförskottsavgift tillkommer. (45:- för brev). Vissa tillbehör installeras utan extra kostnad.

ÖPPET Mån-Fre 10:00-18:00.

TRICOM DATA of Scandinavia AB. Birkagatan 17, 113 36 Stockholm
Fax: 08-7360293
TEL.08-7360291

ENKELT OCH LÄTT

Billigt modem

Var får jag tag på det billigaste 2400bps-modemet?

Erik Skoog

Begagnade modem kan du hitta för under 1000 kronor. Kolla i datorbörsen och i andra tidningar.

Annars är det bara att kolla i annonserna, de blir billigare hela tiden.

Se till att modemet är Hayes-kompatibelt, då fungerar det med alla terminalprogram. SupraModem har visat sig fungera bra, det kostar kring 1500 kronor nytt och är lätt att få tag på (Se annonserna).

JP

Hur boota program?

Jag har gjort ett litet program, hur gör jag så att det bootar när jag sätter på datorn?

Erik Skoog

Du måste först installera en diskett för att Amiga ska kunna boota från den. Det gör du med kommandot install, tex. ''INSTALL DF0:''.

På disketten måste alla filer som behövs finnas. Om inte biblioteket S finns på disketten måste du skapa det med ''MAKEDIR DF0:S''. Sedan kan du editera filen (med t ex Ed) DF0:S/Startup-sequence så att den innehåller programnamnet på filen du vill köra.

JP

Laddade ikoner

Hur laddar man in diskettikonen i IconEditor?

Glenn Cedervall

Du väljer ''Load'' från menyn. Sedan skriver du DF0:Disk.info i rutan för filnamn.

JP

Visst är den ful. Och långsam. Men A590 är ändå en väldigt prisvärd hårddisk.

Hårda fakta om hårddiskar

? ***Jag tänker köpa en hårddisk och nu har jag några frågor om Commodores A590.***

1. Är det värt att slänga ut cirka 4000 kronor på en A590?

2. Kan man boota från hårddisken?

3. Hur undviker jag att få virus på hårddisken? Kan man skydda den på något vis? I så fall hur?

4. Om man t ex lägger in ett Sierraspel på hårddisken, krävs det ändå 1MB minne?

5. Är den slö eller snabb?

6. Kan man stänga av hårddisken och boota från diskett om man vill?

7. Kan man ta ur hårddisken och ta med den till en kompis, utan att förstöra den eller innehållet?

Amiga & Sierra-freak

PS. Kan man skicka upp ''Tyck till per bild'' eller skriva till ''Min Amigafråga'' med modem? Till vilka areor? DS

! 1. Ja, A590 är prisvärd, och du får ju även plats för 2MB extraminne i den.

2. Ja, om man har version 1.3 av Kickstart kan man boota från hårddisken. Annars kan nog återförsäljaren byta ditt Kickstart-ROM.

3. Hårddiskar är inte lika drabbade av virus som vanliga disketter. Det farligaste är länkvirus. Det bästa sättet att skydda sig är att alltid ha den senaste versionen av en bra virusdödare (kolla vilka som är aktuella i 'Virusspalten') i bakgrunden som direkt upptäcker viruset.

4. Ja, det krävs aldrig mindre minne även om man har hårddisk, tyvärr. Men med A590 kan du som sagt stoppa i 2MB minne och det finns att köpa för runt 1000 kronor.

5. A590 är i grundutförandet ganska långsam. Det beror på XT-driven som sitter i. Vissa företag levererar A590 med en SCSI-drive i, då går den betydligt snabbare men kostar också mer. Du kan själv byta ut driven om du vill. Hårddiskar är alltid betydligt snabbare än disketter.

6. Ja, du kan stänga av hårddisken men det är inte nödvändigt. Det går att boota från disk även om hårddisken är inkopplad.

7. Ja, du kan bära omkring på hårddisken men var försiktig bara. Hårddiskar är stötkänsliga.

Tyvärr, det går inte att skicka upp bilder eller frågor till våran bas. Då skulle de lätt försvinna i all röra.

JP

ENKELT OCH LÄTT

Kan PCn bli Amiga?

Finns det något ''Amiga-kort'' till PC?

L.B.

Nej, tyvärr. Amigan är så komplex i sin uppbyggnad och innehåller så många specialchip att det inte går att emulera en Amiga på en PC. PCn däremot har en enklare uppbyggnad och använder standardkomponenter vilket gör den tacksammare att emulera på t ex Amiga.

JP

Listiga disketter

Går det att skriva ut en disketts-lista (inklusive underbiblioteken) i Amiga-Shell? Om det går, HUR?

Anonym

(PS Jag har en STAR LC10-COLOUR)

Jäpp, om du skriver ''DIR DF0: ALL >PRT:'' kommer en komplett listning ut på skrivaren om du har rätt inställningar i Preferences.

JP

IFF-fil och flingor?

Jag undrar vad en IFF-fil är för något?

Jag kan ju inte skicka in mina bilder till er annars!

I don't know

IFF står för ''Interchange File Format'' och är en massa olika standarder för att lagra ljud, musik, bilder, text m m.

I ditt fall är det bilder som gäller och då fungerar det bra med vilket ritprogram som helst. Alla ritprogram kan läsa och skriva IFF-filer och därför kan man byta bilder mellan programmen. Det är själva idén med IFF.

JP

ENKELT OCH LÄTT

Olösdart

Sidosatt

Är PageSetter II ett bra program om man vill göra tidningar och reklamblad? Vilket annars?

Kent

PageSetter är ett mycket bra program att göra reklamblad och dylikt med. Vad man ska tänka på är att sådana program kräver mycket minne. Man måste minst ha 1MB för att göra något nyttigt och helst en hårddisk eller en extradrive för att underlätta arbetet.

JP

Back to Basics

Är Basic inbyggt i Amigan eller måste man köpa till det?

Kent

Nej, Basic finns inte inbyggt. Däremot följer det med på disk så att man kan ladda in det. Det finns ett flertal Basic-språk att köpa som är bättre om man är intresserad. Med det nya operativsystemet 2.0 så kommer tyvärr inte Basic att följa med längre. Då finns däremot Rexx som är ett annat roligt språk för små enkla saker som inte kräver så mycket grafik och ljud.

JP

Farlig TV?

Är det "farligt" att använda en vanlig TV som monitor?

Kent

Nej, det är inte farligt. Däremot så är det mycket jobbigare för ögonen då bilden blir mycket otydligare. En TV kan inte visa samma upplösning som en monitor så om man använder datorn till t ex ordbehandling är en monitor ett stort plus.

JP

? *Jag har några frågor jag skulle vilja ha svar på:*

1. När jag laddar in en av mina disketter så kommer det fram en Requestruta som lyder: Disk validating error. Vad beror det på och kan man göra något åt det?

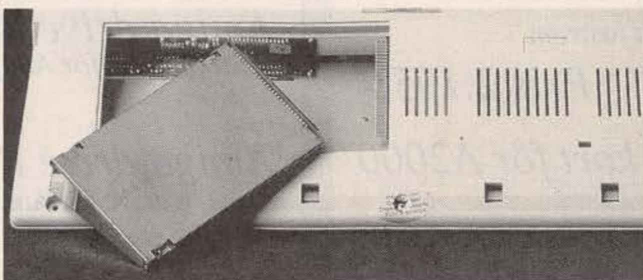
2. Då och då när jag ändrat något på min Workbench-diskett kommer det fram en ruta som säger: Volume Workbench 1.3 has a read/write error, och sedan får jag kopiera om Workbench-disketten från originalet igen. Vad gör jag för fel? Hur förebygger jag detta och hur räddar jag redan drabbade disketter?

Gustaf Hedberg

! 1. Disk validation error är ett fel i filstrukturen på disketten. Det gör att AmigaDOS inte kan läsa disketten normalt och det kan också bli fel i det den läser. För att bota detta så använder man en diskreparerare. På Workbench-disketten finns "Diskdoctor" i C. Två bättre alternativ är Fix-Disk och DiskSalv. De senare finns att få tag på från BBSer eller användarföreningar.

2. Felet kan bero på att du tagit ut disketten för tidigt när det skrivits på den. Man ska aldrig ta ut disketten då lampan lyser, då förstörs ofelbart disketterna. Ett annat alternativ kan vara att din diskdrive är trasig och inte kan skriva ordentligt, då måste den bytas ut. Du räddar trasiga disketter med hjälp av samma program som ovan. De flesta filerna brukar kunna räddas men inte alla tyvärr.

JP

Megaminne

? *Jag är en kille på 12 år som nyss köpt Amiga och jag har två frågor om extraminnen. Är det nödvändigt att utöka till 1MB eller räcker det med 512kB? Hur mycket kostar det?*

Mackan

! Nej, det är inte nödvändigt. De flesta spel och ett flertal nyttoprogram fungerar med 512kB. Men med 1MB får du mer utrymme att göra "större" saker, t ex med programmering, musik och bilder. Ett extraminne kostar mellan 300 och 600 kronor beroende på modell och butik. Köp ett billigt, det duger lika bra som ett dyrt. Se till att det finns en klocka i det, det är alltid bra att ha. Jag kan också rekommendera dig att köpa en extradrive till din Amiga. De är dyrare än extraminnen men underlättar arbetet avsevärt. Om du bara spelar spel så har du ingen nytta av en till drive men i alla andra fall så är det nästan oumbärligt.

JP

LÅT DATORMAGAZINS EXPERTPANEL hjälpa dig!
Skicka dina frågor och undringar till Datormagazin, Box 6688, 113 84 S tockholm. Märk kuvertet "Min Amiga-fråga". RING INTE HIT MED DINA FRÅGOR!!!
Du får gärna vara anonym i tidningen. Men vi måste ha ditt riktiga namn och adress samt telefonnummer om det är något vi undrar över.

MUSIK SPALTEN

AMIGA

AV CHRISTER BAU

Här kommer flera frågor från läsare med problem.

Jag har en A500 och har nyligen köpt en Kawai K4, som jag är nöjd med. Jag har fått en Ataridiskett med ljudbankar på, och vill föra över dem till Amigan. Hur göra? Jag måste ju ladda ljuden till K4:an först. Blir jag tvungen att köpa en ST (igen)?

Tack och lov blir lösningen inte fullt så drastisk. Det första steget blir att ta kontakt med NPD, de har nämligen ett PDprogram som heter "KawaiEditor". Nästa steg blir att låna din kompis Atari och ladda ljudbankerna till synthen. Därefter kan du dumpa dessa från synthen till Amigan. En lite omständig omväg, men ändå billigaste och enklaste lösningen.

Kommer KCS att fungera med AmigaDOS 2.0?

Då KCS är en välskriven produkt kan jag inte föreställa mig att det kommer bli några problem på den fronten.

Kan man, när man använder "Internal Sounds" i KCS, få Amiga-ljuden att låta utan att först spela in ett spår, alltså att man bara trycker ner en tangent på synthen. Om man t ex har spelat in prat är det ju stor risk att det går för fort eller för långsamt om man inte kan höra ljuden samtidigt.

Här blir jag lite osäker eftersom min version av KCS är ganska tidig. Ett sätt att rätta till eventuella fel är att i efterhand 'transponera' hela spåret, alltså flytta allting några toner upp eller ner.

Har ni musikintresserade skolpliktiga läsare pratat med er musiklärare om Amigans möjligheter? Jag vet av egen erfarenhet att de som ansvarar för inköp på skolorna är sorgligt dåligt informerade. Gör det!

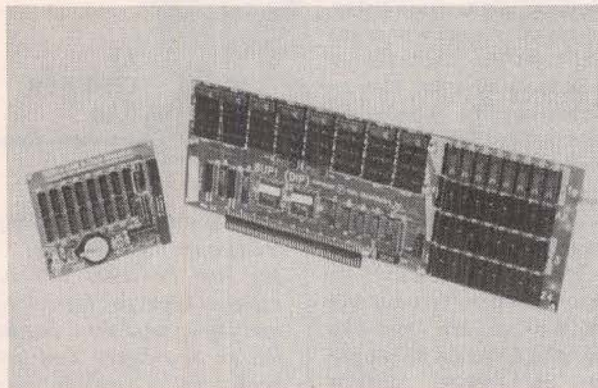
NY BUTIK
NYTT TEL: 08- 15 45 40

DG Computer

NY BUTIK
NYTT TEL: 08- 15 45 40

Besök vår butik mitt i Stockholm eller köp på postorder

Amiga Minnen

Extraminne 512 Kb för A500
- *Klocka,datum med batteribackup*
- *On / off knapp*
- *Högsta kvalitet fån USA (Microbotics)*
- *2 års garanti*

Pris 319:-

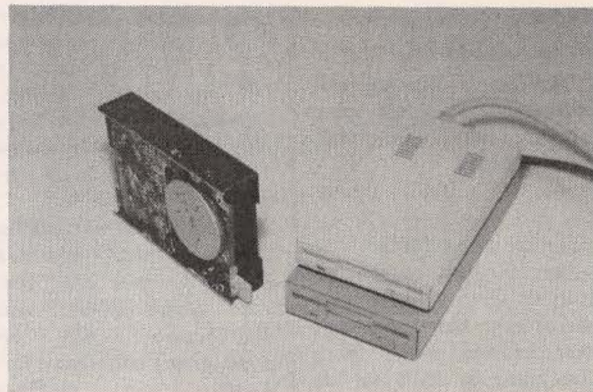
Internt 8Mb kort för A500
- *Levereras med 2Mb äkta fastram*
- *Plats för matte-processor*

Pris 2.195:-

8UP internt 8Mb kort för A2000
- *Levereras med 2Mb*
- *100% kompatibelt med alla moderkort A,B,C*
- *Mycket strömsnålt*
- *Högsta kvalitet från USA (Microbotics)*
- *2 års garanti*

Pris 1.995:-

Amiga Drives

Amiga drive RF302C
- *On / off knapp, vidareport, Citizen verk*
- *Extra lång kabel*

Pris 569:-

Amiga drive RF332C
- *On / off knapp, vidareport, Citizen verk*
- *Mycket liten och tyst*

Pris 649:-

Amiga drive RF362C
- *Intern drive för Amiga 500, högsta kvalitet*

Pris 579:-

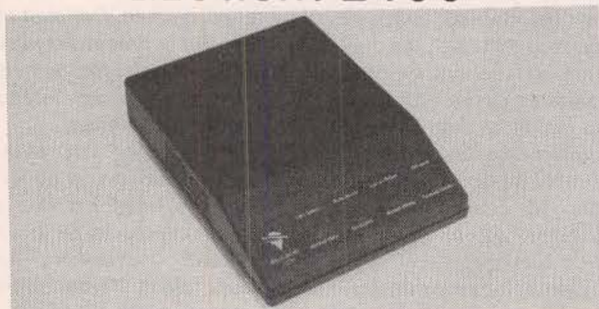
Amiga drive RF372C
- *Intern drive för Amiga 2000, högsta kvalitet*

Pris 579:-

Atari drive RF302R
- *On / off knapp, Citizen verk*

Pris 795:-

Modem 2400

- *Helt komplett, S-märkt trafo*
- *Med kabel och programvara*
- *Alla finesser, Hyes kompatibelt*
- *2400, 1200, 600, 300 baud*
- *För Amiga , Atari, PC...*

Pris 1.195:-

Accelerator VXL-30

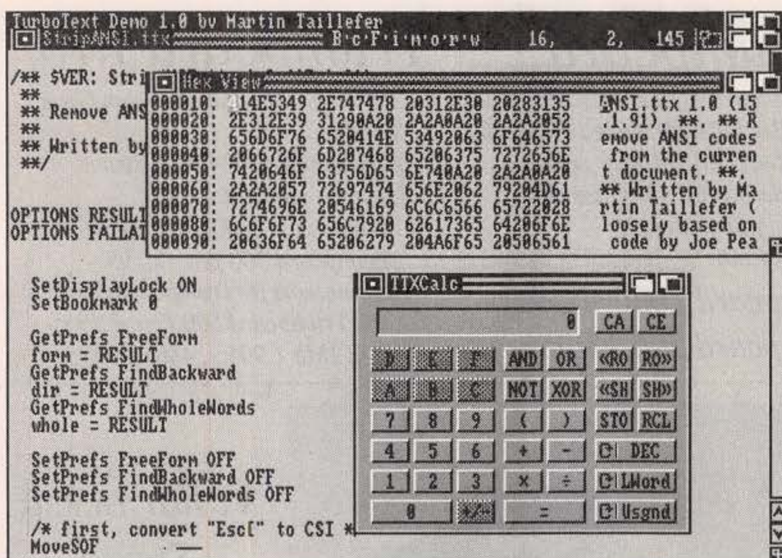
Äntligen ett acceleratorkort för Amiga 500, 2000 till rimligt pris.

Motorolas 68030 eller 680EC30 den senare utan MMU. Finns med eller utan 25Mhz 68882 matte-processor. Kan expanderas med 2Mb eller 8Mb 32-bitars minne (60ns). Ring oss för fullständigt informationsblad.

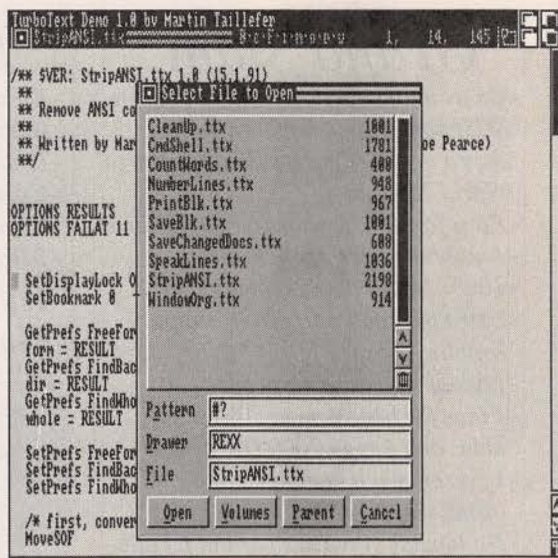
Detta är acceleratorn för dig!!!

680EC30-25 3.995:- *68030-25 7.995:-*
680EC30-40 5.995:- *68030-50 9.995:-*
Matte-processor 68882-25 1.995:-
2Mb 32bit 2.995:-
8Mb 32bit 7.995:- *Made in USA (Microbotics)*

'En potential som får

Hur många editorer har inbyggd miniräknare? Turbotext har det givetvis. Vilket gör det enkelt att t ex omvandla decimaltal till hexadecimala.

Med Turbotext laddar och spar du filer på sedavnligt vis.

Den bästa programmeringseditor Datormagazins testare provat. Det är TurboText 1.0 a.

Men några små fläckar har även denna sol. Innan du uppgraderat till 2.0 kan du inte utnyttja alla ARexx-funktionerna.

Antalet texteditorer på Amigan känns i det närmaste obegränsat. Alltid finns det några funktioner den ena har som de andra saknar och få har alla funktioner man söker. I TurboText vill Oxxi att alla skall hitta sin nya favoriteditor eftersom den går att bygga om HELT! Vi ska nu se om denna utopi verkligen har gått i uppfyllelse.

Varför en ny editor?

Grunden i all text-och källkodshantering är en bra texteditor. Utan den blir vilken kompilator och assembler som helst till en plåga att använda.

Genom Arexx-porten har man kunnat skapa en så intim kommunikation att man kan låta bli att använda den normala assemblern/kompilatorns editor, då denna i stort sett alltid är underlägsen en specialskriven editor.

Då ARexx port numera börjar bli standard på de flesta editorer har vi fått möjlighet att ta med oss favorit-editorn oavsett vilken text vi ska behandla. Många som haft möjlighet att testa ett flertal olika kommersiella editorer har, som jag, fastnat för CygnusEd såsom den hittills klart finessrikaste, snabbaste och gedignaste editorn. Det är lika bra att erkänna att jag tänkt om och nu börjat använda TurboText!

TurboText-asken innehåller en diskett med programmet, manualen och den vanliga användarregistreringen.

Rent allmänt är TurboText den vassaste editor jag överhuvudtaget stött på —främst genom sin otroligt öppna design. ALLT går att göra om. För folk som ''bara'' vill ha en kanonbra texteditor erbjuder TurboText i den förinställda definitionen allt man kan vänta sig i form av:

* Klipp & klistra (även vertikalt) - Detta sköts via Clipboarden så att man skall kunna klippa och klistra mellan olika program. Clipsen kan laddas och sparas.

* Multipla fönster - Endast en kopia av huvudprogrammet i minnet för att spara plats!

* Sök & Finn - Precis som i CED kan man definiera ''bokmärken'' att snabbhoppa mellan.

* Arexx-kompatibel makrohantering. Man kan registrera tangentbordssekvenser som man kan ''spela upp'' som makros. Dessa hamnar, om man väljer att spara dem, som Arexx-filer och kan därför köras från Arexx precis som andra Arexx-program.

En kul och egentligen vettig funktion är att man kan välja antalet makroexekveringar för att inte behöva sitta och trycka på knapparna ett visst antal gånger. Gör man ett riktigt bra makro kan man sedan lätt lägga in det på en snabbvalstangent och i menyerna.

* Mappar (''folds'') - Mycket av tiden man programmerar spenderar man med att titta på kod som redan fungerar (eller borde göra det). Man scrollar skärmen upp och ner över sina rutiner för att nå den man söker.

Med folds minimeras denna tid. Man väljer ett område med vanliga blockfunktionen och gör en fold av detta block. Nu ser man bara första raden, som förslagsvis innehåller labeln till rutinen eller något som får en att tänka på innehållet i denna mapp.

En liten symbol i kanten indikerar att det gömmer sig mer än en rad på denna rad och du slipper sitta och kolla igenom denna rutin varje gång då den ''kör förbi''. Har man

TURBOTEXT

PRIS/PRESTANDA:	★★★★☆
DOKUMENTATION:	★★★★☆
PRESTANDA:	★★★★★
ANV.VÄNLIGHET:	★★★★★

UTMÄRKT

Utrustningskrav:	512 Kb, WB 1.2 och senare
Dokumentation:	Engelsk
Version:	1.0a
Pris:	895 kr (inkl. moms)
Kopieringsskydd:	Nej
Tillverkare:	Oxxi Inc.
Importör:	Comprex
Telefon:	0322-206 20

tanken att svindla'

använt en idéprocessor innan vet man precis vad jag talar om.

Det unika

Det som dock gör TurboText till något våldsamt utöver det vanliga är dess definitionsfiler. TurboText är, som jag nämnde, FULLSTÄNDIGT programmerbar och främst då om man är användare av Arexx. I definitionsfilerna skapar man menyerna precis som man vill ha dem.

Att översätta till ett annat språk går på någon enstaka timme, så det skulle förvåna mig om man inte snart kommer att finna en svensk version bland den engelska, franska och tyska. Vem som helst skulle kunna göra en sådan definitionsfil.

Vidare kan man skapa Ordlistor. Den typ av ordlista vi finner i TTX skall inte förväxlas med den stavkontrollerande versionen i t.ex. ProWrite. Det finns ingen fullständig ordlista med på något språk eftersom det inte är syftet att TTX skall användas som en ordbehandlare, även om detta givetvis är möjligt.

I stället är den tänkt att kontrollera respektive fylla på skrivna ord. Väljer man t ex Modula2 ordlistan och skriver PROC och sedan trycker på F2, får man sig serverat en standardprocedur innehållande PROCEDURE, VAR, BEGIN och END; (Denna finns i ordlistan). Är man själv osäker på och vill kolla sig mot ett eget bibliotek ställer man sig på första bokstaven i ordet och trycker på F1. (Hade det funnits en full ordlista hade det inte varit speciellt struligt att skriva ett rättstavningsmacro (Ett exmepel på hur lätt detta hade varit är: ALT+cursor vänster, F1 vilket upprepas till dokumentet är slut).

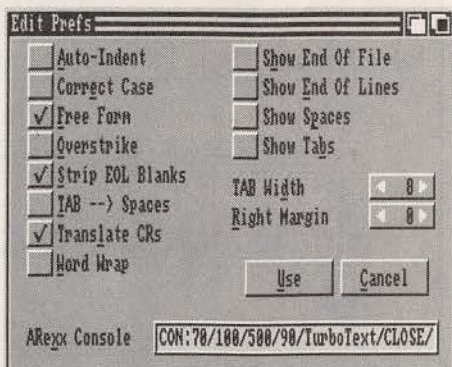
Transformers kunde inte gjort det bättre

Då man gör egna makros och menyer är det otroligt värdefullt att själv kunna adressera TurboTexts egen program kod. Man anger bara en label i enlighet med en tabell i manualen och plötsligt kan man använda själva TurboTexts programrutiner precis lika enkelt som om de varit procedurer i Pascal/-Modula2.

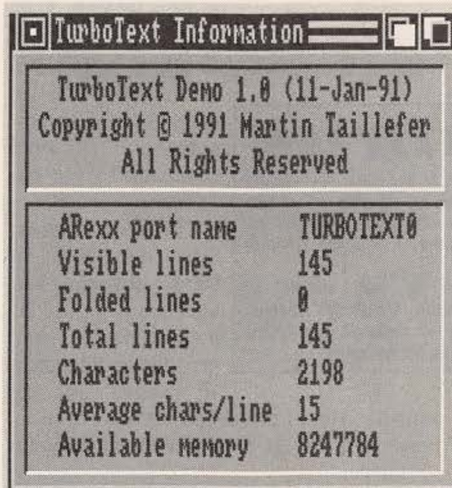
Det finns bifogat färdiga definitioner som verkligen välte all min önskan att använda en annan editor då TurboText ÄR alla andra editorer också. Jag provade t.ex. definitionerna som gör att TurboText plötsligt BLIR CygnusEd, MicroEmacs, Ed eller vad favoriteditorn nu heter.

Visserligen måste jag erkänna att hastigheten i emuleringsläget inte gjorde CygnusEd rättvisa men annars var allt som jag är van.

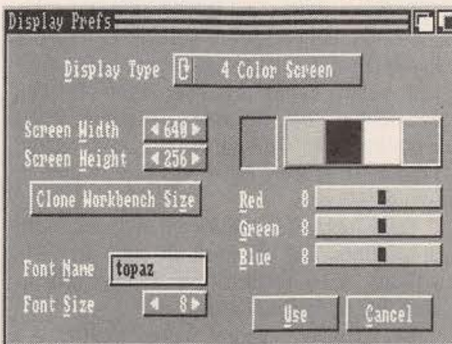
Det går också att emulera er favoriteditor, om den inte finns fördefinierad. Det är bara att ladda in dessa definitionsfiler om ni vill

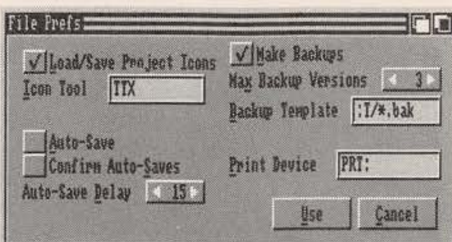
Med Edit Prefs kan du enkelt bestämma automatiskt indrag, tabbar mm. Samt öppna länken till ARexx-porten.

Ett knapptryck ger snabbt information om antalet tecken, rader, snitt och tillgängligt minne.

Med Display Prefs bestäms skärmens färg och utseende.

lära er specialare från TurboTexts kommunikationsspråk.

Manualen

TurboText är fullständigt anpassad till både version 1.2, 1.3 och 2.0. Skillnader som är relevanta för TurboTexts ägare penetreras noggrant.

Manualen som helhet är även den ett föredöme i lättfattlighet och lättlästhet. En gedigen ringpärm som inte blir lätt att bläddra sönder omsluter en manual som lyckas vara pedagogisk lärobok och referensverk i en volym.

Nackdelar

Även solen har fläckar konstaterar jag då jag trots ivrigt bläddrande i manualen och bland menyerna inte lyckas få ett editeringsläge som bryter raden vid den synliga rutans kant och fortsätter på nästa rad.

Dessutom känns det lite avigt att en produkt som är i så hög grad integrerad med Arexx inte i paketet har förutsättningarna för att utnyttja ARexx-funktionerna, då själva Arexx interpretatorn måste köpas lös för oss som inte uppgraderat till 2.0, där den som bekant ingår. Som brukligt med editorer av denna typ kan man inte använda vilka fonter som helst och inte heller kan man blanda dem som går att använda.

Slutsats:

Turbotext är en utpräglad programmeringseditor och är den klart bästa jag sett och provat. Den har inte buggat en enda gång trots att det är en V1.0a och har gått ett antal timmar i burken.

Märk att detta är en texteditor vilket gör att ni inte gärna skall ta Turbotext i beaktande om ni spanar efter en ordbehandlare. I prestanda är den i stort jämnbördig med CygnusEditor men betänker man den potential som Arexxstödet ger Turbotext svindlar tanken på samma sätt som den gör då man funderar på var universum tar slut. Att köra TurboText utan Arexx är dock som att spela golf utrustad med bara puttern.

Comprex HB ger telefonsupport för Turbotext. Måndagar till torsdagar 17.00-21.00.

Dessutom kan man köpa en demoversion av programmet för 30 kronor (den finns även att ladda ner ifrån Datormagazins BBS. red.anm.).

Pontus Berg

I File Prefs kan du ange om en fil ska sparas med icon, om du vill att filen automatiskt ska sparas med vissa intervall och om du ska ha en backupfil.

Nu kan Amigan ta hand om företagets fakturering

Nu kan småföretagaren låta Amigan skicka räkningar! Med programmet "A-Fakt" tar Amigan upp kampen om en klassisk syssla för kontorsdatorn -order/lager/fakturering.

Datormagazins har tagit en snabbtitt på svenskutvecklade A-Fakt.

A-Fakt Datormagazin Testexemplar Version 1.0
Inställningar för Kundreskontra
Automatiskt KundNr: (J/N) Dröjesmålsränta : % Betp.blankett :
Första KundNr : Min. räntebelopp: Kr
Text på krav nr 1
Betalningsvillkor för betalningspåminnelse 1: Dagar netto.
Text på krav nr 2
Betalningsvillkor för betalningspåminnelse 2: Dagar netto.
Text på krav nr 3
Betalningsvillkor för betalningspåminnelse 3: Dagar netto.
Spara (F1) Huvudmeny (S10) Avbryt (F10)

A-Fakt har lättarbetade menyer i klassiskt Amigastil. Det är bara att knappa in fakturorna.

A-Fakt är det första faktureringsprogrammet för Amigan. Och dessutom helt på svenska!

Förutom fakturering har programmet inbyggda kund- och artikelregister samt en kundreskontra. Det klarar alltså hela svängen, order/lager/fakturering.

Programmet kan hantera fyra olika fakturatyper: debet, kredit, kontant och räntefaktura. Ska man skriva ut en kontantfaktura kan man välja om den ska vara inklusive eller exklusive moms. Räntefakturorna skapas av programmet själv om en faktura betalas efter förfallodatumet och räntan överstiger det minsta räntebeloppet.

> **SNABBTITTEN**
>
> Utrymmet i Datormagazin är begränsat. Och ibland är strömmen av nya program så stor, att vi inte hinner med utförligt test alla gånger. Men för att programmen inte ska behöva bli ligga har vi infört "Snabbtitten".
>
> Det är inte fråga om ett test, snarare en presentation av programmen. Snabbtitten kommer naturligtvis följas upp av ett ingående och kritiskt test i ett senare nummer av Datormagazin.

Fakturorna kan sedan skrivas ut på vanligt papper i löpande bana eller på särskilda fakturablanketter som också finns på löpande bana.

För att hålla reda på till vem fakturan ska gå finns det ett kundregister i A-Fakt. I det registret knappar man in alla uppgifter om en kund. Dessa uppgifter kommer sedan upp automatiskt på fakturan.

En ordentlig handbok medföljer A-Fakt.

Till varje faktura måste det finnas en kund i registret. Ett undantag är kontantfakturor som ger dig möjligheten att skriva in en temporär kund i en faktura. Denna funktion finns med för att man ska kunna hantera strökunder.

Kundregistret kan uppdateras direkt vid faktureringen. Förutom att lägga in kunder i fakturor kan du med registret även skriva ut etiketter med dina kunders adresser.

A-Fakt har även ett artikelregister som kan innehålla olika uppgifter om dina varor, t.ex. varans namn, pris eller rabatt. Du kan exempelvis ha följande uppgifter i ett artikelregister: Amiga 3000, pris: 19.995 kronor, 10 procent rabatt vid köp av mer än fem maskiner...

Dessa uppgifter kan du sedan hämta in till din faktura. Det går även att lägga in "fria artiklar" i en faktura, dvs. sådana artiklar som inte finns med i ditt register.

Ska man ändra prisuppgifter i artikelregistret, kan välja om man vill göra det på alla artiklar eller på ett särskild urval. Vidare har man möjligheten att skriva utt prislistor på sin artiklar.

Kundreskontradelen av programmet håller reda på dina kundfodringar. I denna del av programet registrerar du om en kund har betalt räkningen eller inte. Programmet hjälper dig sedan att skicka ut betalningspåminnelser.

För att kunna köra A-Fakt krävs minst en Amiga 500 med en megabyte minne, två diskettstationer eller ännu bättre en hårddisk. Sedan behöver man naturligtvis en skrivare. Den ska klara av att skriva "Condensed" eller "Fine", dvs 15 tecken per tum.

Peter Kerschbaumer

> *FAKTA*
>
> ***Max antal artiklar: 3.800.000.000 ****
> ***In- och Utpris: 999 999,99 kronor***
> ***Antal artikelgrupper: 9***
> ***Max antal kunder: 999.999.999 ****
> ***Antal kundgrupper: 9***
> ***Betalningsvillkor: 99 dagar***
> ***Max antal fakturor per år: 999.999 ****
> ***Antal fakturatyper: 4***
> ***Antal rader per faktura: 30***
> ***(*= Förutsatt att det finns tillräkligt med minne och diskutrymme.***
> ***Pris: 2 995 kronor inkl moms***
> ***Information: Karlberg & Karlberg, Tel: 046-474 50, Fax: 046-471 20***
> ***Karlberg & Karlberg säljer även en demoversion av A-Fakt med originalhandboken för 250 kronor. Pengarna räknas av vid köp av programmet.***

Commodores julshow 7-8 December

Nu är det klart. "Commodore X-mas Show i World Trade Center i Stockholm kommer att arrangeras lördag och söndag den 7 och 8 December.

Commodore lovar ett riktigt julkalas med massor av extraerbjudanden från ca 35 utställare. Och man hoppas på publikrekord - 10.000 besökare!

För ytterligare information om monterplatser ring Anders Oredsson, tel: 08-747 08 70.

C 6 4

ENKELT OCH LÄTT

Kopiera med två diskdrivar

1. Finns det något kopieringsprogram till 64:an som arbetar med båda diskdrivarna samtidigt, som både läser och skriver samtidigt?

2. Vad behövs för att få igång min skrivare Epson MX80 med 64:an. Och var hittar jag det?

Albin

1. Det finns ett par program som klarar av detta, där ett exempel är programmet 'Fast Hack'em'.

2. Du behöver ett Centronics-Interface, och ett program som stöder detta och Epson-skrivare.

Mac.

Hur programmera i assembler?

Kan man programmera Assembler på en C64?

Hur gör man i så fall?

Behövs det några tillbehör?

En C64-ägare

Givetvis kan du programmera assembler på C64. Processorn i datorn förstår bara maskinkod och assembler är ett sätt att utrycka maskinkod. Andra språk som t ex Basic är i grunden maskinkod. Det enda du behöver är en assemblator eller en maskinkodsmonitor. De finns som PD och går att få tag på från BBSer eller användarföreningar. Det finns även kommersiella program både på diskett och på cartridge.

JP

Rätt ton i huvudet

? *Hur ställer man in tonhuvudet på bandstationen?*

Mac

! Är du säker på att din bandspelare behöver ställas om? Om det blir fel kan det också bero på ett smutsigt tonhuvud. Prova i första hand med ett rengöringsband. Annars gör du så här:
Först måste du ha en mycket liten skruvmejsel som passar hålet i kåpan. Annars skruvar du av hela kåpan så att du kommer åt bättre. Sedan skruvar du mycket lite i taget och ser om det blir bättre eller sämre.

Det kan vara mycket svårt och jag rekommenderar dig att försöka köpa ett så kallat Alignment Kit. Fråga i din butik efter ett sådant. Då får du med en skruvmejsel, en kassett och instruktioner.

JP

Räddning av raderade filer

? *1. Med hjälp av The Disk Wizard V2.0 lyckades jag av misstag radera några filer. Det verkar som om jag bara har raderat bort namnen för att platserna där filerna låg finns fortfarande kvar.*

Nu undrar jag om det finns någon möjlighet att få tillbaka filerna?

2. Var får man tag på terminalprogram till en C64?

3. Om jag t.ex. köper Pascal 64, kan jag då använda de filer jag skriver i pascal på en PC?

Anonym

! 1. Det finns speciella program för att rädda raderade filer. Kolla i STOCCs PD-bibliotek. Har du inte skrivit in någon ny information så går filerna troligen att rädda.

2. Terminalprogram till C64:an och 128:an finns att få tag på från STOCCs PD-64 bibliotek. Tel. 08-760 89 01.

3. Tyvärr finns det ingen speciell pascalstandard så det är osäkert hur mycket av ditt program som skulle funka på en PC och tvärtom. Givetvis skulle stora delar av ditt program fungera, men inte allt. Det är bara och testa och se.

SL

LÅT DATORMAGAZINS EXPERTPANEL hjälpa dig!
Skicka dina frågor och undringar till Datormagazin, Box 6688, 113 84 Stockholm. Märk kuvertet "Min C-64-fråga". RING INTE HIT MED DINA FRÅGOR!
Du får gärna vara anonym i tidningen. Men vi måste ha ditt riktiga namn och adress samt telefonnummer om det är något vi undrar över.

ENKELT OCH LÄTT

Kan 64:an texta video?

Kan man lägga in s k "textremsor" på en videokassett (VHS) med en C64, så både den ordinarie inspelade bilden och "textremsorna" syns?

Krävs det något mer än bara anslutningsledning mellan C64 - video?

En C64-ägare

Nej tyvärr. Utrustningen för detta är mycket dyr. Med en Amiga kan man göra liknande saker med ett Genlock.

JP

Sampler till C64

Jag undrar om ni kortfattat kan beskriva hur man skriver en egen sound-sampler till C-64:an.

Rolle

Nej, det kan vi inte det skulle gå åt hela tidningen. Vi hänvisar till läroböcker i kursen datorteknik på tekniska högskolan.

SL

Hur startar man en BBS

Kan en privat C64-ägare med ett modem öppna en egen BBS?

Vad är reglerna för detta?

Behövs det några fler tillbehör?

En C64-ägare

Javisst! Vem som helst får öppna en BBS. Det enda som kan göra det olagligt är om det sprids piratkopierade program via BBSen. Du behöver förutom ett modem också ett BBS-program. Ett sätt att få tag på ett sådant är att ringa någon annan C64-BBS eller att kontakta en användarförening.

JP

Trigonometriska funktioner i maskinkod

1. Hur räknar man ut COS, SIN, TAN eller ATN-värden i maskinkod?

2. Finns det någon rutin i ROM (eller någon annanstans som gör att man kan skriva ut värdet av en adress på skärmen?

3. Var kan man få tag i boken "Mapping the 64"? Har ni recenserat den? När?

4. Hur får man fram ett slumpmässigt värde (motsvarande RND(1) inte RND(0) i maskinkod?

Mr. M

För att få fram värdena på de trigonometriska funktionerna kan du göra på flera sätt beroende på vilka krav du har på snabbhet. Antingen skapar du tabeller med värdena för COS, SIN, TAN etc. som du sedan slår upp värden i. Detta blir mycket snabbt om du gör rätt. Eller så kan du använda ROM-rutiner. Då skall du göra så här för att beräkna COS för vinkeln ¶/3 radianer (60 grader):

1. Ladda FAC1 (Adresss $61-$66) med ¶/3 (1.0472). För att göra detta krävs lite flyttalsaritmetik. Hur detta går till skulle ta för stort utrymme att förklara. Det du gör är att ladda $61 med exponenten och $62-$65 med mantissan samt $66 med tecknet 0 för positiva och $FF för negativa tal.

2. Hoppa till önskad, ROM-rutin med hjälp av instruktionen JSR, COS, SIN, TAN eller ATAN. Adresserna är $E264, $E26B resp. $E2B4. ATAN är 1/TAN för vinkeln.

3. Resultatet kan nu hämtas från FAC1. Adress $61-$66.

Observera att vinklarna skall anges i radianer och att dessa adresser gäller 64:an.

Mapping The 64 kan beställas från HK-Electronics.

Ett slumpvärde motsvarande RND(1) kan fås genom att lagra ett positivt tal i FAC1 och sedan utföra instruktionen JSR $E097. Resultatet kan sedan hämtas från FAC1. Ett s.k. slumptalsfrö kan lagras i adress $8B-$8F.

SL

ENKELT OCH LÄTT

C 64

Skrivare söker kontakt

1. Jag undrar om det är möjligt att ansluta en Microline-skrivare till 64:an? Vilken kabel behövs, kan man göra den själv om man köper kontaktdon?

2. Jag undrar om det går att ansluta en Commodore MPS 1200p-skrivare till en PC-1. Finns det kabel att köpa, eller kan man göra den själv?

Anonym

1. Du behöver en vanlig Centronics/Parallell-kabel och ett Centronics-interface till din C64. Sen ska det inte vara några problem.

2. Jag tror inte det är några problem. Du behöver samma kabel som ovan.

SL

Använd ljuspenna i Basic

128:an LEVER

AV ANDERS REUTERSWÄRD

Hur många känner till eller har någonsin använt PEN-funktionen i 128:ans Basic 7.0? Den är avsedd att användas tillsammans med en ljuspenna och för de som har tillgång till en sådan, färdig eller hembyggd, kan det kanske vara intressant att prova.

Funktionen används enligt följande: A=PEN(x) där ett x-värde av 0 ger pennans X-position och 1 ger Y-positionen, båda på 40-kolumnsskärmen. I 80 kolumner används ett värde av 2 för X-koordinaten, 3 för Y och 4 för skärmens synksignal.

Den stora skillnaden mellan de två skärmformaten är att i 40 kolumner ger PEN alltid ett värde i pixels, även på textskärmen, medan 80--kolumnsläget räknar i hela teckenpositioner.

Här följer ett litet programexempel i Basic 7.0 för 40 kolumner.

Programmet ritar om ljuspennans knapp eller Return hålls intryckt. Välj färger med 1 till 5, rensa skärmen med C och fyll en area med F-tangenten. Utbyggnadsmöjligheterna är ganska vidsträckta.

```
10 COLOR0,12:COLOR1,2:COLOR2,6:COLOR3,7:COLOR4,2:TRAP100
20 GRAPHIC3,1:DRAW,80,90TO80,110:DRAW,75,100TO85,100:CHAR,2,23,''SÄTT PENNAN MOT MITTEN'',1
30 GOSUB60:X0=X-80:Y0=Y-100:C=1:COLOR0,2:COLOR1,3:GRAPHIC3,1
40 GOSUB60:XI=X-X0:YI=Y-Y0:LOCATE(XI),(YI):DRAW(C)
50 DOWHILEJOY(1)=7:GOSUB60:DRAW(C),(XI),(YI)TO(X-X0),(Y-Y0): XI=X-X0:YI=Y-Y0:LOOP:GOTO40
60 GETKEYA$:X=PEN(0)/2:Y=PEN(1)
70 IFA$>=''1''ANDA$<=''5''THENC=VAL(A$)-1:ELSEIFA$=''C''THENGRAPHIC3,1
80 IFA$=''F''THENPAINT(C),(X-X0),(Y-Y0),1
90 RETURN
100 IFER=14THENX=X0+1:Y=Y0+1:RESUME40:ELSERESUME40
```

C64 Godbitar på nyttodiskett

En av de bättre PD-disketterna från STOCC är TRIO. Den består av en integrerad kombination av ordbehandlare, databasprogram och kalkylprogram. PD-diskettens nummer är C64.113.

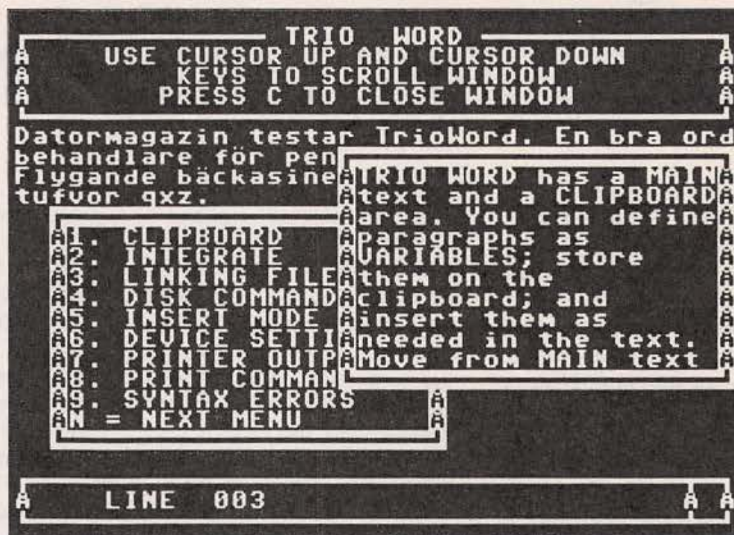
Från TRIOs inladdningsmeny kan man välja antingen Trioword, Triocalc eller Triofile.

Det första är givetvis ordbehandlaren, som är en avancerad historia med många finesser utöver de vanliga sakerna som man väntar sig av ett program av någorlunda god klass. Exempelvis kan långa filer som inte ryms i minnet delas upp i mindre och enkelt länkas samman för kontinuerlig utskrift.

Likaså har Trioword en flexibel sök och ersätt-funktion och möjlighet att ställa in upp till tjugo tabstopp.

Textblock kan markeras för kopiering eller förflyttning och en separat textarea finns där namngivna textvariabler kan skapas och sedan inplaceras på önskade ställen i texten med hjälp av ett kontrolltecken.

Ytterligare en godbit är möjligheten att enkelt integrera data från Triocalc eller Triofile i texten. Byte mellan de olika programmen sker med några få knapptryckningar utan att huvudmenyn behöver passeras. Laddningstiden är dock ganska lång.

Ordbehendlaren Trioword har många finesser utöver det vanliga.

Om vi så övergår till Triocalc, så handlar det om ett kalkylbladsprogram av ganska ordinärt 64-snitt. Inga märkvärdigheter, med andra ord, men allt som ska finnas med finns där. Kolumnbredden går att ställa in, kopiering och förflyttning finns med, liksom både absoluta och relativa cellhänvisningar.

I skärmens nederkant visas hela tiden en meny med de vanligast använda funktionerna. Även här kan växling enkelt ske till de andra två programmen. Av vilka det sista är Triofile, ett databasprogram som lagrar alla uppgifter direkt på disk och därför möjliggör ganksa stora databaser.

Fält med en längd på upp till tjugofem tecken kan definieras och namnges. Data kan sökas på ett ganska flexibelt sätt, och givetvis ändras, raderas eller utökas. Utskriftsfunktionen medger utskrift av alla eller endast vissa fält, lämpligt för till exempel etiketter, och data kan överföras till Trioword för adressering av massbrev. Inget speciellt upphetsande program, jämfört med till exempel SuperBase, men fullt tillräckligt för enklare hantering.

ENTER FIELD NAMES AND LENGTHS. USE CURSOR KEYS TO POSITION POINTER

Triofile är ett databasprogram som lagrar alla uppgifter på disk.

Gemensamt för alla tre programmen är att de klarar svenska tecken och att ett tryck på F8 presenterar en hjälpmeny i ett fönster mitt på skärmen. Här kan man välja att få programmens olika funktioner beskrivna och en utförlig instruktion (på engelska) kan skrollas förbi i fönstret, som efter avslutad läsning försvinner och lämnar underliggande data helt oberörda. En mycket bra och behändig finess som eliminerar behovet av separata instruktioner.

Funktionstangenterna används även till att ladda och spara data, ändra skärmfärger och en del annat. Den här disketten är definitivt värd sina futtiga trettiofem kronor. Den utgör en ypperlig möjlighet för alla 64-ägare som saknar ett integrerat ordbehandlar-, kalkyl- och databassystem att skaffa ett.

Anders Reuterswärd

Här kan du beställa PD-programmen!

Ring inte Datormagazin om du vill beställa PD-programmen. Fyll i stället i den här kupongen. Genom ett specialavtal med Stockholms Computer Club (STOCC) får Datormagazins läsare köpa PD-disketter proppade med program för 35 kronor. OBS! Postförskottsavgift, 16 kr, tillkommer (om du vill undvika detta, betala istället i förskott på postgironr. 404 80 67-5)
Den speciella LIST-disketten med en katalog över samtliga tillgängliga PD-program kostar 15 kronor.
Kravet är att du fyller i den här kupongen (eller en fotostatkopia) och skickar den till Barbara Berg, Golfvägen 11, 182 31 Danderyd. Märk kuvertet "PD-64" OBS skicka inga pengar. Du får en räkning tillsammans med disketterna.
Leveranstid cirka 14 dagar.

☐ **JA, jag vill beställa listdisketten för 15 kr**

☐ **JA, jag vill beställa följande disketter:**

....

TEXTA TYDLIGT

Namn:..

Adress:..

....

Gäller tom nästa annons. Reservation för slutförsäljning.

DATALÄTT

Sveriges ledande på datatillbehör. 2 års garanti på Commodore originalprodukter.

Amiga Handboken

För dig som ska köpa eller har Amiga eller inte riktigt vet vilka möjligheter du har med din Amiga.

369:-

GOLD DISK PageSetter II

Desktop Publishing
Gör trycksaker på din egen matrisskrivare!

Nu i svensk version! **1095:-**

AMAS

Stereosampler. Nu åter i lager!

1095:-

MODEM

1200 Baud. Komplett!

695:-

Ej telegodkänt.

AMOS

Gör dina egna spel och program

Amos, ny version!	399:-
Amos Compiler	399:-
Amos 3D	429:-

Utbildningsprogram i toppklass!

VETA MERA 1*: För barn 6-8 år som börjat eller ska börja skolan och ska lära sig stava. 295:-

VETA MERA 2: För barn 7-10 år. Samma som ovan fast med siffror. 295:-

MEMORY: För barn 3-7 år. Spelet som har till uppgift att para ihop färger, djur och bilder. 195:-

KORSORD: För barn 7-10 år. Korsord är programmet som ger färdighet och övning i att läsa och stava. 195:-

PEKLEK: Programmet för barn 2-5 år som just börjat bilda sig en uppfattning om miljön runt omkring dem. 195:-

MÅLARBOKEN 1: Ritprogrammet där man fyller i olika fördefinierade mönster. För barn 2-7 år. 195:-

* Recenserad i DM nr 13.

Speltips till Amiga

Crystals of Arborea	349:-
Defender II	249:-
F-15 Strike Eagle II	469:-
F-19 Stealth Fighter	345:-
Harpoon	345:-
Lords of Doom	249:-
Lords at War	Ring!
Manchester United	369:-
Mig-29	445:-
Monkey Island	369:-
Nine Lives	249:-
Railroad Tyccon	395:-
Robin Hood	349:-
Secret of Silverblades	419:-
Silent service II	399:-
Thunderhawk	399:-
Thunder Zone	Ring!
Turrican II	345:-
Wipe Out	Ring!
Wonderland	395:-

Ring för övriga titlar!

Litteratur Amiga

Libraries & Devices 1.3	299:-
Includes & Autodocs 1.3	399:-
Amiga Maskinspråksboken	255:-
Programmering i C	495:-
Hardware Ref Manual 1.3	360:-
Amigavision	349:-
Amigados (innefattar 2.0)	349:-

Abacus Böcker

1 Amiga for Beginners[1]	199:-
2 Amiga BASIC I & O	325:-
3 3-D Graphics Prog. in BASIC	265:-
5 Tricks & Tips	265:-
6 System Prog. Guide	399:-
7 Adv. System Prog. Guide	399:-
8 Amiga DOS Inside & Out	265:-
9 Disk Drives Inside & Out	375:-
10 C for Beginners	265:-
11 C for Adv. Programmers	365:-
12 More Tricks & Tips	265:-
13 Graphics Inside & Out	369:-
14 Desktop Video Guide	265:-
15 Amiga printers Inside & Out[1,2]	399:-
16 Making music on your Amiga[2]	399:-
17 The Best Tricks & Tips[1,2]	399:-

[1] Täcker nya WB 2.0
[2] Programdiskett inkluderad

Grafik/Bildhantering

DeLuxe paint IV	1049:-
Digiview Gold	1495:-
Art Department	795:-
Art Department Pro	1595:-
Rasterlink	1295:-

Videohårdvara

Y/C RGB Splitter	2995:-
Minigen	1795:-
Digiview Gold 4.0	1495:-
Display Enhancer A2000	2595:-
Electronic design Y/C-genlock	5495:-

3-D, Raytracing & Animering

ANIMagic	795:-
Comic Setter	499:-
Real 3D v 1.3	4295:-
3D Professional	3995:-
Imagine	2795:-
Disney Animation Studio	1395:-

Presentation

Deluxe Video III	1295:-
Director	495:-
Elan Performer 2.0	1295:-
Scala	4875:-

Videotextning

Pro Video Post	3695:-
Broadcast Titler 2	2695.-

Ordbehandling

Excellence 2.0	2495:-
ProWrite 3.1, engelsk	*1495:-*
Protext (svenskt)	1125:-

Utbildningsprogram

Veta Mera 1	295:-
Veta Mera 2	295:-
Målarboken 1	195:-
Peklek	195:-
Brilliant English, fr. 14 år o upp	195:-
Sveriges geografi	195:-
Ami Quest,	195:-

Terminalprogram

ATalk III	845:-
On Line! Platinum Edition	595:-
Multiterm Pro	995:-

Programmeringsspråk

AMOS v 1.21	469:-
Lattice C v 5.10	2495:-

Databas

Hyperbook	Ring!

Desktop publishing

PageSetter II sv.	1095:-
Professional Page v 2.0	3595:-
CG Outline Fonts	1695:-
PixelScript v1.1 PS Emulator	995:-
Publishing Partner Master	4295:-

Kalkyl

Advantage	1695:-
Maxiplan Plus, 1 Mb	1395:-

Musik

Dr T KCS Level 1,6	1295:-
Master Tracks Pro	1995:-
Bars & Pipes	1695:-
Bars & Pipes Pro	2995:-

Bokföring

AmigaBok	1595:-
Hembudget	499:-

Möss/Tillbehör

MIDI-interface	395:-
Trådlös mus	1095:-
Boing! – Optisk mus	1295:-
Golden Image mus	395:-
Agiler Mouse	395:-
Fancy Mouse	495:-
Mus/joy omkopplare	195:-
Parallellkabel 3 m	195:-
Seriell kabel	195:-
Modemkabel C 64	229:-
Mus/joy förlängning	99:-
Monitorkabel Amiga/Atari	195:-
Scartkabel Amiga/Atiari	195:-
Midikabel	59:-
AMAS Sampler MIDI-interface	1095:-

Joysticks

Tac II svart/vit	149:-
King Shooter	159:-
PC Joy/Game Card	299:-
Wico Bathandle/Redball	249:-
Wico Super Three-Way	349:-

Kvalitetsprodukter till Amigan!

EXTRA DRIVE
3,5" extern drive till AMIGA slimline, on/off knapp, dammlucka, ljudlös, vidarekoppling, lång kabel. CITIZEN
695:-

EXTRA MINNE
512 Kb med klocka.
495:-

EXTRA MINNE
1,5 Mb med klocka. Monteras i interna ramexpansionsporten. Monteras i våra butiker.
1695:-

MUS
omställbar Amiga/Atari.
395:-

UTBYTESDRIVE
till A 500
895:-

TRACKBALL
till Amiga/Atari
595:-

POSSO

Posso 3,5" box, rymmer 150 disk	215:-
Posso 5,25" box, rymmer 70 disk	249:-
Posso CD box, rymmer 10 CD	135:-
Posso videobox, rymmer 9 st	179:-
Lås till boxarna	80:-

Byggbara för system. Lev i svart.

DATALÄTT

POSTORDER
Box 119
241 22 Eslöv
Tel. 0413-125 00

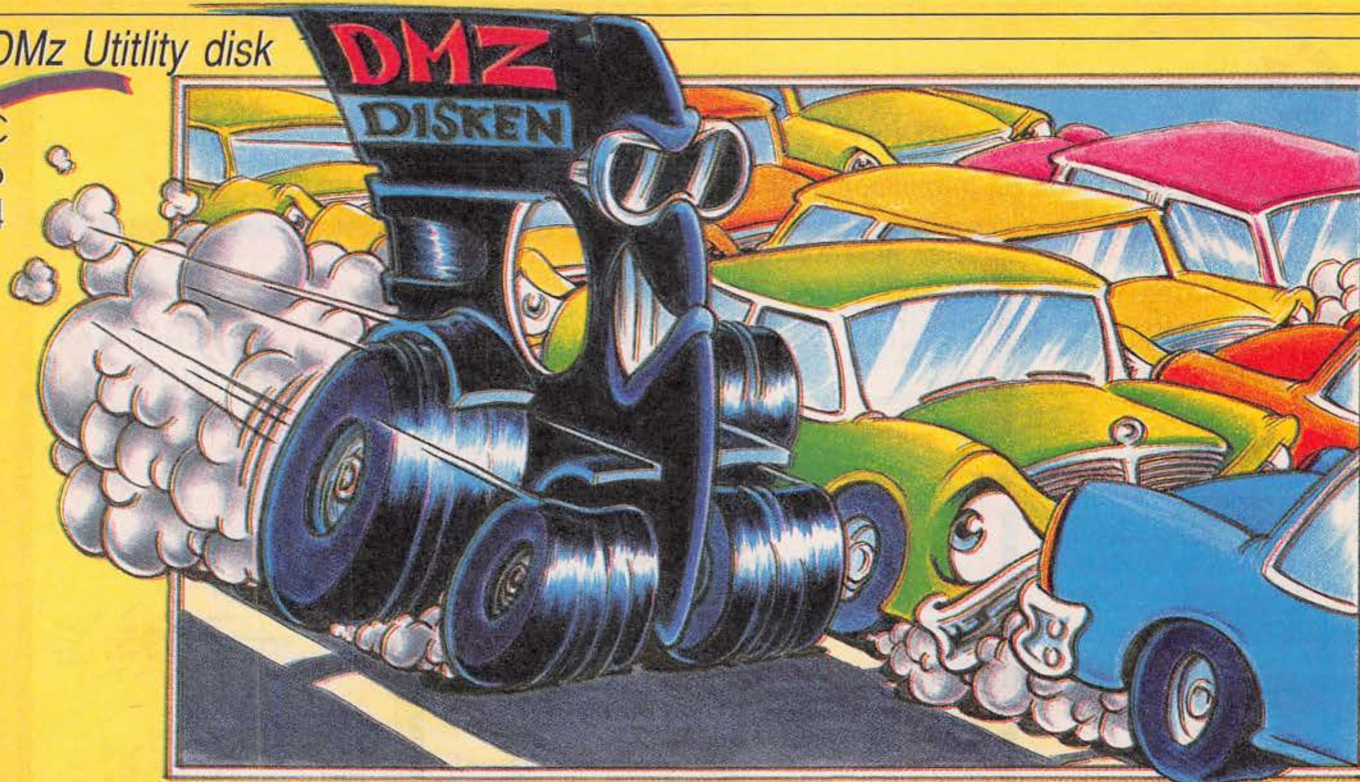
ESLÖV
Bruksgatan 32
Vard 10-18, Lörd 10-13
Tel. 0413-125 00

MALMÖ
Ö. Förstadsgatan 20
Vard 10-18, Lörd 10-14
Tel. 040-12 42 00

GÖTEBORG
Backaplan, Färgfabriksg. 1
Vard 10-18, Lörd 10-14
Tel. 031-22 00 50

AUKTORISERAD SERVICEVERKSTAD
Lämna i valfri butik
Box 119, 241 22 ESLÖV
Vard 8-17
Tel. 0413-612 05

Alla priser inkl. moms. Endast postens avgifter tillkommer.

Datormagazins Utilitydisk II

Uppföljaren till en 64-succe'

Nu kommer uppföljaren till Datormagazins braksucce' förra året: Utilitydisk I.

Uppföljare heter givetvis Utilitydisk II och innehåller gräddan av alla hackerprogram som är PD. Det är en diskett man bara VILL HA.

Allt går inte att trycka in på en diskett hur mycket man än försöker. Men i likhet med Utilitydisk #1 så har vi åter gjort ett seriöst försök att komma så nära som möjligt. Denna utilitydisk innehåller, precis som föregångaren, gräddan av alla nyttoprogram som är PD. Det är inte nödvändigt att ha ettan för att köpa tvåan, men det är helt klart att rekommendera.

Disken innehåller mycket godis till folk med 1764 eller andra RAM-expansioner. Bara de program disken innehåller gör det definitivt värt att skaffa en 1764. 495 kronor för ett extraminne som ger så mycket extra är definitivt billigt!

Vi presenterar nu programmen ett och ett efter kategorierna:

SIDA 1:

1764 Ass V2.0 - Diskens verkliga godbit! En assembler som understöder 1764 extraminne och därför gör att man kan assemblera till i stort sett hela minnet! Värd diskettens pris själv!

Multi 256K - Ett program som gör backup av en diskett på 17 sekunder. Programmet kräver att man har parallellkabel (Se DMz 16/91 för att bygga) och ett 1764 extraminne. Man "tankar" in en hel disk i extraminnet och kan därför skriva den ett godtyckligt antal gånger utan att läsa in den igen. Hoppas innerligt att STOCC använder detta program eller motsvarande!

Fast Disk Copy - Ett vanligt kopieringsprogram för en standard-diskettstation.

Fast File Copy - Ett filkopieringsprogram. Kräver inga speciella hårdvaru-installationer!

Hack Pack 2.1 - Ett paket som innehåller packers, crunchers, splitters och annat godis i en enda fil.

XTC Packer 1.0 - En packer som klarar $0200 till $FFFF och den är dessutom bra.

0005E-FFFF Kejzi - En packer som klarar $005E till $FFFF men den packar inte speciellt bra.

Link & Crunch 2.0 - En kombinerad linker och packer som kan packa i stort sett hela minnet, utom en lite snutt på stacken. Mycket bra program!

17XX linker - För att en packer skall göra bra resultat ifrån sig skall den få så mycket data som möjligt att jobba med.

Renodlade packers packar i allmänhet bättre än de som kombinerar packers och linkers i ett enda program (XTC är bättre än Link & Crunch t.ex.). Med detta program laddar man in delar i ett program i extraminnet 1764 (eller motsvarande). Behovet föreligger eftersom ingen maskinkodsmonitior, utom Experten, klarat att tillverka dessa filer automatiskt. När man sedan väljer att spara kan man ange den högsta och lägsta adress som man laddat till. I detta program kan man enkelt skapa en fil som sträcker sig från $0000 till $FFFF, även om det nu inte finns någon packer som klarar dessa filstorlekar!

CCGMS 7.0+ - Terminalprogrammet CCGMs är under ständig utveckling. Detta är den bästa version jag känner till.

EasyCatalog 2000 - Ett diskregisterprogram. Programmet läser in directoryt och låter dig välja om du vill lägga in programmet i listan. Fullständiga sorteringsmöjligheter och en bra printerrutin. Ett måste för dem som vill hålla reda på sina disketter men som inte vill lägga ner mycket jobb på det och som inte vill att uppdateringar skall vara tradiga inmatningsövningar som man aldrig orkar gå igenom! Suveränt program!

Contact Dealer II - Ett adressregisterprogram som kan printa ut adresslistor över kompisarna. En måste för elitswappern!

The Record Box - Ett skivregisterprogram gjort av DatorMagazins gamle stjärnmedarbetare Harald Fragner.

Page Editor - Detta program låter dig redigera sidor vars storlek du kan bestämma själv. Används flitigt av folk som gör diskettidningar, t.ex. Triad's Gamers Guide. Programmet är ursprungligen utformat just efter Guiden's önskemål.

ParaScroll - En utmärkt texteditor som har de flesta funktioner man kan önska sig (och ett par ytterligare).

Eddie Delux 2.0 - En mindre pretentiös editor än ParaScroll, som är utmärkt att ha i introlikners (d.v.s. ett program som lägger på gruppens intro på ett huvudprogram!)

Subby Noter - Den klassiska notemakern (alla rutinerade swapper SPYR när de hör låten eftersom de hört den oändligt många gånger!). Programmet crunchar sig själv automatiskt och meddelandet man skapar kan i sin tur användas till att skriva nya meddelanden eftersom hela editorn finns med, trots att resultatet bli kort!

Protector - Ett program som skyddar filerna med ett password. I stort sett omöjligt att hacka sig igenom om man inte kan passwordet!

Rankings Editor - Programmet man rankar sina swap kontakter med. Möjlighet att skriva ett meddelandet till alla på listan!

SIDA 2:

Music Assembler - Ett musikprogram som på ett närmast fantastiskt sätt kombinerar editeringsmöjligheter och ett kort, icke rasterätande resultat. Playern använder alltid under 20 rasterrader och en låt ofta runt 10 block!

Future Composer 4.1 - Det klassiska musikprogrammet på C64 i den senaste (sista?) versionen. Nytt är att relokeringsrutinen finns inkluderad direkt i programmet!

Graffiti MED - Ett musikprogram till. Används tydligen flitigt i Ungern bland de ungrare som gör spel.

GB Editor - Även detta ett musik program av den inte helt obekante Karl XII i Groovy Bits.

Pic Converter - Att jonglera grafik mellan olika ritprogramsformat, lägga den i spritar och i teckenuppsättningar går lätt som en plätt med detta program.

Convert studio - Ett program som har samma användningsområde som Pic Con- verter. Medtaget för att ni skall få valmöjligheter. (Jag förordar alltid valfrihet!)

HISP Editor - En spriteeditor som jobbar med åtta overlaysprites. Alla spritarna är alltså staplade på varandra och ger riktigt stiliga möjligheter.

Editor 2.2 - En editor gjord av spelprogrammeraren Tony Crowther. Tecken och sprite editor i samma program.

Crowther Paint - Ett highres ritprogram där man dessutom kan klippa ut delar av bilden i spriteformat. Mycket bra program!!!

Sprint Compiler! - Med detta program kan man kompilera basic till maskinkodsformat. Sprint är något begränsat men resultatet blir riktigt bra i förhållande till andra, kommersiella program.

DirMaster+ - Snitsar till diskarnas bibliotek, sorterar, lägger in avskiljningslinjer, tar fram scratchade filer och så vidare. Mycket bra program!

Deblitz - Har du ett program komplierat med Blitz! så kan du åter göra basic och ändra i dem.

Detta var Utilitydisk #2 i sin helhet. Säga vad man vill, men den är verkligen späckad med godis för en C64 hacker! Håll till godo, och Happy hacking!

Pontus Berg

Beställ Datormag.:s utilitydisk 2

Datormagazins Utilitydiskett II kan du beställa från Stockholm Computer Club för endast 50 kronor (plus postförskottsavgift på 16 kronor). I priset ingår en handledning. Skicka bara in kupongen nedan till Barbara Berg, Golfvägen 11, 182 31 Danderyd. Märk kuvertet "Utilitydiskett II".

Din beställning går snabbare, och du slipper postförskottsavgiften, om du direkt betalar in 50 kronor på Pg 404 ,80 67-5. Glöm inte att ange Dmz Utilitydiskett II på postgiroblanketten.

TEXTA TYDLIGT!

☐ JA, jag vill beställa Utilitydisk II för bara 50 kronor (plus pg-avgift).

Pris: 50kr

Namn:..

Adress:..

Postnr:.......... Postadress:.......................................

BBS-listan

Har du en egen BBS som skulle platsa i vår lista? Skriv ett brev till Datormagazin, märk kuvertet "BBS-lista". Adress: Datormagazin, Box 6688, 113 84 Stockholm. OBS! Glöm ej att meddela förändringar!

Basens Namn	Tel.nr	Hastigheter	Kommentar ☆ = Ny bas el. ändring
Alvesta-Rydaholm: The Beast BBS	0472-144 17	1200-9600 bps	Amigabas. 30 konferenser. Öppen: mån-fre 00.30-19.00, lör-sön 23-13.
Borås: Databanken	033-11 56 59	300-2400 bps	Endast Amigafiler! Möten för alla datorägare. PD-bib. Öppen dygnet runt.
Falun: Answering Machine	023-635 43	300-2400 bps	Amiga- och PC-bas. Flera onlinespel!
Finspång: Remote Control	0122-123 12	14400 bps	Amigainriktad, men även ST och PC-areor finns. FidoNet. Dygnet runt.
Gamleby: Brilliant BBS	0493-107 16	300-2400 bps	Amigainriktad, men har PC-areor. (Lite Atari). Öppet dygnet runt.
Gullspång: Time Zone	0551-223 50	Uppgift saknas	Amiga- och PC-inriktad. Öppet 21-12.
☆**Gällivare:** Snake Hill	0970-237 17	upp till 14400 bps	Fil-och meddelandeareor för Amiga i Malmberget.
Gävle-Sandviken: The Red Line BBS	026-16 71 56	1200-14400 bps	Amiga- och IBM/PC-inriktad bas.
The Regional Force	026-324 05	2400 bps	Amigainriktad bas. Öppet fre-lör 18-24.
Göteborg: Amigos BBS	031-76 01 34	300,1200,2400 bps	Amiga inriktad bas.
Comp. Club GBG	031-13 23 10	300,1200,2400 bps	Programmerings inriktad bas.
<EMS>RA(BBS)	031-13 56 60	2400 bps	Echo-mail, lokala konferanser, Netmail och Online-spel. Dygnet runt.
Guru Meditation	031-19 17 45	1200-14400 bps	Amiga inriktad bas.
Software Center BBS	Stängd!	1200-14400 bps	Stängd för ombyggnad.
☆The Sea BBS	031-29 15 46	upp till 14400 bps	Amiga- och PCfiler, meddelandeareor, online-spel o.s.v.
West-Line BBS	031-49 33 55	300,1200,2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
Halmstad: Moon Base	035-13 32 37	1200/2400 bps	Bara för C64-ägare. Öppen varje dag mellan 20.30-07.00.
OCC-BBS	035-609 70	300,1200,2400 bps	C64/128-, Amiga- och PC-bas.
☆**Haninge:** Digital Palace	0750-257 66	2400 bps	Amigainriktad bas. Med i SSDnet.
Peter Bohjor	0750-218 38	1200-2400 bps	Amiga inriktad bas.
☆Qumber's Inn	0750-267 22	2400 bps	Amigainriktad bas. Med i SSDnet.
Qwerty's Mistake	0750-267 22	2400 bps	Uppgift saknas
TaxFree Origa	0750-280 79	300-2400 bps	Amiga inriktad bas. Öppen dygnet runt.
Hofors-Storvik: Noble Ware-House	0290-512 31	max 2400 bps	Helt inriktad på Amiga PD. Öppen dygnet runt!
Hässleholm: Bad Sector	0451-615 60	2400 bps	Bas för amiga och pc. Öppen mån-fre 20-08, helg 24 h.
Jakobsberg: Course BBS nod 1	0758-728 93	300-2400 bps	Öppen för alla datorintresserade.
Course BBS nod 2	0758-763 91	1200-14400 bps	Öppen för alla intresserade!
☆Jolly Roger	0758-199 39	2400 bps	Amigainriktad bas. Med i SSDnet.
Jönköping-Huskvarna: Calor (RA) BBS	036-616 90	300-19k2	Amiga- och PCinriktad bas.
Megatron BBS	036-12 93 85	300-2400 bps	PD-program och E-mail.
The Switch	036-14 85 61	300-2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
Kalix: 3 Sided Square	0923-163 02	300-2400 bps	Inriktad på C64-ägare. Öppet mellan 21-07.
Kalmar: Hacker BBS	0480-735 43	300-2400 bps	Har filer och möten till Amiga, PC och Mac. Öppet dygnet runt.
☆**Karlsborg:** Pentagon	0505-304 91	UPPGIFT SAKNAS	Amigabas. Öppet mån-fre mellan 08-12.30 och lör-sön mellan 10-15.
Karlstad: Härberget	054-16 29 95	300/1200/2400 bps	Bas för Amiga-, PC-, C64- och Atariägare. Öppet dygnet runt.
Sandlådan	054-56 60 83	1200-14400 bps	Filareor för Amiga, PC, ST, Mac och C64/128. K-dNet. Öppen 00-24.
Kil: Kil BBS	0554-107 24	1200-2400bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet varje dag mellan 20-09.
Klippan-Perstorp: Amigus BBS	0435-313 49	600-2400 bps	Öppen fre-sön 22-06. Amigabas
Kristianstad: M.G.L BBS	044-22 72 85	1200-14400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet mån-tors 21-08 och fre-lör 19-10.
The Dark Realm	044-10 98 35	1200-14400 bps	Amigainriktad. Öppet dygnet runt.
Landskrona: C.A.B.	0418-200 73	300-2400 bps	Amigafiler och möten. Öppen dygnet runt.
Linköping: AUGS BBS Linje 1	013-17 23 33	300-14400 bps	Medlemsbas för AUGS, men även för andra.
AUGS BBS Linje 2	013-17 23 24	300-14400 bps	Medlemsbas för AUGS, men även för andra.
GAZ BBS	013-16 43 45	300-2400 bps	Amigaspecialiserad. Öppen alla dagar mellan 06-24.
Nordiska PD-biblioteket	013-11 21 96	300-2400 bps	Medlemsbas för NPD:s medlemmar. Även för andra.
Nordiska PD-biblioteket	013-10 27 10	300-2400 bps	Medlemsbas för NPD:s medlemmar. Även för andra.
Nordiska PD-biblioteket	013-10 27 11	300-2400 bps	Medlemsbas för NPD:s medlemmar. Även för andra.
Nordiska PD-biblioteket	013-10 27 12	14400 bps	Medlemsbas för NPD:s medlemmar. Även för andra.
Lit: Jamten-QL	0642-103 00	300-2400 bps	Föreningsbas för JHDK.
Lund: HP Databas	046-77 60 13	300-2400 bps	Videotexbas.
Lysekil: Utopia	0523-151 71	upp till 14400 bps	Filareor för Amiga, PC och Atari ST. On-line spel.
Malmö: Future Connection	040-880 38	300-2400 bps	Amigabas. Öppet dygnet runt.
INFO-PROD	040-97 44 17	300,1200,2400 bps	PD/Shareware inriktad bas.
☆The Agency	040-91 79 34	UPPGIFT SAKNAS	Basen innehåller AmigaPDprogram, online-spel och möten. Öppet 24h.
Mora-Orsa: Cobra	Stängd!	2400 bps	Amiga inriktad bas. Det går att nå SysOp på OutBreak BBS.
OutBreak BBS	0250-156 94	1200-2400 bps	Inriktad på Amiga och Atari. Öppen mellan 23-16.
Nordmaling: Datafiluren	0930-209 11	300-2400 bps	PC-inriktad. Amiga-areor. Modulbib. till soundtracker, PC & Amiga. 00-24.
Norrköping: Hot Dog	011-13 82 59	300-2400 bps	TCL-system, mycket source-kod till C. PD-program
☆Rave BBS	011-18 79 05	upp till 14400 bps	Med i Eddan echot. Öppet dygnet runt.
Yggdrazil BBS	011-16 42 76	1200-2400 bps	Renodlad Amigabas. Öppen dygnet runt!
☆**Norrtälje:** Fun Board	0176-232 77	2400-14400 bps	Amigainriktad bas med online-spel och Fidonet. Öppet dygnet runt.
Nybro: Akra BBS	0481-114 16	300-2400 bps	Inriktad på konferenser. Öppet mån-fre 16-08, lör-sön 00-24.
(D-A) Kazam BBS	0481-114 16	2400 bps	DataAkademin-medlemmars egna area på basen. Öppet 15-09.
Nyköping-Oxelösund: Deckers Society	0155-355 98	2400 bps	PC- och Amiga bas. Öppen kl. 22-07.
☆Pese BBS	0155-864 13	2400 bps	PC- och Amigabas med online-spel. Öppet dygnet runt.
The Wall	0155-376 78	300,1200,2400 bps	Öppet dygnet runt!
Nässjö: High Line	0380-913 50	300-2400 bps	Amiga- och PC-bas. Echomail. Öppet dygnet runt.
Whiplash	0380-145 65	2400-14400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
Sigtuna: Read-Error BBS	0760-731 13	300-2400 bps	En bas för alla datorer!
Skellefteå: Artic BBS	0910-522 14	1200-38800 bps	PC- och Amigainriktad. Öppen dygnet runt.
Ettan	0910-882 22	300-9600 bps	PC, Amiga, Mac och Atari.
Orion	0910-761 82	300-2400 bps	Amiga-, PC-, Mac- och Atari-bas.
Stenungsund: Perra BBS	0303-693 79	1200-14400 bps	Bas för Amiga-, PC- och Atariägare. Öppet dygnet runt.
Stockholm: 55:ans TCL	08-35 89 89	2400 bps	Allmäna möten. PD- & Sharewaremöte. Texttelefon. Öppet dygnet runt.
Accardi-by-the-Sea	08-621 14 88	300-2400 bps	Äventyrsinriktad bas. Öppet dygnet runt. SÄK:s bas
Alpha Basen	08-708 99 11	300-2400 bps	Uppgift saknas
☆Altair	08-647 33 77	2400 bps	Amigainriktad bas. Fil- och meddelandeareor. Online-spel. Med i SSDnet.
Arkham Asylum	08-626 93 55	2400-14400 bps	Mötessystem med seriösa debatter och inlägg.
Camelot	08-34 85 23	300-2400 bps	Sveriges första Amigabas.

→

BASBABBEL

AEON BBS körs på 14400 bps. SysOp är Niclas Emdelius. Tel: 08-6269892

GOOFY BBS är en PC-bas med mestadels PC-filer, men det finns även en liten Amiga hörna. Basen är öppen kl. 22-06 alla dagar, ligger i Södertälje och körs på hastigheterna 1200-2400 bps. Tel: 0755-195 63.

BBS är en bas i Göteborg med meddelande- och filareor för Amiga. Skall bli mer inriktad på programmering än tidigare. Basen körs på en Amiga 3000 dygnet runt av Kjell Cederfeldt. Basen har två linjer:
BBS Linje 1: Hastighet upp till 14400 bps och telefonnummer 031-30 63 10
BBS Linje 2: Hastighet upp till 2400 bps och telefonnummer 031-30 76 10

J.A.M. BBS är en ny bas i Strömstad, som har öppet dygnet runt. Filareorna är 100% Amiga. Modemhastighet är 1200-2400 bps. SysOp är Martin Larsson. Tel: 0526-157 27.

PC ARKEN drivs av Christian Landgren (SysOp) och Henrik Landgren (CoSysOp). Basen är helt PC-inriktad och har mycket om musik och programmering. Basen är även försedd med Bi-Modem som tillåter Upload, Download och chat samtidigt. Hastighet är 2400 bps. Öppet är det dygnet runt på telnr: 08-26 15 93.

KLUBBNYTT

DATABANKENS PD FLYTTAR

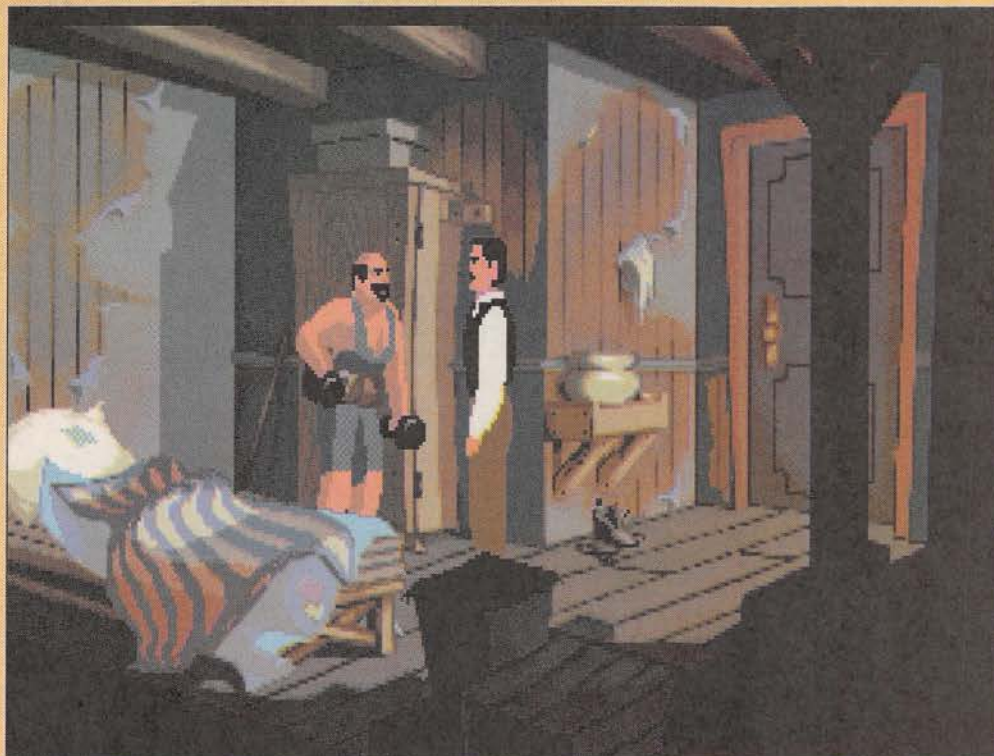
Eftersom alla medarbetare i DATABANKENs PD numera bor i Borås, byter även föreningen adress. Den nya adressen är:
DATABANKENs PD, Box 1220, 501 12 Borås.
Då en del av de som har beställt disketter även skickat pengar eller frimärken till porto, vill DATABANKENs PD påminna att porto ingår i priset 10 kronor per diskett.

NY KLUBB FÖR 64/128-ÄGARE

US System är en ny klubb för 64/128-ägare. Klubben, som håller till i Upplands-Väsby, har en klubbtidning som medlemmar kan annonsera i. I tidningen finns tio i topp, highscore, tävlingar mm.
Medlemsavgiften är 60 kronor per år och om man värvar en ny medlem får man ett spel.
För mer info skriv eller ring till: Niklas Haglund, Ryttargatan 51, 194 31 Upplands-Väsby eller telefonnummer 0760-821 82.

Basens Namn	Tel.nr	Hastigheter	Kommentar
☆Casa QBBS	08-717 27 61	300/1200/2400 bps	Inriktad på PC. Öppet dygnet runt.
☆Hotline SBBS	08-88 91 97	2400 bps	Främst PCägare. Inriktningen är PD-program och online-spel.
Insane Future Line I	08-712 12 40	300/1200/2400 bps	PC-filer. Öppet dygnet runt.
Insane Future Line II	08-644 63 88	300/1200/2400 bps	PC- och Amigafiler och on-line spel. Öppet dygnet runt.
Insane Future Line III	0764-333 10	300/1200/2400 bps	PC- och Macfiler. Öppet dygnet runt.
J.O.Js BAS	08-792 40 58	1200-2400 bps	Öppen mellan 20-23 för all datakom. och kontakt med andra datobaser.
Micro-Chips II nod 1	08-749 40 51	300,1200,2400 bps	Commodore, Amiga, Atarii och PC.
Micro-Chips II nod 2	08-749 40 52	300,1200,2400 bps	Samma som ovan!
Middle Earth	08-733 95 12	1200/2400 bps	Bas med Multigames och Roleplaying PBM.
Midwinter BBS	08-771 76 73	300,1200,2400 bps	Inriktad på PC, Amiga, Mac och Atari. Onlinespel. Öppet 06-02.
Moment 22	08-618 98 47	300-2400 bps	Bas med online-spel. Öppen dygnet runt.
NiKom BBS	08-792 52 06	1200-2400 bps	Amiga inriktad bas. Öppen dygnet runt.
Party Time	08-665 70 54	300,1200,2400 bps	Amiga inriktad bas
Sektor 7	08-754 44 41	300/1200 bps	Science Fiction bas. Öppen kl 22-17
☆Severe Disturbance	08-712 70 51	9600 bps	PCinriktad bas. Med i SSDnet.
☆Taxfree Supply	08-36 40 96	300-2400 bps	Amigainriktad. Öppen dygnet runt. Med i SSDnet.
TBBS	08-778 35 61	Uppgift saknas	Amiga, Atari, Mac. Öppen mån-fre 17-08, lör-sön 00-24.
The Bermuda Triangel	08-798 88 98	1200-14400 bps	Öppet dygnet runt.
The Crazy BBS	08-38 45 15	300-2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
☆The Strapper BBS	08-771 02 80	300-2400 bps	Bas för Atari ST-, Amiga-, PC-, Mac- och Portfolioägare. Öppet 24h.
TLB PC	08-778 22 45	Uppgift saknas	Atari- och PC-bas. Öppen dygnet runt!
Wang Project	08-798 94 71	300-2400 bps	Bas för Vic, Amiga, Atari, Mac m.m.
Wargame BBS	08-45 62 22	1200-2400 bps	Inriktad på krigs- och konfliktsimulatorer.
War Zone	08-659 95 60	300-2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet dygnet runt.
Thulos BBS	0526-261 91	1200-14400 bps	Ansluten till ACG. Amigabas. Lite Atari!
Söderhamn: Floodland BBS	0270-198 59	300-2400 bps	Amiga- och lite IBM-filer. Öppet dygnet runt.
Oxtorgets BBS	0270-173 53	300-2400 bps	Amiga- och PC-bas. Öppen fre-lör 18-24
Södertälje: ARTLine	0755-615 37	300-2400 bps	Amiga inriktad bas.
Attraction	0755-842 81	300,1200 bps	C64. Elite users only!
New Detroit	0755-749 08	1200-2400 bps	Inriktad på PC, Amiga och Atari. Körs på HKOM. Öppet dygnet runt.
Trollhättan: Global SuperBBS Line 1	0520-538 11	300-2400 bps	PC- och Amigainriktad. ANSI-grafik. Öppen dygnet runt.
Global SuperBBS Line 2	0520-111 52	300-2400 bps	PC- och Amigainriktad. Öppen dygnet runt.
Kvisten	0520-288 88	300,1200,2400 bps	Amiga-, Atari- och PC-bas.
Tumba: Poor Man's BBS	0753-684 07	1200,2400 bps	Atari ST- och MacIntosh-inriktad bas. En bas för DX-intresserade.
Ulricehamn: Datasweden BBS	0321-137 25	Uppgift saknas	Filareor för Amiga. Öppen dygnet runt.
Umeå: Fun Forum	090-14 44 69	300,2400 bps	TCL-bas för Mac, PC och Amiga.
Uppsala: AmigaPit BBS	018-31 46 35	1200-14400 bps	En Amigabas medmånga onlinespel och filer. Öppnar 22.
ST-Burken	018-26 06 96	300,1200,2400 bps	Atari- och PC-bas
The Wabb	018-31 40 33	2400 bps	ST och Amiga filer.
Vaxholm-Österåker: Plastburken BBS	0764-620 24	2400 bps	Inriktad på Amiga och PC. On-line spel. Öppet dygnet runt.
Visby: Chiper	0498- 785 27	300-2400 bps	Bas för C64/128/Amiga/PC. Öppen vardag 19-02, helg 00-24.
☆Haricot	0498-842 20	300-14400 bps	Inriktad mot Amiga- och PCägare.
Vänersborg: Kvisten II	0521-135 38	300-2400 bps	Amiga inriktad bas. Öppen dygnet runt.
Värmdö: Sierra	0766-687 90	300-2400 bps	Sierra inriktad bas. Öppen för alla intresserade.
Värnamo: Midnight Caller	0370-717 14	2400 bps	Amiga- och PCinriktad bas. Öppet mellan 22-07.
Västervik: Kalles El-plank	0490-358 23	300-2400 bps	Uppgift saknas.
Västerås: MayDay Software	021-35 33 22	1200,2400,9600,14400 bps	IBM-, Amiga- och Atari-bas. Öppet dygnet runt.
Ystad: Empire Base	0411-705 40	300 bps	Färg och grafik intresserade. Termprg. = disk + porto.
Ängelholm-Båstad: FEDOX 665	0431-218 43	1200-9600 bps	Amiga- och PC-bas. Lite Atari.
Megablast	0431-515 57	1200-14400 bps	Amigabas. Öppen dygnet runt.
Örebro: Stenens BBS	019-729 98	300-2400 bps	PC, C64/128, Atari och Amiga. Stängd onsdagar!
South Bridge BBS	019-11 32 29	1200-14400 bps	PC- och Amiga-bas
Vasaskolans databas	019-21 33 62	300,1200,2400 bps	Bas för grundskoleelever i Örebro
Örnsköldsvik: Mimers Källa	066-640 81	1200-14400 bps	Filareor för Amiga, Mac och PC. Öppet dygnet runt.
☆**Östhammar:** Rex BBS	0173-177 58	1200/2400 bps	PCinriktad bas. Även Amigaareor. Öppet mellan mån-fre 19-07.

NÖJES magazinet

Mördarjakt

1920-talet var verkligen en farlig tid. Folk berövades livet till höger och vänster; på Orientexpressen, på kryssningsfartyg, på gamla engelska gods — ingenstans gick man riktigt säker.
Året är 1927 och Göran Fröjdhs alter ego, Raoul Dusentier, har bjudits på en mutresa, en kryssning på den stenrike Niklos Karaboudjans segelfartyg. Knappt har Raoul hunnit komma ombord förrän skeppsmagnaten hittas mördad med en kniv i ryggen. Jakten på förövaren tar sin början, allt i bästa Agatha Christie-stil.

sid 72-73

Värdelöst vetande

✔ Äntligen finns det vetenskapliga belägg för uppfattningen att hackers föredrar så kallad skräpmat. Vid hackerkonferensen "Data-Hack IV" i Härnösand tidigare år deltog 340 personer och det här konsumerades under de tre dagarna konferensen pågick:

1.000 liter läsk
700 pizzor
300 påsar chips
150 påsar godis
200 Snickers

Amiga behåller positionen som den populäraste hackar-datorn. Så här fördelade sig datorerna på jippot:

1) Amiga: 38%
2) Atari: 35%
3) PC: 16%
4) C64: 7,5%
5) Övrigt: 3,5%

Lysande pistol?

Brukar du drömma om att bli cowboy, rymdhjälte eller framgångsrik lerduveskytt? Då kanske ljuspistolen Phazer i kombination med en Amiga är den rätta prylen.
Dra på dig cowboy-bootsen och läs den krutdoftande testen på

sid 66

✔ För alla fantaster av James Bond-spel släpper nu Domark en liten pärla, The James Bond Collection. Samlingen, som släpps i oktober, innehåller följande spel: **The Spy Who Loved Me**, **Live and Let Die** samt **Licence to Kill**, och kommer till Amiga, C64 (kassett och diskett), Atari ST, Amstrad och Spectrum.

Regn ram åt röjarspel

Ett av de mest kända shoot'em up-spelen måste väl vara R-type. Det vet tillverkarna också, och släpper därför en uppföljare, R-type II.
Datormagazin har dessutom funnit att Sveriges regniga klimat passar perfekt för detta röjarspel.

sid 71

Hitler kunde ha vunnit

Redan i slutet av 1930-talet förfogade tyskarna över prototyper av jetflyg och "smarta bomber". Emellertid trodde varken Hitler eller Luftwaffe på nymodigheterna, och det ska vi kanske vara tacksamma för.
Göran Fröjdh har provflugit prototyperna i Lucasfilms spel Secret Weapons of the Luftwaffe.

sid 74

Får spö av litet barn

Datorn är en hejare på schack, tycker Lennart Nilsson, som får pisk gång på gång i Battle Chess II — trots att han spelar på baby-nivå.
Är det verkligen datorn som är duktig?

sid 64

Hjärngympa

Man måste ju använda huvudet, konstaterar Magnus Friskytt besviket när han spelar Revelation.

sid 64

Innehåll 17/91

NÖJES NYTT

AV LARS JANSSON

Puh! Fyra dagar på spelmässa i London sätter sina spår. I förra numret kunde ni läsa om de hetaste spelen, och i detta nummer hittar ni fler nyheter från European Computer Entertainment Show på sidorna åtta och nio.

Mina senaste intryck från London får mig att tycka att spelbracnshen blir mer och mer lik filmbranschen - idéer och figurer som visar sig framgångsrika ska mjölkas in i det längsta. Det värsta är att vi konsumenter börjar acceptera det. Vi förväntar oss en uppföljare till en film eller ett spel som vi gillar, och det är precis dit producenterna vill styra oss. Ska den trötta spelbranschen överleva sig själv krävs nya idéer. Har inte vi svenskar något att bidra med?

Vi har skaffat en Game Boy (Nintendo) och en Game Gear (Sega) till redaktionen, men jag tycker fortfarande att vår gamla Lynx (Atari) är den bästa av de små konsollerna som finns på marknaden. En kul grej med Segas Game Gear är dock att man spela spelen avsedda för TV-spelet Master System, samt även koppla till en liten tuner, som förvandlar leksaken till en liten fick-TV.

Commodore satsar stort på CDTV istället för att vara med och göra en Amiga i fickformat. De flesta speltillverkare jag träffade på mässan i London var dock skeptiska till den, och skulle välja att vänta med att göra spel till den. Om ingen gör program till CDTV är det ingen som vill köpa maskinen — vilket i sin tur bidrar till att allt färre utvecklar program.

Commodore i England förhandlar med den engelska motsvarigheten till On-Off om möjligheterna att hyra ut CDTV. Enligt folk i branscgen skulle det kunna bli genombrottet för Commodores fågelunge. Folk köper uppenbarligen filmer till sina hyrda videobandspelare. Varför skulle man då inte köpa spel och andra program till sina hyra CDTV-maskiner?!

Fick precis programmet European Shuttle Simulator till CDTV. Mycket imponerande med mängder av animationer av filmkvalitet och läckert CD-ljud. Läckert! Test inom kort.

VAD BETYDER BETYGEN? *Datormagazin har valt en betygsskala mellan noll och 100 procent. För dig som funderar på att köpa ett spel kan de olika siffrorna tolkas ungefär så här: **0-29%** Disken/kassetten förmodligen mer värd formaterad. **30-49%:** Ratas troligen av piratkopierare. **50-69%:** Har du pengar över, så... **70-84%:** Kanske inte årets bästa, men väl värt pengarna. **85-95%:** Rekommenderas varmt. **96-100%:** Historiskt — köp och rama in. Smash Hit!*

Premiär för DMz:s demodisk

Känner du Tam och Rit, ett par pälsklädda figurer med trollspön och spetsiga öron?

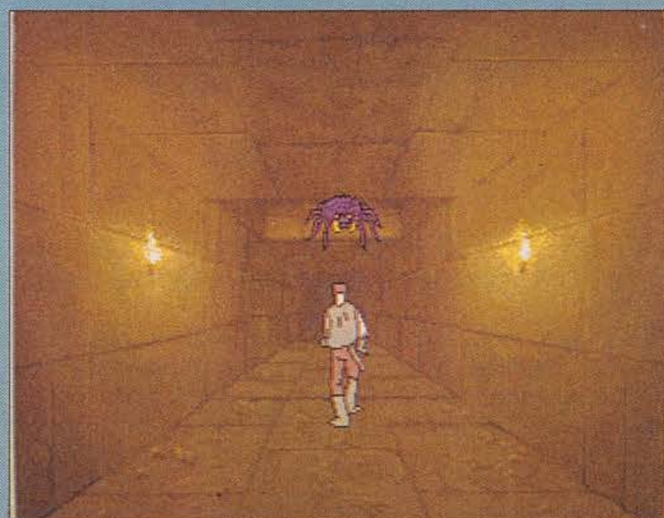
Inte det? Då kan vi avslöja att de är huvudpersonerna i Rodland — spelet som är så sött att det får dig att spy. Tillsammans har de bestämt sig för att befria sin kidnappade mamma, men måste på vägen röja ett antal fiender ur vägen — fiender i form av gulliga hajar, ekorrar, kaniner — ja, till och med elefanter i trapets.

Genom ett exklusivt avtal med tillverkarna, engelska The Sales Curve, kan nu Datormagazin erbjuda er läsare en gratisdiskett med en demoversion av Rodland till Amiga. På framsidan av detta nummer hittar du en kupong. Om du skickar in den har du chans att få en av 500 demodisketter. Först till kvarn...

Det färdiga spelet bör finnas i svenska butiker ungefär i mitten av oktober.

Tam och Rit heter figurerna i Rodland — spelet som enligt utsago kan få dig att spy.

Dags för tecknad film igen. ReadySoft, kända för bl.a Dragon's Lair, släpper inom kort spelet Guy Spy.

Stoppa galningen — igen

GUY SPY/
ReadySoft

✔ Eftersom du är världens främste kontraspionage-agent, har regeringen gett dig ett ytterst känsligt uppdrag — att spåra och förstöra Von Max domedagsmaskin.

Von Max ska enligt uppgift befinna sig i Berlin, men det är också i princip allt som du får veta. Nu gäller det att hitta Von Max innan han lyckas spåra kristallerna som behövs för att ge domedagsmaskinen "liv". Inte nog med detta, Von Max sägs dessutom ha samröre med en fruktad terroristorganisation, som är allt annat än vänligt sinnade...

ReadySoft har tidigare gjort spel som Dragon's Lair och Space Ace, menar säger att man till skillnad mot tidigare spel i Guy Spy har full kontroll över figuren man spelar.

Spelet innehåller animeringar med sammanlagt 1.500 bilder och sex megabyte grafik. Låter lovande —vi får seom verkligheten är lika bra.

Amiga, CDTV, ST, PC/okt

BUSHBUCK/
Activision

✔ Det här är spelet för alla oss som antagligen aldrig kommer att ha råd med en jordenruntresa. Bushbuck tar sin början i Bangkok där du i rollen som en slags Indiana Jones snubblar över ett gammalt tempel — en upptäckt som visar sig kunna bli mycket lönsam. I en spricka hittar du ett gammalt papper som berättar var den ovärdeliga Masai-masken göms — nämligen i den afrikanska stad där Dr Livingstone började sin expedition (gissa vilken).

Bushbuck innehåller flera problem i samma stil. Målet är att samla ihop sällsynta och värdefulla artefakter för den årliga "Questivalen", en tävling där alla världens äventyrare ställer upp.

Problemet är att din främste motståndare här i världen gör allt för att sabotera ditt sökande, så det gäller att ligga steget före. Utrustad med ett gäng flygbiljetter börjar du din resa runt världen.

PC, okt/Amiga, nov

PÅ GÅNG

I C64-versionen av Moonfall uppdateras skärmen 17 gånger per sekund.

MOONFALL/ 21st Century Ent.

✔ Stjärnkryssaren Dadalus I är på väg mot Wolf 359, en liten röd stjärna ungefär åtta ljusår bort.

Något går snett och Dedalus I tvingas landa på Frontier Alpha, en måne som inte längre kretsar kring någon planet och som styrs av skrupellösa piloter ur handelsflottan. Dadalus besättning tas till fånga, men belönas när de utför piloternas krävande uppdrag. Spelarens mål är att utföra så många uppdrag så att han/hon till slut kan köpa månen och bli den främste ledaren.

C64-versionen innehåller vektorgrafik i tre dimensioner. Skärmen uppdateras, enligt pressmeddelandet, 17 gånger per sekund.

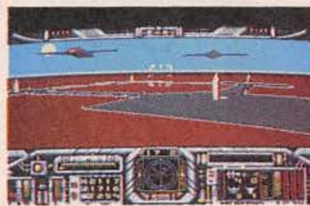
Amigaversionen innehåller solid 3D-grafik med realtidsskuggning.

Månen Frontier Alpha är stor, med 15 olika underjordiska platser, och med åtta olika uppdrag.

Spelet skulle egentligen ha släppts redan i mars i år, när Hewson, som ursprungligen skulle ha släppt spelet gick i graven. Verkställande direktören Andrew Hewson startade dock om bolaget i annat namn, ***21st Century Entertainment.***

Det måste för övrigt vara spelbranschens längsta företagsnamn.

Amiga, C64, ST/oktober

Skuggning i realtid är något som amigaversionen av Moonfall erbjuder.

BACK-CHAT

Läser kungen Datormagazin?

Vad grundas egentligen betygen på i Nöjesmagasinet? Nästan alla spel får ju över 60%. Är ni rädda för att speltillverkarna ska bli sura om ni sågar deras spel. Våga vara lite mer kritiska!

Vem är det som korrekturläser tidningen egentligen? Kung Carl Gustav? Det är ju stavfel och omkastade bokstäver överallt. Dessutom tycker jag att massmedia ska motverka engelskans intåg i det svenska språket. Använd svenska ord där det går eller översätt det engelska ordet.

Tack för en i övrigt bra tidning med mycket humor. Det är också bra att ni recenserar många äventyrsspel och strategispel.

Mikael Borg, Traryd

I Datormagazin nummer 15/91, för att ta ett färskt exempel, fick tre spel betyg under 60% (36% i två av fallen, 51% i det tredje). Att du tror vi ger för höga betyg, beror nog på att vi ger bra spel större utrymme. De dåliga spelen delar ofta en halvsida på en svart/vit sida. vilket gör att man lätt "missar" dem.

För övrigt anser de engelska programhusen att Datormagazin är "värst" av alla europas speltidningar på att såga spel. Ring och fråga om du inte tror oss.

Punkt två. Majestätsbrott! Du riskerar två års fängelse för förtal av Kungen. För övrigt tränar vi oss fortfarande på svenska språket, därav lite tabbar då och då.

Vi har inga planer på att göra tidningen tristare. Alla spel är på engelska, och då är det naturligt att språket i en svensk speltidning blir någon slags "svengelska". "Joystick" blir "styrspak". Denna avdelning skulle döpas till "Bak-Prat" eller, som Stora engelska-svenska ordboken påbjuder, "Skämtsam Replikväxling". Booo-ring!

Spartips från Norge

Jeg synes DMz er det beste databladet vi har nå for tiden, men hvorfor gjør dere det ikke større? Dere kan vel legge på en 10-15 sidor?! For det første burde dete utvide PÅ GÅNG! Da får dere også med dere flere spelrecensioner!

Deretter vil jeg anbefalle alle norske lesere att abonnere på Datormagazin istedenfor att betale 6 NOK i overpris! Jeg har nylig begynt å abonnere på DM og er kjempefornøyd!!!

Oddbjörn Svendsen, Alta, Norge

Hör ni det, alla ekonomiskt medvetna läsare! Abonnera på Datormagazin så sparar ni pengar! Skicka in kupongen som finns längst bak i tidningen.

Javisst, vi skulle väldigt gärna vilja utöka tidningen, men för tillfället kostar det mer än det smakar i form av personal och maskiner.

Sierra bättre än Activision

Hur tusan kan Pekka Hedqvist ge "Hunter" 95% i grafik när ni bara ger Sierra-spelen 50-70%. De nyaste Sierra-spelen är bra mycket snyggare än Hunter.

Johan Olsson, Söderbärke

Vad vet du om snygg grafik, va? Sierra gör äventyrsspel med stillbilder eller med enkel animation. Hunter är ett actionspel med en helt annan typ av grafik. Och i sin egen klass har Hunter otrolig bra grafik. Men det här resonemanget är kanske för komplicerat för dig...

Dela fusksidan

När Amigan har hela fusksidan klagar 64-ägarna och när 64:an har hela fusksidan klagar amigaägarna. Varför inte bara dela sidan?

David Djukic, Surahammar

Om alla var nöjda skulle ju ingen skicka brev hit till Back-Chat. Vi gör så bara för att jäklas.

Spelar Pia hela spelet?

Jag skulle vilja klaga på recensionen av "Prehistorik" i nummer 15. När man tittar på bilderna och läser texten får man intrycket av att Pia inte ens har klarat första banan, och då tycker jag att hon ska uttala sig om spelet.

Skid Row, Malmö

Nu är du ute och cyklar grabben. Så här står det i hennes recension: 'Ibland dyker det t.o.m upp en guru som har med sig olika bonusar...", står det i texten. Tror inte det brukar förekomma sådant på den första nivån. Överbevisad? Eller ska Pia komma hem och banka dig till sans?

SÄG EMOT

BACK-CHAT är din sida. Här kan du tycka illa om våra spelrecensioner, recensenter, skriva din egen recension eller skicka in din egen topplista.

I varje nummer utser vi dessutom ett STAR LETTER, som belönas med ett valfritt Amiga- eller 64-spel. Skicka till:

Datormagazin, Box 6688, 113 84 STOCKHOLM

Märk kuvertet med "BACK-CHAT". Och glöm inte att berätta vilket spel du vill ha om du vinner!

SECRET OF THE SILVER BLADES

Dom röda drakarna är svåra att ta kål på.

När du väl lyckats få till nån form av ordning ovan jordytan är det dags för nästa etapp. Underjordens demoner ska jagas på flykten.

Vår hjälte Göran Fröjdh ägnar sig åt upprensningar i monsterträsket och slåss med svårspöade röda drakar.

Högt uppe i Dragonspine Mountains gick livet sin gilla gång. Hit hade varken ryktet om statskuppen eller Jeltsins vädjan om generalstrejk nått — därför grävde gruvarbetarna glatt vidare.

Det vill säga: ända till den dag då de av en händelse råkat bryta igenom en gammal krypta nere i gruvgångarna, och därmed släppte ut nån slags gammal demonkonstellation i full frihet. Sedan dess har gruvorna varit övergivna, och styresmännen i New Verdigris, huvudstaden i gruvdistriktet, letat med ljus och lykta efter ett band av äventyrare för att röja upp i monsterträsket.

Till sist tog de den gamla önskebrunnen i bergen till hjälp. Sisådär 98 procent av stadsfinanserna kastades i brunnen —och vips hoppade ett gäng äventyrare fram. Problemen var bara:

1. De hade varken kläder eller vapen.

2. De var medvetslösa.

Man kan förstå att borgmästaren i detta läge började transpirera våldsamt.

Nåväl, vi går ett par dagar framåt i tiden, hjältarna har vilat ut och fått kläder på kroppen. Nu gäller det att ta itu med äventyrandet. Efter hjältarnas ankomst ockuperade nämligen de ondas horder både gruvdistriktet och den tillhörande önskebrunnen.

En upprensningsaktion är det första som hjältarna måste ta itu med — senare väntar underjorden och själva roten till det onda.

Secret of the Silver Blades, som ingår i Forgotten Realms-serien, är stöpt i traditionell SSI-stil och tar vid där Curze of the Azure Bonds slutar. Som vanligt kan man välja mellan att föra över ens gestalter från tidigare spel, eller starta med nya.

Monstermässigt innehåller Secret of the Silver Blades inga större nyheter — dock finns en ny sorts röda drakar (svårspöade) och ett gäng bergsjättar jag inte stött på tidigare.

Grafiskt sett är det dock ett snäpp vassare än föregångarna — Götranmen framför allt laddar det snabbare, vilket är något man uppskattar eftersom man blir påhoppad av monster ungefär var femte sekund.

Har man lirat tidigare spel i Forgotten Realms-serien, bör man nog köpa detta också — det har en spännande intrig och en mycket stor spelplan att utforska. Och såväl dokumentation som programmering håller normalt hög SSI-klass.

Men jämfört med Eye of the Beholder står sig spelet slätt — hela det här rollspelssystemet känns faktiskt en aning föråldrat, tycker jag.

AMIGA/C64/PC
PRIS: 349 kr
TILLVERKARE: SSI

GRAFIK:	71%
LJUD:	60%
VARAKTIGHET:	88%

+
Går att installera på hårddisk.

–
Känns bökigt och otidsenligt.

TOTAL
76%

ZONE WARRIOR

Mathias Thinsz försöker hålla sig levande för att rädda gisslan undan Geek Imperiet.

Året är 2967. I över ett sekel har det vidriga Geek Imperiet oförtröttligt försökt att underkuva sig Det Enade Folket och Andra Jordliga Levnadsformer. De förbereder nu sin farligaste attack. Med hjälp av en tidsmaskin de har fått tag i från en Rymd Station, tar de sig tillbaka i tiden för att försöka förstöra den mänskliga historien. Men de är inte ensamma om att resa tillbaka! En ensam Startrooper" följer tätt i deras spår. Och det är ingen annan än...DU!

Du har alltså förflyttats tillbaka till något som närmast kan beskrivas som stenåldern. Du har med dig ett vapen, vilket kallas 1-way Hyperblaster. Ett halvautomatiskt lasergevär. Har du tur kan du hitta andra vapen som Geekarna tappat mitt ute i bushen. Bl.a. ett 3- och ett 5-way Hyperblaster, vilka skjuter i tre respektive fem riktningar. Ganska behändigt.

Ditt första huvuduppdrag är mycket kortfattat och lätt att förstå...STAY ALIVE!

Sedan ska du rädda gisslan och framför allt, Bod. Gisslan består av uppfinnare och vetenskapsmän som främjar jordens utveckling och Bod är den högste.

Slutligen ska du döda Geekledaren, vilket är lite klurigt eftersom man bör ha en massa super-duper vapen då vanliga kulor inte biter så lätt på honom.

För att kunna döda mr. Big Geek himself, måste du ha räddat mr. Bod, och för att rädda honom måste man ha räddat all övrig gisslan. Så håller det sedan på, nivå efter nivå.

Om man tittar på utformningen då. Jo, grafiken är faktiskt inte så pjåkig. Man uppfattar vad som är vad på skärmen även om man inte har monitor (vilket ibland kan vara lite klurigt).

Ljudet, i sin tur, är i alla fall inte enformigt. Det varierar nämligen på de olika nivåerna och det finns ett Jukebox mode" där du kan lyssna på alla låtar som ingår i spelet. De är visserligen inte förstklassiga, men jukeboxen är i alla fall en kul grej.

Spelet är, som du kanske redan sett, ett plattformsspel där du springer omkring, plockar kartor och vapen, räddar fångar och slåss mot stenåldersmänniskor och förhistoriska djur. Motståndarna varierar beroende på i vilken tidsrymd du befinner dig i.

Inte allt för kul för den inbitne spelaren, men ett trevligt nybörjarspel.

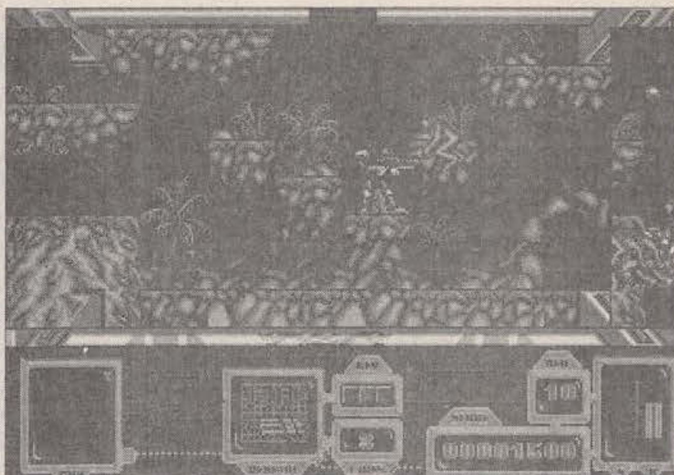
AMIGA
PRIS: 349 kr
TILLVERKARE: Electronic Arts

GRAFIK:	58%
LJUD:	67%
VARAKTIGHET:	70%

+
Inga plus.

–
Kopieringsskyddat.

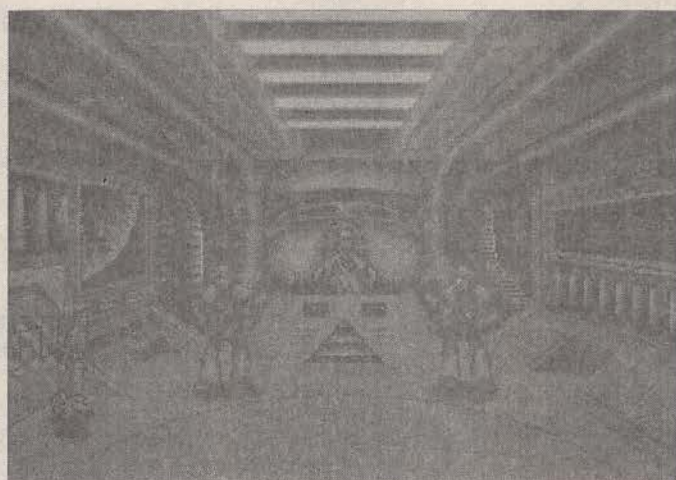
TOTAL
69%

Ditt uppdrag går ut på att försöka hålla dig levande och du har ett supervapen, 1-way hyperblaster, som ska hjälpa dig...

...att frita gisslan och döda mr Big Geek...

...på order uppifrån. Good Hunting!

Beställ för mer än 500 kr och du får ett spel – värt minst 149 kr

SPEL TILL COMMODORE 64/128

	KASS	DISK
3D POOL	149	
ACE OF ACES	59	
AFTERBURNER	79	
AMERICAN 3D POOL	79	
ARKANOID II	79	
ARMALYTE	79	
BAAL	79	
BACK TO THE FUTURE 3	159	199
BALL GAME	159	199
BALLISTIX	79	
BALLYHOO		199
BARBARIAN II	79	
BARRY MCGUIGAN BOXING	59	
BATMAN THE MOVIE	79	
BATTALION COMMANDER	149	
BETRAYAL		249
BEYOND THE ICE PALACE	59	99
BLADES OF STEEL		249
BLOOD MONEY	79	
BRIDGE 5.0		299
BUBBLE BOBBLE	79	
BUREAUCRAZY C128		199
CABAL	79	
CAPTAIN FIZZ	79	
CALIFORNIA GAMES	79	
CHAMPIONS OF KRYNN (SSI)		299
CIRCUS ATTRACTIONS	79	
C J ELEPHANT ANTICS	79	
COMBAT SCHOOL	79	
COMPUTER AMBUSH		349
CYCLES	99	139
DARKMAN	159	
DEATH KNIGHTS OF KRYNN		349
DEFENDERS OF THE EARTH	79	
DEJA VU		199
DIZZY PANIC	79	
DOUBLE DRAGON I	59	
DRAGON NINJA	79	
ELVIRA		299
EMPIRE STRIKES BACK	79	
ENDURO RACER	79	
EXTERMINATOR	159	199
F14 TOMCAT		199
F16 COMBAT PILOT*	199	249
FALL GELB		499
FIGHTER PILOT	59	
FINAL FIGHT	169	239
FLIGHT SIMULATOR II		499
FOOTBALL DIRECTOR	79	
FOOTBALL MANAGER I	59	
FOOTBALLER OF YEAR II	79	
FORGOTTEN WORLDS	79	
FRANK BRUNOS BOXING	59	
GAMES SUMMER EDITION	79	
GAZZA II	159	199
GEM X	159	199
GETTYSBURG		369
GHOSTBUSTERS II	79	
GOLAN FRONT		499
GRAND MONSTER SLAM	79	
GRAND PRIX	149	
GREMLINS II	149	199
GUNSHIP	199	249
HAMMERFIST	79	
HEAVY METAL	149	
HERO QUEST	159	229
HITCHHIKERS GUIDE		149
HOBBIT		149
HUNT FOR RED OCTOBER (NY)	149	199
I PLAY 3D SOCCER	159	
IKARI WARRIORS	59	
IMPOSSAMOLE	79	
IMPOSSIBLE MISSION II	59	
IN HARMS WAY		499
INDIANA JONES & T.O.D.	59	
IO	79	
J KHAN'S SQUASH	159	229
JAIL BREAK	59	
KEYS TO MARAMON		229
KICK OFF I	79	
KICK OFF II	149	199
KINGS BOUNTY		249
KNIGHTMARE	59	
LA CRACKDOWN		199
LAST BATTLE	149	199
LAST NINJA III	179	229
LEAGUE CHALLENGE	59	
LEATHER GODDESSES		149
LEGEND OF BLACKSILVER		199
LINE OF FIRE	159	229
LITTLE COMPUTER PEOPLE	59	
LOGICAL	149	
LONE WOLF	159	199
LOOPZ	159	
LORDS OF CHAOS	149	
LOTUS ESPRIT TURBO	159	199
MAGIC CANDLE I		229
MAGICLAND DIZZY	79	
MANCHESTER UTD EUROPE	169	229
MECH BRIGADE		369
MEDIEVAL LORDS		349
MENACE	79	
MERCS	169	229
MICROLEAGUE BASEBALL		399
MICROLEAGUE FOOTBALL		349
MICROLEAGUE WRESTLING		299
MIGHTY BOMB JACK	149	199
MIND FOREVER VOY.C128		249
MOON SHADOW	159	199
MOON WALKER	79	
MOTORBIKE MADNESS	59	
MULE	79	
NAM		199
NARC	159	229
NAVY SEALS (cart)	299	299
NEW ZEALAND STORY	79	
NIGHTBREED	159	219
NINJA SCOOTER SIM	59	
NORTH & SOUTH	169	239
OCEAN CONQUEROR	59	
OMEGA		369
OUT RUN	79	
OVERRUN		349
P BEARDSLEY FOOTBALL	59	
PANG (cart)	299	299
PANZER BATTLES		349
PANZER STRIKE		349
PAPERBOY	59	
PASSING SHOT	59	
PHM PEGASUS	79	
PIRATES	199	249
PLATOON	79	
POLICE CADET	79	
POOL OF RADIANCE (SSI)		349
PREDATOR II	159	229
PRESIDENT	59	
PRESIDENT IS MISSING	149	199
PROJECT STEALTH FIGHTER	199	249
QUESTRON II		269
RAMBO III	79	
RAMPAGE	79	
RASTAN	79	
RBI 2 BASEBALL	159	199
REAL GHOSTBUSTERS	79	
RED HEAT	79	
RED STORM RISING	199	
RENEGADE III	79	
RETURN OF THE JEDI	79	
RICK DANGEROUS II	149	199
RISK	179	
ROADWAR EUROPA		269
ROBOCOP II (cart)	299	299
ROCKFORD	59	
RODLAND	169	229
ROGER RABBIT		299
ROMMEL		349
SALAMANDER	79	99
SARAKON	149	199
SECURITY ALERT	159	199
SERVE & VOLLEY	79	129
SEVENTH FLEET		499
SHADOW DANCER	169	229
SHADOW OF THE BEAST (cart)	299	299
SHADOWS OF MORDOR		149
SHILOH		349
SHINOBI	79	149
SIEG IN AFRIKA		499
SILENT SERVICE		199
SIM CITY		249
SKATE ROCK	59	
SKATEBOARD JOUST	59	
SKULL & CROSSBONES	149	199
SOCCER BOSS	59	
SOCCER DOUBLE	79	
SOCCER MANAGER MULTI PL.	149	
SOLDIER OF FORTUNE	79	
SPHERICAL	79	
SPORTING NEWS BASEBALL		199
STALINGRAD CAMPAIGN		499
STARFLIGHT		149
STAR WARS	79	
STEALTH MISSION		299
STEEL THUNDER	149	
STORM ACROSS EUROPE		349
SUBBATTLE SIMULATOR		199
SUBBUTEO	79	129
SUMMER CAMP	149	199
SUPER CARS	159	
SUPER MONACO GP	159	229
SUPER OFF ROAD	159	199
SWITCHBLADE I	159	229
SWIV	159	199
TECHNO COP	79	
TEENAGE MUT. HERO TURT.	179	229
THE POWER	159	199
THE TRAIN	149	
THREE STOOGES		199
THUNDERBLADE	79	
TIE BREAK	149	
TOP GUN	79	
TOTAL RECALL	159	229
TRACKSUIT MANAGER	59	
TRINITY C128		249
TURBO OUT RUN	79	
TURRICAN II	149	199
TV SPORTS FOOTBALL		249
ULTIMA VI		299
UNINVITED		199
UNTOUCHABLES	79	149
UP PERISCOPE		299
VENDETTA	149	
VIGILANTE	79	
WALL STREET	149	199
WARLOCK THE AVENGER	159	229
WELLTRIS	159	229
WONDERBOY	79	
WORLD GAMES	59	
XYBOTS	79	
YES PRIME MINISTER	59	

* = fungerar ej på 1571/Oceanic

SPELPAKET TILL COMMODORE 64/128

BIG BOX Ghostbusters I, Enduro Racer, Hacker I, Spindizzy, Rampage, Big Trouble Little China, Corporation, Explorer, ACE 2088, Champ Baseball, Champ Basketball, Dandy, Mermaid Madness, Park Patrol, Star Raiders II, Prodigy, ISS, High Frontier, Firetrap, Karnov, Super Hang-On, Gee Bee Air Rally, Real Ghostbusters, Galactic Games, Super Sprint, Knightmare, Wonderboy, Champ Football, Guadal Canal och Aliens. Pris kassett 229, diskett 249.

CHARTBUSTERS Agent X2, Ghostbusters, FA Cup Football, Kane, LA Swat, Ninja Master, Rasputin, Ollie & Lissa, Zolyx, Ricochet, Exploding F ist, Dan Dare I, Formula 1 Simulator, Brian Jacks Superstar Challenge, Tau Ceti, 1-Ball, Park Patrol, Thrust I, Harvey Headbanger och War Cars, Pris kassett 149.

GRANDSTAND World Class Leaderboard, Continental Circus, Pro Tennis Tour I och Gazza I. Pris kassett 199, diskett 249.

JAMES BOND COLLECTION Live & Let Die, Licence to Kill och Spy Who Loved Me. Pris kassett 199, diskett 249.

MULTIMIXX I Leaderboard, Leaderboard Tournament och World Class Leaderboard. Pris kassett 89.

MULTIMIXX II Beach Head I & II och Raid (over Moscow). Pris kassett 89.

MULTIMIXX III Street Fighter, 1943 och Bionic Commando. Pris kassett 89.

PHANTASIE BONUS EDITION Phantasie I & III och Questron II. Pris diskett 349.

PREMIER COLLECTION Last Ninja I och II, Dominator, Flimbos Quest, Int Karate och Myth. Pris kassett 229, diskett 249.

RAINBOW COLLECTION Bubble Bobble, New Zealand Story och Rainbow Islands. Pris kassett 149, diskett 229.

ROADWAR BONUS EDITION Roadwar 2000 & Europa och Wargame Constr Set. Pris diskett 349.

SIX APPEAL Satan, P47, Pick N Pile, Puffys Saga, Twin World och Rick Dangerous I. Pris kassett 229, diskett 269.

SOCCER MANIA Football Manager II, Football Manager World Cup, Gazzas Super Soccer och Microprose Soccer. Pris kassett 199, diskett 229.

SOCCER SPECTACULAR World Champions, Peter Shiltons Handball Maradona, Football Manager I, Soccer Supremo och P Beardsleys Football. Pris kassett 179.

TEST DRIVE II COLLECTION Test Drive II, California Challenge, European Challenge, Muscle Cars och Super Cars. Pris diskett 299.

TOLKIEN TRILOGY Hobbit, Lord of the Rings och Shadows of Mordor. Pris kassett 179.

VIRTUAL WORLDS Driller, Total Eclipse, Castle Master och The Crypt. Pris Kassett 199, diskett 249.

SPEL TILL CDTV

	PRIS
CLASSIC BOARD GAMES	399
HOUND OF BASKERVILLES	399
LEMMINGS	399
PSYCHO KILLER	399
SIM CITY	399
WRATH OF THE DEMON	399

NYTTOPROGRAM TILL COMMODORE 64/128

	KASS	DISK
3D CONSTRUCTION KIT	299	299
BUDGET	179	199
FIRMABOKFÖRING 64		795
FIRMABOKFÖRING 128		795
HEMBOKFÖRING I	279	299
HEMBOKFÖRING II		399
PLANERINGSKALENDER	179	199
TEXTREGISTER 64	279	299
TEXTREGISTER 128*		349

* = kräver monitor

BÖCKER TILL COMMODORE 64/128 & AMIGA

	PRIS
ADVANCED AMIGA BASIC	249
AMIGA 3D GRAPHICS	249
AMIGA BASIC INSIDE & OUT	299
AMIGA C FOR BEGINNERS	249
AMIGA C FOR ADV PROG	349
AMIGA DESKTOP VIDEO GUIDE	249
AMIGA DESKTOP VIDEO WORKB.	369
AMIGA DOS II COMPANION	299
AMIGA DOS INSIDE & OUT	249
AMIGA DOS MANUAL 3RD ED.	349
AMIGA GRAPHICS I & O	399
AMIGA HARDWARE REF MANUAL	299
AMIGA INCLUDES & AUTODOCS	429
AMIGA LIB. & DEVS.	429
AMIGA MACHINE LANGUAGE	249
AMIGA MAKING MUSIC	399
AMIGA PRINTERS INSIDE & OUT	369
AMIGA PROGRAMMERS GUIDE	249
AMIGA USER INTERFACE	299
BANE COSMIC FORGE HINTBOOK	149
BARDS TALE I CLUE BOOK	139
BARDS TALE III CLUE BOOK	139
BEST OF TRICKS & TIPS	299
BUCK ROGERS CLUE BOOK	139
C64 ADVENTURES	149
C64 GRAPHICS BOOK	149
C64 IDEA BOOK	149
C64 PEEKS & POKES	119
C64 PROGRAMMERS REF GUIDE	229
C64 SIMULATIONS TECHNIQUES	149
C64 WRITING STRATEGY GAMES	149
CHAMPIONS OF KRYNN CLUE	139
CHAOS STRIKES BACK ADV H.B.	139
CODENAME ICEMAN HINTBOOK	99
COLONELS BEQUEST HINT	99
CONQUEST OF CAMELOT HINT	99
CURSE OF AZURE BONDS CLUE	139
DEATH KNIGHT KRYNN CLUEBOOK	139
DESKTOP VIDEO PRODUCTIONS	249
DRAGON WARS CLUE BOOK	139
DRAKKHEN HINTBOOK	139
DUNGEON MASTER HINT BOOK	139
ELITE HELP BOOK	99
ELVIRA HINT BOOK	139
EYE OF THE BEHOLDER CLUE	139
F19 STEALTH FIGHTER H.B.	199
FALCON AIR COMBAT	199
FIRST BOOK OF AMIGA	249
GOLD RUSH HINTBOOK	99
GUIDE TO PLAYING THE HOBBIT	99
GUNSHIP ACADEMY	199
HARPOON BATTLE BOOK	219
HEROS QUEST HINT BOOK	99
INDIANA JONES AVD HINT	139
KINGS QUEST I HINTBOOK	99
KINGS QUEST II HINTBOOK	99
KINGS QUEST III HINTBOOK	99
KINGS QUEST IV HINT BOOK	99
KINGS QUEST V HINT BOOK	99
KINGS QUEST COMPANION	199
LEISURE SUIT LARRY I HINT BOOK	99
LEISURE SUIT LARRY II HINT	99
LEISURE SUIT LARRY III HINT	99
LOOM HINTBOOK	99
MANHUNTER N.Y. HINTBOOK	99
MANHUNTER S.F. HINTBOOK	99
MANIAC MANSION CLUE BOOK	139
MAPPING THE AMIGA	269
MASTER SIM CITY/EARTH	249
MASTER ULTIMA	199
MIGHT & MAGIC I CLUE BOOK	149
OFFICIAL AMIGA VISION	269
OFFICIAL BOOK OF JACK NICK	149
OFFICIAL BOOK OF LARRY	149
OFFICIAL BOOK OF ULTIMA	149
POLICE QUEST I HINT BOOK	99
POLICE QUEST II HINT BOOK	99
POOL OF RADIANCE CLUE BOOK	139
POWER MONGER CLUE BOOK	139
QUEST FOR CLUES II	269
QUEST FOR CLUES III	269
QUEST FOR GLORY II HINT BOOK	99
SECOND BOOK OF AMIGA	249
SECRET OF MONKEY ISLAND HINT	99
SECRET SILVERBLADES CLUE	139
SIM CITY PLANNING	249
SPACE QUEST I HINT BOOK	99
SPACE QUEST II HINT BOOK	99
SPACE QUEST III HINT BOOK	99
SPACE QUEST IV HINT BOOK	99
STAR FLIGHT CLUE BOOK	149
THE LARRY STORY	179
ULTIMA V HINT BOOK	139
ULTIMA VI HINT BOOK	149
WASTELAND CLUE BOOK	139
ZAK MC KRACKEN HINT BOOK	139

JOYSTICKS

	PRIS
BATHANDLE	279
BOSS	179
QUICKSHOT III TURBO	179
SLICK STICK	99
TAC-2	179

SPELPROGRAM TILL AMIGA

	PRIS
3D CONSTRUCTION KIT	599
688 ATTACK SUB	299
A10 TANK KILLER (1 MB)	399
ACTION STATIONS (1 MB)	369
AFRIKA KORPS	369
AIRBORNE RANGER	299
ALIEN DRUG LORDS (1 MB)	499
ALTERED DESTINY (1 MB)	369
AMOS – THE CREATOR	599
AMOS 3D*	399
AMOS COMPILER*	369
APPRENTICE	249
ARMALYTE	329
ARMOUR-GEDDON	329
ATOMINO	329
AWESOME	329
BACK TO THE FUTURE III	299
BADLANDS	299
BALL GAME	329
BANDIT KINGS OF CHINA (1 MB)	399
BANE OF COSMIC FORGE (1 MB)	499
BAR GAMES	299
BARDS TALE III	299
BATTLE CHESS II	329
BATTLE COMMAND	299
BATTLE MASTERS	369
BATTLE STORM	299
BATTLE TANK BARBAROSSA	499
BATTLE TANK KURSK TO BERLIN	499
BETRAYAL	369
BIG BUSINESS	399
BIG DEAL	369
BILL & TEDS EXCELLENT ADV	299
BILLIARDS II SIMULATOR	329
BLADE WARRIOR	329
BLADES OF STEEL	399
BLOCK OUT	249
BLUE MAX	369
BRAINBLASTERS	329
BRAT	299
BREACH I	249
BREACH II (1 MB)	399
BRIDGE 6.0	369
BRIGADE COMMANDER (1 MB)	399
BSS JANE SEYMOUR	299
BUCK ROGERS (1 MB)	369
BUDOKAN	159
CADAVER	299
CADAVER PAY OFF******	219
CAPTIVE	299
CAR-VUP	299
CARDINAL OF THE KREMLIN	299
CARTHAGE	299
CASTLE VANIA	249
CENTREFOLD SQUARES	249
CENTURION	299
CHAMPIONS KRYNN (1 MB)	369
CHAMPION OF THE RAJ	329
CHAOS STRIKES BACK (1 MB)	299
CHARGE OF LIGHT BRIGADE	369
CHESS CHAMPIONS 2175	399
CHRONO QUEST II	369
CHUCK ROCK	299
CHUCK YEAGERS AFT 2.0	299
CODENAME ICEMAN (1 MB)	399
COHORT FIGHTING FOR ROME	369
COLONELS BEQUEST (1 MB)	399
CONFLICT MIDDLE EAST (1 MB)	369
CONQUEST CAMELOT (1 MB)	399
CORPORATION	299
COUGAR FORCE	329
CREATURE	299
CRIME DOES NOT PAY	299
CRIME WAVE	299
CRUISE FOR A CORPSE	349
CRYSTALS OF ARBOREA	329
CURSE OF AZURE BONDS (1 MB)	369
CYBERCON III	299
CYBERWORLD	249
DARKMAN	299
DAS BOOT	369
DAYS OF THUNDER	299
DEATH KNIGHTS OF KRYNN (1 MB)	369
DEATH TRAP	299
DEJA VU II	299
DELUXE STRIP POKER	249
DEMONIAK (1 MB)	369
DEMONS TOMB	299
DISC	329
DOUBLE DRIBBLE	369
DRAGON FLIGHT	349
DRAGON FORCE (1 MB)	399
DRAGON STRIKE	369
DRAGON WARS	299
DRAGONS BREATH	369
DRAGONS LAIR II: TIME WARP	499
DUNGEON MASTER (1 MB)	349
DUNGEON MASTER SURVIVAL***	199
EAGLES RIDERS	299
ECO PHANTOMS	299
ELF	299
ELITE	299
ELVIRA (1 MB)	369
EMLYN HUGHES INT SOCCER	299
ENCOUNTER	249
ESCAPE FROM COLDITZ	369
ESWAT	299
EUROPEAN SUPER LEAGUE	299

EXTERMINATOR	299
EYE OF THE BEHOLDER (1 MB)	369
F15 STRIKE EAGLE II (1 MB)	399
F16 COMBAT PILOT	299
F19 STEALTH FIGHTER	369
F29 RETALIATOR	299
FACES: TETRIS III	299
FAST EDDIE'S POOL	349
FEMME FATALE	349
FINAL BATTLE	299
FINAL FIGHT	329
FINAL WHISTLE (till K.O.2)	199
FIRE BRIGADE (1 MB)	399
FLEET MED	499
FLIGHT SIMULATOR II	499
FLOOD	159
FOOTBALL DIRECTOR II	269
FORMULA 1 3D	329
FRENETIC	329
FRONT LINE	349
GALACTIC EMPIRE	329
GAZZA II	299
GEM X	299
GENGHIS KHAN (1 MB)	399
GERM GRAZY	329
GETTYSBURG	369
GIN & CRIBBAGE	399
GODS	299
GOLD RUSH	349
GOLDEN AXE	299
GP TENNIS MANAGER	329
GREMLINS II	299
GUNBOAT (1 MB)	369
GUNSHIP	349
HALLS OF MONTEZUMA (1 MB)	329
HARD BALL II	399
HARD DRIVIN II	299
HARPOON (1 MB)	369
HARPOON BATTLE SET II *******	249
HARPOON BATTLE SET III ********	249
HELTER SKELTER	249
HERO QUEST (GREMLIN)	299
HEROS QUEST (1 MB) SIERRA	399
HILL STREET BLUES	299
HOCKEY LEAGUE SIMULATOR****	299
HORROR ZOMBIES	299
HUNT FOR RED OCTOBER (NY)	299
HYDRA	299
I PLAY 3D SOCCER	329
IMMORTAL (1 MB)	299
IMPERIUM	299
IN HARMS WAY	499
INDIANA JONES L. C. ADV.	299
INDIANAPOLIS 500	299
INT'L CHAMPIONSHIP ATHLETICS	329
ISHIDO	299
IT CAME FR. DESERT (1 MB)	349
JACK NICKLAUS COURSE 1**	179
JACK NICKLAUS COURSE 2**	179
JACK NICKLAUS COURSE 3**	179
JACK NICKLAUS COURSE 4**	179
JACK NICKLAUS COURSE 5**	199
JACK NICKLAUS UNLTD GOLF (1 MB)	369
JAHANGIR KHAN'S SQUASH	299
JAMES POND	299
JIMMY WHITE'S WHIRLW SNOOKER	369
JOURNEY	399
JUDGE DREDD	249
KAMPFGRUPPE	369
KICK OFF II	249
KICK OFF II 1 MEG VER.	299
KICK OFF II WORLD CUP	299
KILLING CLOUD	299
KILLING GAME SHOW	299
KINGS BOUNTY	369
KINGS QUEST IV (1 MB)	399
KRIEGSMARINE	499
KURSK CAMPAIGN	499
LARRY I	299
LARRY II (1 MB)	399
LARRY III (1 MB)	399
LEGEND OF FAERGHAIL	349
LEMMINGS	299

LIFE & DEATH	299
LIGHT CORRIDOR	299
LINE OF FIRE	299
LOGICAL	249
LONG LANCE	499
LOOM	349
LOOPZ	299
LORDS OF CHAOS	329
LORDS OF THE RISING SUN	349
LOST PATROL	299
LOTUS ESPRIT TURBO	299
M1 TANK PLATOON	369
MALTA STORM	499
MANCHESTER UTD EUROPE	299
MANHUNTER S.F. (1 MB)	399
MASTER BLAZER	299
MAUPITI ISLAND	369
MEAN STREETS	299
MEGA TRAVELLER I (1 MB)	369
MERCHANT COLONY	369
MERCS	329
METAL MASTERS	329
METAL MUTANT	329
MICROLEAGUE WRESTLING	369
MIDWINTER II (1 MB)	399
MIG 29 FULCRUM	399
MIGHT & MAGIC II	399
MIGHTY BOMB JACK	299
MONOPOLY DELUXE	249
MONTY PYTHON	249
MOONBASE	399
MOONSHINE RACERS	299
MOSCOW CAMPAIGN	499
MUDS	299
MURDER	299
MURDER IN SPACE	299
MYSTICAL	299
NAM	369
NARC	299
NAVY SEALS	299
NEUROMANCER (1 MB)	299
NIGHT SHIFT	299
NINJA REMIX	299
NUCLEAR WAR	299
OBITUS	399
OMEGA	399
OMNIPLAY HORSE RACING	369
OPERATION HARRIER	299
OPERATION OVERLORD	499
OPERATION SPRUANCE	399
OPERATION STEALTH	299
OUT ZONE	329
OVERRUN (1 MB)	369
PACIFIC STORM	499
PANG	299
PANZA KICK BOXING (1 MB)	299
PERFECT GENERAL (1 MB)	499
PGA TOUR GOLF	299
PIRATES	299
PLAYER MANAGER	249
PLOTTING	299
POLICE QUEST I	399
POLICE QUEST II (1 MB)	399
POOL OF RADIANCE (1 MB)	369
PORTS OF CALL	299
POWER MONGER	349
PREDATOR II	299
PREHISTORIC TALE	299
PREHISTORIK	329
PRINCE OF PERSIA	299
PRO FLIGHT	449
PRO FOOTBALL SIM 3.0 (1 MB)	399
PRO TENNIS TOUR II	299
PROJECTYLE	159
PUZZNIC	299
QUADREL	329
QUEST FOR GLORY II (1 MB)	399
RAILROAD TYCOON (1 MB)	399
RBI 2 BASEBALL	369
REBEL CHARGE CHICKAMAUGA	369
RED LIGHTNING	369
RED STORM RISING	299
REEL FISHIN	399

RENEGADE LEGION (1 MB)	399
RESOLUTION 101	299
RETURN TO EUROPE (till K.O. II)	149
RICK DANGEROUS II	299
RISE OF THE DRAGON (1 MB)	399
RISK	299
ROBIN HOOD	329
ROBOCOP II	299
ROD LAND	299
ROMANCE 3 KINGDOMS (1 MB)	599
ROMMEL AT EL ALAMEIN	499
ROMMEL AT GAZALA	499
SARAKON	249
SEARCH FOR THE KING (1 MB)	399
SECRET OF MONKEY ISLAND (1 MB)	299
SECRET OF SILVERBLADES (1 MB)	369
SEX OLYMPICS (1 MB)	349
SEX VIXENS FROM SPACE	349
SHADOW DANCER	299
SHADOW OF THE BEAST II	399
SILENT SERVICE I	299
SILENT SERVICE II (1 MB)	399
SIM CITY 512K	369
SIM CITY I MEG VERSION	399
SIM CITY TERRAIN ED. *****	199
SKI OR DIE	299
SKULL & CROSSBONES	299
SOCCER MANAGER MULTI PL.	299
SPACE ACE	499
SPACE QUEST I	399
SPACE QUEST II (1 MB)	399
SPACE QUEST III (1 MB)	399
SPACE ROGUE	399
SPEED BALL II	299
SPIRIT OF EXCALIBUR (1 MB)	369
STAR COMMAND	369
STAR CONTROL (1 MB)	299
STAR FLIGHT	159
STELLAR 7 (1 MB)	299
STELLAR CRUSADE	399
STORM ACROSS EUROPE	369
STORM BALL	329
STRATEGO	299
STREET ROD I	299
STREET ROD II (1 MB)	399
STRIDER II	299
STRIKER MANAGER	299
SUPER CARS II	299
SUPER MONACO GP	299
SUPER OFF ROAD	299
SUPER SKWEEK	249
SUPERSTAR ICE HOCKEY	299
SUPREMACY	369
SWAP	329
SWITCHBLADE II	299
SWIV	299
SWORD OF ARAGON	369
SWORD OF SODAN	299
TEAM SUZUKI	299
TEAM YANKEE	369
TEENAGE MUTANT HERO TURT.	299
THE EXECUTIONER	329
THE PLAGUE	299
THE POWER	299
THEIR FINEST HOUR	349
THEXDER	299
THIRD COURIER	369
THUNDERHAWK	369
TOKI	299
TORVAK THE WARRIOR	299
TOTAL RECALL	299
TOURNAMENT GOLF	299
TOWER FRA (1 MB)	299
TOWER OF BABEL	299
TOYOTA CELICA GT RALLY	299
TURRICAN II	299
TV SPORTS BASKETBALL	349
TYPHOON OF STEEL (1 MB)	369
ULTIMA V	369
UMS I	299
UMS II (1 MB)	369
UN SQUADRON	299
VENOM WING	249

VIKING CHILD	249
VIZ	249
WARGAME CONSTRUCTION SET	369
WAR HEAD	299
WAR ZONE	259
WARLOCK THE AVENGER	299
WARLORDS (1 MB)	299
WAYNE GRETZKY HOCKEY****	369
WELLTRIS	299
WHITE DEATH (1 MB)	399
WHITE SHARKS	299
WINGS OF DEATH	299
WINNING TACTICS (till K.O. II)	149
WOLFPACK (1 MB)	369
WONDERLAND (1 MB)	369
WORLD CHAMP BOXING MAN.	269
WORLD CHAMP SOCCER	299
WRATH OF THE DEMON	369
WRECKERS	299
Z-OUT	249
ZAK MC KRACKEN	299
ZONE WARRIOR	329

* = kräver AMOS
** = kräver JACK NICKLAUS
*** = kräver Dungeon Master
**** = kräver Kickstart 1.2
***** = kräver Sim City
****** = kräver CADAVER
******** = kräver HARPOON och 1 MB

AMIGA SPEL 149:-ST.

1943, 3D POOL, AFTERBURNER, ARKANOID II, ASTERIX, BAAL, BALLISTIX, BARBARIAN II, BARDS TALE II, BATMAN THE MOVIE, BEACH VOLLEY, BIONIC COMMANDO, BLOOD MONEY, BOULDERDASH CONSTR KIT, BUBBLE BOBBLE, BUFFALO BILL,BURGER MAN, CABAL, CALIFORNIA GAMES, CAPTAIN FIZZ, CARRIER COMMAND, CIRCUS ATTRACTIONS, C J ELEPHANT ANTICS, CLOUD KINGDOMS, COLORADO, CONFLICT EUROPE, CONQUEROR, DALEY THOMPSON OLYMPIC CHALLENGE, DEADLINE, DEFENDER OF CROWN, DENARIS, DRAGON NINJA, ENCHANTER, FEDERATION OF FREE TRADERS, FERRARI FORMULA ONE, FOOTBALLER OF THE YEAR II, FORGOTTEN WORLDS, GAMES SUMMER EDITION, GAUNTLET II, GRAND MONSTER SLAM, HOLLYWOOD POKER PRO, HOSTAGES, IK+, IMPOSSAMOLE, IMPOSSIBLE MISSION II, INDIANA JONES L.C. ACTION, JAWS, JOCKY WILSONS DARTS, JOAN OF ARC, KID GLOVES, KING OF CHICAGO, KULT, LAST NINJA II, LEAGUE CHALLENGE, LEATHER GODDESSES, LICENCE TO KILL, LOMBARD RAC RALLY, MEAN MACHINE, MOON WALKER, NEW ZEALAND STORY, NORTH & SOUTH, OUT RUN, PARIS DAKAR, PLATOON, PREDATOR I, PRO BOXING SIM, R-TYPE, RAMBO III, RED HEAT, ROCKET RANGER, SCI-FI, SHADOW OF THE BEAST I, SHERMAN M4, SHINOBI, SHUFFLE PUCK CAFE, SINBAD, SKIDZ, SKY CHASE, SORCERER, SPEEDBALL I, SPHERICAL, STREET FIGHTER, STRYX, SUBBUTEO, SUPER CARS I, SUPER HANG-ON, SUPER LEAGUE SOCCER, SWITCHBLADE I, TENNIS CUP, THREE STOOGES, THUNDERBLADE, TURBO OUT RUN, TV SPORTS FOOTBALL, ULTIMATE DARTS, WATERLOO, WINGS OF FURY, WORLD CLASS LEADERBOARD, XENON II, ZORK II, ZORK III.

SPELPAKET TILL AMIGA

ACCOLADE ALL TIME FAVOURITES Test Drive I, Mean 18, Mean 18 Famous Courses I & II och Hard Ball I. Pris 369.

BIG BOX Teenage Queen, Safari Guns, Bubble +, Captain Blood, Tintin on the Moon, Krypton Egg, Stir Crazy Bobo, Jumping Jackson, Hostages och Purple Saturn Day. Pris 369.

CHALLENGERS Stunt Car Racer, Fighter Bomber, Kick Off I, Super Ski och Pro Tennis Tour I. Pris 369.

DOUBLE-DOUBLE BILL Wings, Lords of Rising Sun, TV Sports Basketball och TV Sports Football. 1 MB. Pris 429.

FALCON COLLECTION F16 Falcon och Falcon Mission Disk I & II. Pris 399.

FOOTBALL MANAGER II GIFT PACK Football Manager II och Football Manager II Expansion Kit. Pris 149.

GRAND STAND Gazza I, Continental Circus, World Class Leaderboard och Pro Tennis Tour. Pris 369.

JAMES BOND COLLECTION Live & Let Die, Licence to Kill och Spy Who Loved Me. Pris 299.

MAGNUM Oriental Games, RVF Honda, Pro Tennis Tour I, Satan och After the War. Pris 329.

PHANTASIE BONUS EDITION Phantasie I & III och Questron II. Pris 369.

POWER PACK Blood Wych, Lombard RAC Rally, TV Sports Football och Xenon II. Pris 299.

POWER UP Rainbow Islands, Altered Beast, X-Out, Turrican I och Chase HQ I. Pris 369.

PREMIER COLLECTION Flimbos Quest, Tusker, IK+ och Last Ninja. Pris 329.

PRO SPORT CHALLENGE The Cycles, Powerboat, Jack Nicklaus Golf och Jack Nicklaus Course Disk vol I. Pris 369.

RAINBOW COLLECTION Bubble Bobble, New Zealand Story och Rain bow Islands. Pris 249.

SPORTING WINNERS Daily Double Horse Racing, Steve Davis World Snooker och Brian Cloughs Football Fortunes. Pris 249.

TEST DRIVE II COLLECTION Test Drive II, California Challenge, European Challenge, Muscle Cars och Super Cars. Pris diskett 369.

VIRTUAL REALITY VOL I Midwinter, Carrier Command, Starglider II, Stunt Car Racer och Int Soccer Challenge. Pris 399.

VIRTUAL REALITY VOL II Virus, The Sentinel, Resolution 101, Weird Dreams och Thunderstrike. Pris 369.

VIRTUAL WORLDS Driller, Total Eclipse, Castle Master och The Crypt. Pris 369.

WHEELS OF FIRE Turbo Outrun, Chase HQ I, Hard Drivin I och Powerdrift. Pris 369.

WINNING FIVE Iron Lord, Night Hunter, Twin World, Puffys Saga och Sir Fred. Pris 369.

WORLD CUP COMPILATION International Soccer, Kick Off I, och Tracksuit Manager. Pris 299.

Computer Boss International

Box 503 631 06 Eskilstuna

BESTÄLL PÅ TELEFON: 016-13 10 20

Personlig ordermottagning: Måndag–Torsdag 9–21, Fredagar 9–17, Lördag & Söndag 14–17

NAMN: ____________________ **POSTADRESS:** ____________________

ADRESS: ____________________ **TELEFONNR:** ____________________

☐ **Jag beställer för mer än 500 kr och jag får då ett extra spel utan extra kostnad. Värde minst 149 kr.**

Jag väljer:

☐ **BLUE ANGELS (C64 kass)**

☐ **CURSE OF RA (C64 kass)**

☐ **OMEGA (C64 disk)**

☐ **DEMONS TOMB (Amiga)**

☐ **MUDS (Amiga)**

☐ **TORVAK THE WARRIOR (Amiga)**

ARTIKELNAMN	DATOR	KASS/DISK	PRIS

MINSTA BESTÄLLNING = 200 KR

Priserna är inkl moms, frakt, PF-avgift och emballage.

Endast 40 kr expeditionsavgift tillkommer. Inga andra avgifter tillkommer.

Till Norge, Danmark och Finland tillkommer dessutom en extra avgift på 25 kr.

Läsarlotsen är ett forum för frågor om spel och annat som är nära relaterat till dessa. Frågor om äventyrsspel ska dock skickas till "Besvärjaren Besvarar".

LÄSARLOTSEN

Är ett köp motiverat?

Är "Their Finest Hour" värt att köpa?

Fredda

Visst! Bosse Engberg, vår flygexpert, tyckte mycket om det. Läs specialnumret om flygsimulatorer (18/90).

Pontus

Hjälp mig att spåra deckaren

Hur får man tag på "The Detective Game" till C64?

Daniel Bäckeryd, Borlänge

Har du försökt i all butiker och på alla postorderfirmor? Prova också någon PD-förening. Det kan vara riktigt knepigt att få tag på lite äldre spel.

Pontus

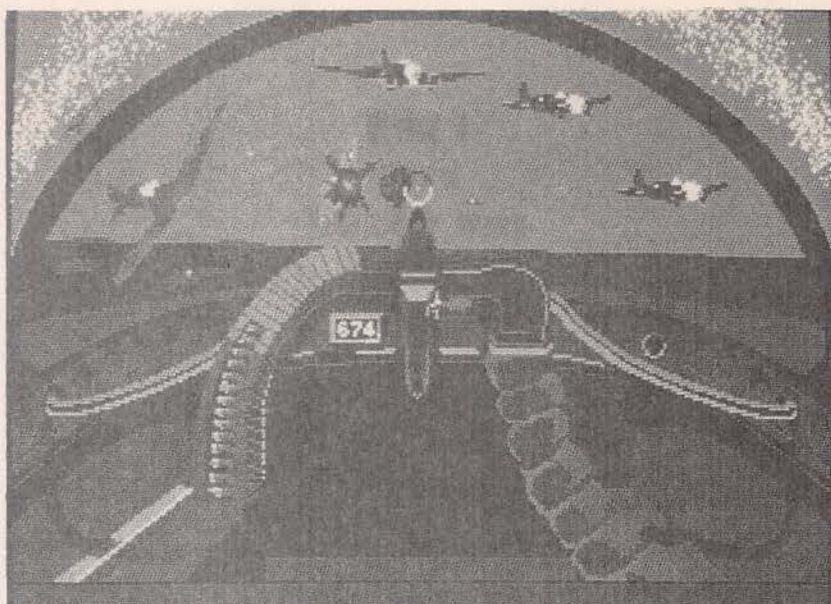
Fusk till siste ninjan?

Finns det Poke's till något av ninjaspelen?

Två Svenskar

För att mata in ett POKE måste man göra en reset. Vid en sådan förblir i stort sett hela minnet aldeles opåverkat, så därför funkar POKE's i allmänhet ganska bra. Till det som finns i minnet som inte "överlever" en reset hör ett par minnesområden där det viktigaste är $0000-$0803. Alla spel som använder denna area är uteslutna då det gäller POKE's. Ninjaspelen utnyttjar i stort set varje byte i hela minnet, och då förstås också den angivna arean, varför POKE's blir omöjliga. Däremot kan man tänka sig att man matar in fusk med hjälp av ett cartridge som klarar att fortsätta efter att man varit inne i monitorn. Exempel på dessa är ActionReplay (IV Professional, V och VI), The Expert och Magic Formel. Glöm även i detta sammanhang att TFC III skulle fungera!

Pontus

Their Finest Hour är ett i allra högsta grad köpvärt spel.

Alla barnen...

Alla barnen läste Datormagazin utom Peter, för i Tyskland är de analfabeter!

MasterPoker of Lamex

Peter hälsar och tackar — sedan vi läst för honom.

red.

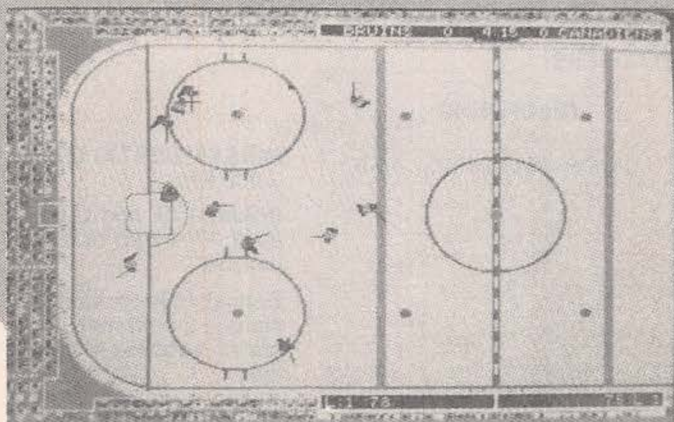
Fusk till Darkman?

Har ni fusk till "Darkman" på C64?

The Legolinker

Japp, skriv ***"BABY AXE MAN"*** *på titelskärmen så blir skärmen grå och fusket aktiverat. Det funkar aningen dåligt på nivå fyra men annars är det OK. Har du ett cartridge med minnesoberoende monitor så kan du skippa en nivå genom att gå in i monitorn och skriva* ***"G 0407"****.*

Pontus

Hockey League Sim är ett expanionsprogram till Wayne Gretzky Hockey.

Varför är spelen dyra?

1. Eftersom man redan har 512Kb minne i datorn, är det väl ingen vits att köpa ett 512Kb minne?
2. Varför är datorspel så dyra? Hade de kostat 50-100 kronor hade piratkopieringen minskat drastiskt!
3. Vad kommer CD-Rom att kosta?
4. Blir det värt att köpa för en som bara vill spela?
5. Varför är datortillbehör så sällsynta i affärerna, medan Nintendotillbehören finns överallt?

"Pucko"

Hej "Pucko"!
1. Det nya minnet läggs till det gamla så att du får 1024 Kb, d.v.s. det vi vanligen kallar 1Mb.
2. Det tror jag också, eftersom alla företag skulle gå i konkurs med så små marginaler. Ett spel kostar att tillverka och dessa kostnader slås ut på antalet sålda program. Sedan ska importörer och butiker också tjäna lite pengar.
3. Enligt de annonser jag sett i tidningen kommer titlarna att ligga på 300-400 kronor, vilket är mycket billigt jämfört med vad ett vanligt spel kostar inberäknat att en CD skiva är bra mycket dyrare att tillverka än disketter.
4. Det är upp till dig. Alla spel kommer säkert i både disk och CD-version, men CD-versionen kommer säkert att bli bra mycket häftigare och snabbare eftersom skillnaden i läshastighet mellan disk och CD är avsevärd.
5. Därför att du letar i leksaksaffärer!!! Datortillbehör, bortsett från t.ex. extradrivar och andra mindre saker, säljs i fackbutiker.

Pontus

Var hittar jag 64-emulatorn?

1. Kan man spela C64-spel på en A64 emulator?
2. Var får man tag på The A64?
3. Hur bygger man det nödvändiga interfacet?

Østein, Norge

1. Ingen emulator är 100-procentig och du ska därför inte förvänta dig att det bara är att tuta och köra. En del spel kommer förstås att fungera och utan att vara abnormt långsamma om du har fastmem i burken, men jag tror inte att du ska ha för höga förväntningar.
2. Från en PD-förening, vilken som helst! Porgrammet är nämligen ShareWare
3. Det finns att köpa från tillverkarna!

Data bör man, annars...

SPELPROGRAM

- □ 3D CONSTRUCTION KIT 498:–
- □ AMNIOS 228:–
- □ BACKGAMMON 268:–
- □ BARBARIAN 2 .... 228:–
- □ BILLY THE KID 228:–
- □ CHAOS STRIKES BACK 228:–
- □ DUNGEON MASTER 228:–
- □ ELF 228:–
- □ ESCAPE FROM COLDITZ 268:–
- □ EYE OF THE BEHOLDER 298:–
- □ FLAMES OF FREEDOM (Midw. II) 328:–
- □ FLIGHT OF INTRUDER 298:–
- □ F15 STRIKE-EAGLE II 298:–
- □ GODS 268:–
- □ LEMMINGS 228:–
- □ MANCHESTER UNITED EUROPE..... 228:–
- □ MOONBASE 328:–
- □ PGA TOUR GOLF 268:–
- □ PANZA KICK BOXING 228:–
- □ PROFLIGHT 398:–
- □ PRO TENNIS TOUR 2 .... 198:–
- □ PSYGN. MONSTER PACK – 3 spel..... 228:–
- □ QUEST FOR GLORY II 328:–
- □ RAILROAD TYCOON 328:–
- □ RISE OF DRAGON 368:–
- □ SECRET OF MONKEY ISLAND 298:–
- □ SECRET WEAPONS OF LUFTWAFFE 398:–
- □ SIM CITY/POPULOUS 298:–
- □ SPEEDBALL II 228:–
- □ SPIRIT OF EXCALIBUR 268:–
- □ ULTIMA V 268:–
- □ WONDERLAND 268:–

Nya spel på gång:

- □ BATTLECHESS 2 .... 268:–
- □ BEAST BUSTERS 228:–
- □ CRUISE FOR A CORPSE 268:–
- □ DOUBLE DOUBLE BILL – 4 spel! 328:–
- □ FALCON CLASSIC COLLECTION 328:–
- □ H. BARBERA COLLECTION – 4 spel 268:–
- □ HEART OF CHINA 368:–
- □ HUNTER 298:–
- □ JIMMY WHITES WHIRLWIND SNOOKER 228:–
- □ KINGS QUEST V 468:–
- □ LEISURE SUIT LARRY V 398:–
- □ MAGN. SCROLLS COMPT. – 3 spel! .. 298:–
- □ NEBULUS II 228:–
- □ OUTRUN EUROPE 228:–
- □ RODLAND 228:–
- □ R-TYPE II 228:–
- □ SILENT SERVICE II 328:–
- □ THUNDERHAWK 268:–
- □ WORLDS AT WAR 268:–

Först till kvarn... – BESTÄLL REDAN NU!

MÅNADS·SPECIAL

- □ COLONELS BEQUEST 158:–
- □ LARRY 1 – Rena kultprogrammet! Vi har ett begränsat antal kvar 158:–
- □ SEGA MEGA PACK till AMIGA: AFTERBURNER · ALIEN SYNDROME OUTRUN · SHINOBI · THUNDERBLADE Alla 5 spelen blir Dina för 'Futtiga' 268:–

AMIGA-RUTAN

AMIGA 500

Startpaket A

Med svenskt tangentbord, svenska manualer, mus, 10 disketter, 1 joystick och med 2 års garanti **3.898:-**

Startpaket B

Som A men påbyggt med 512 Kb extraminne och 1 spel (t ex Lemmings) **4.398:-**

Startpaket C

Som paket B men med Slimline extradrive och musmatta **4.998:-**

Säkert på många önskelistor.

De' e' ju snart jul . . . . . !

AMOS-RUTAN

- □ AMOS GAME CREATOR med GMC..... 388:–
- □ AMOS COMPILER till maskinspråk 298:–
- □ AMOS 3D GRAPHICS 358:–

NYTTOPROGRAM

- □ ADVANTAGE 1.298:–
- □ AUDIOMASTER III 598:–
- □ AZTEC PROFESSIONAL 5.0 .... 1.098:–
- □ BARS & PIPES 1.498:–
- □ BARS & PIPES PROFESSIONAL 2.398:–
- □ BENCHMARK MODULA 2 .... 1.358:–
- □ BROADCAST TITLER II 1.998:–
- □ DeLuxe PAINT IV ← Årets nyhet! ... 1.298:–
- □ DeLuxe VIDEO III + PHOTOLAB 1.298:–
- □ DEVPAC 2.0 .... 598:–
- □ DIGIPAINT III 698:–
- □ ELAN PERFORMER 2.0 .... 998:–
- □ HISOFT BASIC PROFESSIONAL..... 858:–
- □ HYPERBOOK 788:–
- □ IMAGINE 1.898:–
- □ LATTICE C (SAS/C) V 5.10 .... 2.098:–
- □ MAXIPLAN PLUS 998:–
- □ PAGESETTER 2.0 .... 898:–
- □ PAGESTREAM 2.1 .... 1.798:–
- □ PASCAL HISOFT ← På ingående..... 1.198:–
- □ PEN PAL 998:–
- □ POWERWORKS – KINDWORKS 2.0 – Infofile/Maxiplan Plus Höjdare.. 1.398:–
- □ PROFESSIONAL DRAW 2.0 .... 698:–
- □ PRO PAGE 2.0 ← med Video 2.298:–
- □ PRO WRITE 3.1 .... 998:–
- □ SCULPT 4D 3.498:–
- □ SUPERBASE PERSONAL II 698:–
- □ SUPERBASE PROFESSIONAL IV 2.598:–
- □ WORD PERFECT 1.898:–
- □ X-CAD DESIGNER 1.898:–
- □ X-CAD PRO ← Ny bättre version...... 2.798:–

TILLBEHÖR

- □ ACTION REPLAY 2.0 till A500 .... 798:–
- □ ALTER AUDIO Midi Interface med 2 midikablar och 2 dig. demodisketter. Dr T's Tiger Pro Cub Software 998:–
- □ AMAS Midi Interface/Sound Dig. 1.098:–
- □ AT ONCE 2.0 PC-emulator till A500.. 1.998:–
- □ CROSS DOS 4.01 .... 398:–
- □ DAMMHUV till A500 .... 48:–
- □ DIGIVIEW GOLD 4.0 A500/A2000 Video Digitizer m Digipaint 1.0 .... 1.258:–
- □ DISKDRIVE 3.5" Intern A2000 .... 698:–
- □ DISKDRIVE 3.5" CUMANA med AV/PÅ och Dammlucka – Toppen! 578:–
- □ DISK MASTER 1.4 .... 388:–
- □ EL. MUS/JOYSTICK/VÄXEL 198:–
- □ FLICKER FIXER till A500, Multiv. .. 1.798:–
- □ FLICKER FIXER till A2000, –»– .. 1.498:–
- □ GOLDEN IMAGE HANDY SCANNER 2.298:–
- □ GOLDEN IMAGE OPTISK MUS 498:–
- □ HÅRDDISK A590 20 MB utbyggbar till 2 MB RAM 3.498:–
- □ JOYSTICK COMP. PRO STAR med Autofire och Slow Motion 168:–
- □ KICKSTART A500/2000 + 1.3 ROM 448:–
- □ MIDI INTERFACE m 2 utg. och kablar .. 428:–
- □ 4 Player ADAPTER INTERFACE...... 78:–
- □ PRINTERKABEL 68:–
- □ QUARTERBACK till hårddisk 4.2 ..... 458:–
- □ QUARTERBACK TOOLS 598:–
- □ RGB SPLITTER – Automatisk 868:–
- □ ROCTEC GENLOCK A500/2000 ...... 1.598:–
- □ SCARTKABEL – 2 meter 98:–
- □ TECHNOSOUND Stereo Digitizer 428:–
- □ TROJAN PHAZER LIGHTGUN inklusive 2 spel 498:–
- □ VIDI AMIGA COLOUR SOLUTION med Vidi Chrome och RGB Splitter..... 1.858:–
- □ X COPY PROFESSIONAL – Toppen 398:–
- □ EXTRAMINNE 512K Internminne med AV/PÅ och klocka 328:–
- □ ZYDEC A500 1.5MB internt RAM-k. 1.198:–
- □ ZYDEC MUS med suverän känsla! 228:–

LÅGPRIS-SPEL

- □ AFTERBURNER 98:–
- □ ATF II 98:–
- □ BATTLE VALLEY 48:–
- □ BUDOKAN 128:–
- □ CALIFORNIA GAMES 98:–
- □ CHESSPLAYER 2150 .... 128:–
- □ CONTINENTAL CIRCUS 98:–
- □ FOOTBALL MANAGER 48:–
- □ GREMLINS II 98:–
- □ ICE HOCKEY 48:–
- □ JAMES BOND 128:–
- □ KEEP THE THIEF 128:–
- □ LAS VEGAS 48:–
- □ LEGEND OF FARGAIL 128:–
- □ MIGHTY BOMBJACK 98:–
- □ MOUSE TRAP 48:–
- □ M.U.D.S. 128:–
- □ NAVY MOVES 98:–
- □ NINJA REMIX 98:–
- □ PLUTOS 48:–
- □ SECONDS OUT 48:–
- □ SHADOW OF THE BEAST 98:–
- □ SPACE STATION 48:–
- □ THAI BOXING 48:–
- □ WORLD CHAMPIONSHIP SOCCER 98:–
- □ Z-OUT 128:–

EXTRA-RUTAN

- □ DISKETTER 3.5" Sony Bulk DS/DD .. 3:88
- □ FÄRGBAND till STAR m.fl. 58:–
- □ RENGÖRINGSSET 48:–

Bli medlem i

utan köptvång!

Mot en inträdesavgift på kr 125:– erhåller Du som 1:a medlemsförmån ett hemligt spel (värde 198:–) plus en rengöringsdiskett till Din dator. 4 ggr/år får Du sedan LANDBERGS Specialerbjudanden!

Vi reserverar oss för slutförsäljning, eventuella prisförändringar eller annat, som ligger utanför vår kontroll. Här angivna priser gäller till nästa annonsinförande!

AMIGA direct

LANDBERGS

Skriv, ring eller faxa

Box 70
196 21 KUNGSÄNGEN
Tel 0758-650 35
Fax 0758-702 50

Alla priser är inkl. moms, men postavgifter tillkommer och vi tar de flesta kontokorten.

BATTLE CHESS II

Lennart Nilsson erkänner att datorn faktiskt är ett strå vassare i schack.

Slår du ut en spelare ska de genast ägna sig åt tvekamp. Som här, när en beskedlig springare blir en fasansfull eldsprutande drake och fullkomligt krossar sin motståndare.

När schackspelet tog sig till Europa från Persien-nånstans behölls reglerna tämligen exakt. När spelet rörde sig österut mot Kina ändrade man reglerna. Tog bort några pjäser, lade till en del och förändrade de andra.

Det är i princip bara tornet som är kvar från vanligt schack.

Spelet är som sig låter en uppföljare till Battle Chess. I tvåan gäller det att spela kinesiskt schack mot en kamrat, eller en datorkontrollerad motståndare i tio nivåer.

När en spelare slås börjar figurerna slåss. Det kan vara roligt till en början, men faktum är att man hinner tröttna på bataljerna innan man lär sig spelet.

Tur är att man kan "slippa" stridsscenerna och övergå från den tredimensionella översikten till två olika sorters tvådimensionella.

Datorn är duktig på schack, väldigt duktig faktiskt. Jag får stryk hela tiden, till och med på babynivån. **(spelar bebisar schack? red. anm.)**

Battle Chess II är trots allt ett välgjort spel. Sympatiskt är att tillverkarna fortfarande gör udda spel som inte riktar sig mot den stora massan.

AMIGA
PRIS: 349 kr
TILLVERKARE: Interplay

GRAFIK:	79%
LJUD:	67%
VARAKTIGHET:	65%

+
Installerbart på hårddisk.

–
Lååååångsamt. Gubbarna rör sig som i sirap.

TOTAL
67%

REVELATION

Magnus Friskytt har tiden som sin fiende och blir tvungen att använda hjärnan.

Det gäller att få hjulen att rulla i rätt ögonblick, annars kan du hälsa det berömda hemmet morsning och goodbye!

I Revelation! är du en kassaskåpstjuv som inte är speciellt förtjust i sprängämnen. Om de nu kan vara för att de smäller högt eller för att de riskerar att förstöra bytet vet jag inte, men kassaskåpet måste i alla fall öppnas med hjälp av omfattande tankeverksamhet. Det skulle inte ha varit så svårt om det nu inte var för att man måste öppna det inom en viss tid, som brukar vara väldigt snålt tilltagen. Ibland är det inte mer än halvminuten, och under sådana omständigheter blir även den mest rutinerade tjuv stressad och nervös. När sekunderna rinner iväg är det inte lätt att tänka rationellt.

Kassaskåpets låsmekanism består av en låskolv som är målad i en färg och ett litet hjul. Detta hjul är uppdelat i flera olika färgfält, och när ett färgfält på hjulet som är likadant som färgen på låskolven kommer mitt för varandra så öppnas låset.

Detta hjul kan man inte direkt påverka utan man måste vrida på ett intilliggande hjul som också det har olika färgfält. När två likadana färgfält på de båda hjulen står mitt för varandra så ändras hjulet (som man inte direkt påverkade) med ett färgfält medsols. Om man då har ett halvdussin hjul att hålla reda på så startar man lätt okontrollerade kedjereaktioner som ofta ställer till med stor oreda bland hjulen. Efter en sådant misstag är det ofta svårt att igen sätta sig in i hur hjulen påverkar varandra, och därmed är chansen liten att man klarar att öppna kassaskåpet.

Oftast lönar det sig att fundera ut hur hjulen måste påverkas för att skåpet ska öppna sig men ibland (till exempel när tiden börjar ta slut) kan det löna sig att vrida lite på måfå bland hjulen. Har man tur då kan dörren bara svänga upp.

AMIGA/ST/C64
PRIS: 349 kr
TILLVERKARE: Krisalis

GRAFIK:	62%
LJUD:	56%
VARAKTIGHET:	55%

+
Sätter hjärnan i rejält arbete.

–
Blir fort långtråkigt.

TOTAL
59%

BEAST BUSTERS

AMIGA
PRIS: 349 kr
TILLVERKARE: Activision

GRAFIK: 80%
LJUD: 40%
VARAKTIGHET: 45%

+
Bra musstyrning. Två spelare.

–
Enformigt till döds.

TOTAL
65%

Skräck och horror vart du än vänder dig. Zombies framför och bakom med kulregn och granater vinande om öronen.

Det är fullt ös hela tiden när Johan Pettersson slåss med skjutglada slemmiga Zombies.

BLAST! Activision slår på stort och släpper en riktig arkadkonvertering. Det enda som sägs skilja detta spel från originalet är den svarta Uzin i plast som man skjuter med i arkadhallarna. Det är en viss skillnad i känsla mellan att krama iväg ett kulregn med ett automatvapen och att kasta fram kulor med musknappen.

Beast Busters är ett slaktarspel. Som omväxling är det inte ryssar eller irakier man skjuter på denna gång. Nu är det zombies som gäller. En galen vetenskapsman i ett rymdskepp har skapat dessa monster. Medborgarna är som försvunna och nu springer Jasonfigurer omkring i hela stan och kastar dynamitgubbar på dig. Din uppgift är att överleva dessa odjur och ta kål på galningen som skapade dem. Förmodligen är även du en zombie med tanke på hur många smällar du kan ta.

Spelet är enkelt. Det finns sju olika nivåer i olika miljöer. Ena gången är du i tunnelbanan, sedan drar du vidare i en lång tunnel där äcklen springer mot dig för att sedan komma ut på stan. Antingen scrollar skärmen åt sidorna eller mot dig. Det du styr är ett litet sikte. Det dyker hela tiden upp nya måltavlor att skjuta på. Alltså får man sålla och ta de farligaste först. Dessutom så regnar det ner handgranater, sjuklådor och ammunition. Det är bara att plocka på sig. Ammunitionen tar aldrig slut hur du än pepprar! I slutet av nivåerna dyker det upp superzombies som vaktar utgången. De kräver många skott i huvudet för att lämna in. I bästa fall har man då kvar de handgranater som man plockat tidigare i spelet.

Man kan inte klaga på actionvärdet. Det är full fart hela tiden. Grafiken är snarlik den på arkadspelen. Det finns allt från blodtörstiga hundar till skräckmadamer. Effekterna är slemmiga och bakgrunden väldetaljerad. Ljudet är precis som spelidén - enahanda, med ganska få och enkla ljudeffekter.

Jag är svag för spel där man får leka Rambo. (Privat har jag däremot en betydligt lugnare image).**(Skryt! red. anm.)**

Trots enformigheten får jag ändå en viss tillfredställelse. Med obegränsad ammunition kan jag svepa omkring med ett ständigt kulregn från höften. Det är kul! Tyvärr så tröttnade jag snabbt. När man sett de flesta nivåerna och dessutom fått Rambofinger av allt skjutande är risken stor att man aldrig laddar in spelet igen.

Som sagt så har man inget plastvapen att spela med här. Istället kan man välja mellan musen och joysticken. Jag rekommenderar musen som både ger bättre känsla och är snabbare. Det absolut bästa med spelet är att man kan spela två stycken. Det är alltid roligt och ger dubbel action.

Det är bara att peppra på. Det är Du eller slemputten som faller. Håll huvudet kallt och ett stadigt tag om avtryckaren.

MED SKÄRMEN I SIKTE

Ljuspistolen Phazer från engelska Trojan gör det möjligt att kliva in i handlingen bland hjältar och skurkar.

Drömmer du om att bli cowboy, polis eller rymdhjälte? Då kanske ljuspistolen Phazer i kombination med en Amiga kan vara något för dig. Datormagazins Lars Jansson har provskjutit...

I arkadhallarna finns det gott om maskiner utrustade med handeldvapen i någon form — modellerna är minst lika många som de antal kronor jag spenderat på sagda maskiner. Ägare till Nintendo- och Sega-spel har länge kunnat skjuta änder och skurkar på sina TV-apparater, men nu är det äntligen vår, amigaägarnas, tur att skjuta bort slemproppar från jordens yta.

Phazer från det engelska företaget Trojan är en ljuspistol i gråfärgad plast och kommer förpackad med två spel. Pistolen har en extrem och futuristisk design — kanske för att lura Barnmiljörådet — men vilar bra i handen och känns inte alls klumpig eller tung, sina överdrivna dimensioner till trots. Avtryckaren är av modell microswitch och känns "död", d.v.s det är mer som att trycka på en knapp än att avfyra en pistol. Dessutom började avtryckaren på vårt testexemplar klaga högljutt efter bara en kort stunds spelande.

I Skeet-Shoot hamnar man i olika miljöer och ägnar sig åt lerduveskytte.

Jag testade pistolen och spelen på en 1084S-monitor, och fann att pistolens sikte är alldeles för stort och skymmer en stor del av bilden så att det blir mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att sikta på ett riktigt sätt. En stor TV, helst över 25", är att rekommendera.

Tyvärr går det inte att använda Phazer med en Amiga 2000. Pistolens kontakt är nämligen aningen för hög och går inte in i "tvåtusingens" chassi. Däremot kan man använda en förlängningskabel eller helt enkelt byta kontakt på pistolen.

Spelen som följer med vid köpet är två tämligen ordinära spel, **Skeet Shoot** och **Orbital Destroyer**. I det senare gäller det att skjuta ner ett antal "rymdballonger" i olika formationer. Det första är vanligt skeet-skytte i olika miljöer.

För tillfället finns ytterligare tre spel tillgängliga:

I Firestar ska du hålla reda på olika rymdskepp. Det gäller att skjuta ner rätt sorts rymdskurkar, kan vara lite trixigt.

Aliex: ett antal monster, fordon och fåglar flyger omkring i ett ökenlandskap. Skjut på allt som rör sig.

Firestar: rymdskepp av olika slag flyger förbi och det gäller att nita rätt sort, skurkarna med andra ord. Går även att spela med mus.

The Enforcer: Du spelar en ensam FBI-agent i 30-talets Chicago och ska spåra en illegal spritttillverkningscentral.

I Aliex befinner du dig ute i ett ökenlanskap där det kommer en massa olika slemmiga varelser och attackerar dig från luften.

Spelen är förvånansvärt välgjorda med färgglad grafik och bra ljud, men blir lätt långtråkiga. Enligt uppgift ska både Ocean och U.S. Gold, som är två av Europas största speltillverkare, börja stödja Phazer i sina spel.

Personligen tycker jag att det än så länge finns för få spel för att Phazer ska vara värd sina 600 kronor. Det är dock värt att hålla öron och ögon öppna efter framtida titlar, som kan motivera ett köp.

FAKTARUTA:
Amiga/ST
Pris: 599 skr inkl. två spel
Pris, spel: 149 skr
Importör: Wendros AB, tel 08-774 04 25 (endast återförsäljare)

Yo! alla grottforskare och monsterbankare som trodde ni var fast för gott nere i Xanathars eller Chaos katakomber. Här kommer en specialkomponerad besvärjarkompott för er som tror på konfliktlösning medelst vapenmakt.

Besvärjaren besvarar

INDIANA JONES & THE LAST CRUSADE

● Var finns "sticky tape"?
Pröva med att välta en av bokhyllorna, och leta noggrant på dess baksida.

● Vilken platta i biblioteket ska man krossa?
Öppna DATORversionen av Graal-dagboken. Den talar om vilket fönster du ska leta upp och på vilken pelare (och 'plaque') du ska titta på. Gå därefter och titta på de olika fönstren tills du får meddelandet att det exakt liknar det i dagboken. Därefter är det bara att titta på rätt tavla (plaque) och krossa stentavlan med rätt nummer (observera att det finns piratkopior av spelet där det inte går att öppna Graal-dagboken. Kör man med en sån är det bara att lägga av och skaffa ett original).

● Hur kommer man förbi dödskallarna? I ett tidigare nr av Datormagazin skrev du att att man skulle titta i Graal-dagboken, men det går inte.
Om du ÖPPNAR eller LÄSER Graal-dagboken vid skallarna, ska den visa en kombination av fyra noter, där den högsta noten representerar första skallen, och den lägsta noten fjärde skallen. Om du inte lyckas öppna Graal-dagboken: se ovanstående svar — och köp ett originalspel!

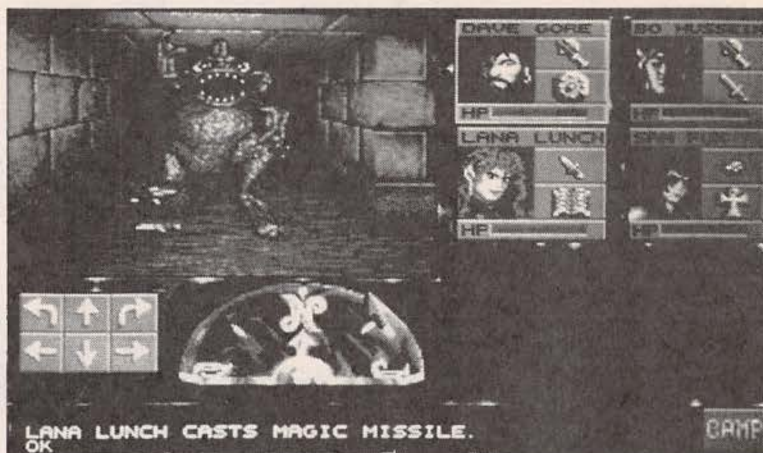
EYE OF THE BEHOLDER

● Hur aktiveras stenportalerna?
Genom att hitta olika stenföremål (det finns sju stycken), och använda dem på rätt stenportaler. Om du till exempel hittat en "Stone Dagger" kan denna aktivera portaler som SAKNAR just symbolen för "Stone Dagger".

● Var finns 'Black orb'?
Jag antar att du menar "Orb of Power". Den första stöter man på nere på nivå 11, i ett hemligt rum längst ner i sydöstra hörnet av katakomberna (det finns en dold knapp på södra väggen). På nivå 12 finns flera stycken.

● Hur dödar man Xanathar på bästa sätt? Jag har "Wand of Silvias".
Det mest underhållande (?!) sättet är att först ladda upp med en massa "stoneskin"-formler innan man öppnar dörren in till Xanathar. Därefter gäller det BÅDE att pressa Xanathar bakåt med "Wand of Silvias", samtidigt som man snabbt avancerar till den ruta som han presats tillbaka från. Detta måste ske mycket snabbt, och det gäller att man både använder musen (för "Wand of Silvias") och tangentbordet (för att förflytta sig). Väl inne i Xanathars rum gäller det att försöka pressa honom söderut, ner genom en lång korridor, och in mellan två pelare, där Xanathar kommer att spetsas i en spikfälla. Häftigt, men svårt!

Sedan finns fegis-metoden. Öppna dörren till Xanathar, och backa sedan direkt tillbaka genom rummet framför hans rum, ut genom dörren som kommer att slå igen. Öppna sedan dörren, och se hur "beholdern" rör sig mellan tre rutor, fram och tillbaka. När han är på rutan i mitten, gå snabbt in med din bästa fighter och banka på honom innan du retirerar tillbaka genom dörren, som stängs automatiskt. På detta sätt hinner Xanathar aldrig få in någon fullträff på dig. Upprepa detta ett antal gånger, så dör han.

Vi gissar att denne muntre slemboll inte vet var "Orb of Power" i Eye of the Beholder finns. Det vet däremot Besvärjaren och ger besked i en spalt här bredvid.

DUNGEON MASTER

● Hur kommer jag vidare från nivå 10 till nivå 11?
Jag förmodar att du har hittat ner till nivå 11, och funnit att rummet bara består av en kvadratisk korridor utan några dörrar. Hemligheten här är att du måste stå framför inskriptionen på väggen och sedan gå baklänges och medurs ett varv runt korridoren. Gör du detta kommer du att hitta en nyckel, som du öppnar gallerporten framför en kista med. Öppna sedan kistan, ta nyckeln och gå ut i korridoren och trava baklänges lite till. Du ska nu hitta ett nyckelhål, där du använder nyckeln som låg i kistan. Detta öppnar en lönnvägg i kistrummet — trava runt igen tills du kommer in dit. Nu är vägen öppen till nivå 11 — se upp för vattenelementarerna!

● Hur dödar jag Chaos?
Chaos kan — och ska — inte dödas, eftersom universum bygger på att Chaos och Order är i balans. Däremot måste du fånga honom, vilket förutsätter att du fått tag i "The Firestaff" på nivå 7, samt aktiverat den med "Gem of Power" från den allra lägsta nivån (med draken). Denna "Firestaff" har tre funktioner; Invoke, Mutate och Fluxcage. Chaos måste fångas i en "låda" av "fluxcages". Träng först in Chaos i ett hörn genom att köra ett par "War Cry" (som får honom att fly tillfälligt) och kasta sedan "fluxcages" runt honom — utom på den plats han står. Kör sedan "Invoke" på Chaos, så är han fångad för gott (eller?).

LORDS OF THE RINGS, PART 1

● Hur kommer jag igenom den östra skogen?
Det enklaste sättet att ta sig ur labyrinten är att gå i sydvästlig riktning, tills sällskapet hittar en fågel som fastnat i ett träd. Hjälp fågeln, och sällskapet hittar en lönngång ut.

● Mina vänner slukas av ett stort träd — vad gör jag?
Det finns två sätt att ta sig ut ur Old Man Willow. Det första är att använda det magiska ordet !Helphelp, som tillkallar skogens mästare Tom Bombadill. Han räddar sedan sällskapet. Det andra sättet är att använda "perception", vilket avslöjar en hemlig ingång till Old Man Willow. Ta dig in den vägen, rädda resten av sällskapet och stick. Dock finns det en del värdefulla prylar inne i trädet — en båge, lite silverpengar och den sk "Smith's Ring" (läs paragraf 159), för den som är äventyrlig (när ringen tas börjar trädet vattenfyllas, och sällskapet måste klättra ut snabbt).

Sitter du fast i ett äventyrsspel? Skriv till **Besvärjaren, Datormagazin, Box 6688, 113 84 STOCKHOLM**, så kan du få hjälp. Observera dock att besvärjaren inte har möjlighet att besvara personliga brev eller skicka lösningsfiler.

TÄVLING Fotografera skyltfönstret på din datorbutik!

Fina priser att vinna!

Fatta kameran och ge dig iväg och fotografera någon av butikerna som finns representerade här ovan. Bästa bilden kombinerat läckraste skyltningen vinner första pris. Butiken på vinnar-bilden får elva "Sverige Runt" annonser gratis i Datormagazin under första halvåret -92.
– Så butiker sätt igång och skylta. Tävlingen pågår under hela oktober. Ditt tävlingsbidrag vill vi ha senast 15 november.
Vinnarna väljs ut av en jury bestående av Christer Rindeblad, Kim Johansson och Ulla Carle och presenteras i DMZ nr 21.

1:a pris: Amiga 500 (värde c:a 4.500:-) eller Grand Slam 500 hårddisk 45 Mb + 2 Mb Fastram (värde ca 7.000:-)

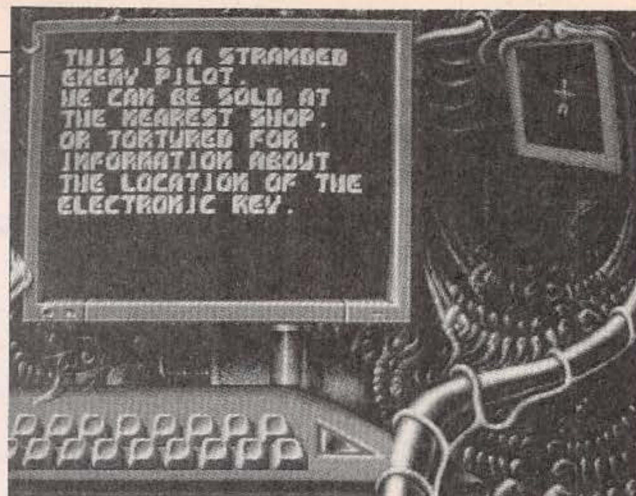
2:a pris: Modem 2400

3:e – **10**:e pris: Datormagazin T-shirt

Ut och fotografera!

Skicka framkallat foto samt ditt namn och adress och även namnet på butiken du fotat till: Datormagazin. Box 6688. S-113 84 Stockholm. Märk kuvertet "Sverige Runt"

EXECUTIONER

En nyckel har huvudrollen i detta rymddrama. Det är bara det att den befinner sig i fyra olika delar på olika platser. För att hitta bitarna får du fråga dig fram, eller ta fångar som du torterar på allehanda mysiga sätt. Låt dem inte dö bara, då får du inga stålar för dem när du ska sälja dem som slavar...

Pia Wester sliter sitt hår och exploderar samtidigt som rymdskeppen går i sank.

Executioner är inget spel för folk med klena nerver, latenta neuroser eller en olycklig barndom. Nej, för att spela Executioner krävs ett stabilt psyke, ett fridsamt temperament och en stadig hand. Med andra ord, ett spel som får mig att slita håret och gnissla tänder.

Den obligatoriska skumma bakgrundshistorien handlar den här gången om en galax långt borta där det pågår ett rymdkrig (var har jag hört det förut?). Du är en brutal rymdkrigare som får i uppdrag av Kejsaren att spåra upp och avrätta rebellernas ledare Khan. Men för att kunna hitta den där Khan så måste du först leta reda på en elektronisk nyckel som finns utspridd i fyra delar någonstans i galaxen. När du har hittat alla delarna till nyckeln så kommer den att visa vägen till honom.

Men det är en stor galax, och du kan inte bara åka runt till olika planeter på måfå och försöka hitta nyckeln. Nej, här måste tas till med mer raffinerade metoder. Du får fråga folk på vägen om de har nån aning om var nyckeln finns, och det gör du enklast genom att fånga dem och tortera dem med diverse otrevliga metoder (elchocker, sanningsserum, sträckbänk eller varför inte vanlig hederlig misshandel). Men försök att inte ha ihjäl dem, för då berättar de ingenting och blir värdelösa och obrukbara när du vill sälja dem som slavar. Det är nämligen enda sättet för dig att få ihop pengar att köpa vapen och bränsle för, (man har en ovanligt älskvärd personlighet i det här spelet).

Jamen, vad är det då som får mig att slita av mig håret? **(Är det peruk du har? Red. anm)**

Hittills låter ju allting så trevligt, eller hur? Jo, det är nämligen så att skeppen, droiderna, som man skickar ut till de olika planeterna är så irriterande jobbiga att styra. Det går snarare ut på att häva skeppets rörelser än att styra det åt något håll. Står skeppet stilla så glider det ner mot planetens yta, och om man så mycket som snuddar vid något så exploderar det. Samtidig blir man beskjuten av fiender från alla håll, och mitt i alltihop så ska man plocka upp strandsatta fångar och bränsledepåer som finns lite överallt. Som sagt, det är inget för klena nerver.

Till råga på allt så är det svårt att få ihop pengar att köpa nödvändiga vapen för, eftersom man får så dåligt betalt för slavarna. Min pojkvän, som är en stabil och trygg människa som mår bra med sig själv, tyckte faktiskt att Executioner var ganska kul. Men själv var jag tvungen att ta ett lugnande medel efter att ha försökt ta mig igenom det här spelet.

AMIGA
PRIS: 349 kr
TILLVERKARE: Hawk

GRAFIK:	85%
LJUD:	80%
VARAKTIGHET:	50%

\+
Spelet laddar snabbt.

–
Vansinnesframkallande svårstyrt.

TOTAL
65%

AMIGA/ST
PRIS: 349 kr
TILLVERKARE: Activision

GRAFIK:	75%
LJUD:	70%
VARAKTIGHET:	80%

\+
Vem behöver läsa manualen till detta spel?

—
Inga nya idéer.

TOTAL
77%

R-type II är ett hyfsat shoot-em up, dock utan nyheter.

R-TYPE II

Smattrande regn mot fönsterrutan utgör ett bra bakgrundsljud till R-type II, tycker Magnus Friskytt. TESTVERSION: AMIGA

R-type II är ett shoot'em up som jag tyckte jag kände igen, fast jag vet att jag aldrig kan ha spelat det. Detta beror troligtvis på att spelet är så otroligt likt alla de andra rymdspelen där det gäller att skjuta ned allt som rör på sig. Man kan väl utan att sticka ut hakan allt för långt, påstå att det har tillverkats flera dussin spel som liknar det här spelet i mycket. Spelen skiljer sig knappt alls från varandra när det handlar om grafiken och de är upplagda på precis samma sätt: En rymdfarkost som vid starten är relativt klent utrustad jagar fram genom ett tunnelsystem och anfalls oupphörligen av fiender. När rymdskeppet sedan skjutit ned ett antal fiender förbättras dess utrustning. Det kan till exempel innebära snabbare skepp, bättre vapen och så vidare. I slutet av varje nivå finns det ofta en extra seg fiende att tampas med som inte dör förrän dess kropp träffats av åtskilliga skott.

I detta spel finns det också en extra finess. Om man håller inne avtryckaren så laddas vapnet upp och när man sedan släpper avtryckaren så frigörs ett skott med mycket hög energi. Denna taktik är väldigt effektiv mot fiendens attacker i bredd över hela bildskärmen och gör oftast slut på allihopa på en gång.

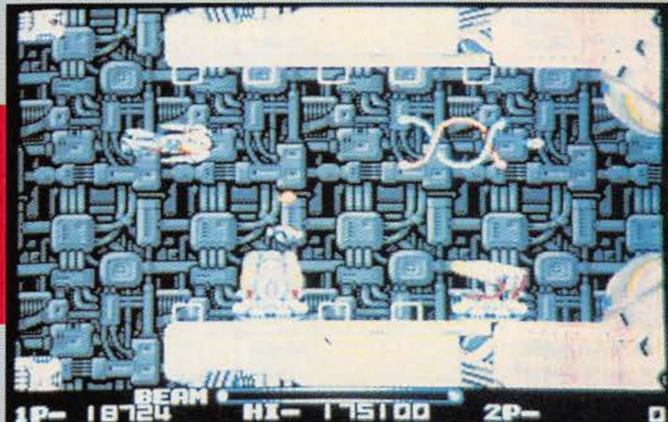
När nu spelen till utseende och innehåll oftast är snarlika får man gå vidare till ett annat urvalskriterium, och det är spelkänslan. Den är viktigast av allt och kan variera kraftigt från person till person. Därför är det mycket svårt att säga helt entydigt vilket rymdshoot'em up som är bäst. För egen del tycker jag att R-type II är ett kul spel som är väl värt att slå ihjäl ett par timmar med, särskilt när regn och rusk hemsöker vårt vackra land. Smattrandet av vattendroppar mot fönsterrutan ger bara ett trevligt bakgrundsljud.

Spelet är inramat precis som ett arkadspel. Dör man i mitten av banan får man också börja om där ända tills man har förlorat alla sina liv. När det sker får man börja om från början om man inte har en "credit" kvar och vill fortsätta där man sist dog. Man börjar spelet med tre credits, vilket gör att man kan komma ganska långt in i spelet även om man konsekvent är ganska klantig.

Till slut vill jag upprepa mig: prova hellre shoot'em up spel och döm själva istället för att stirra blint på procentbetygen. De är bara en hyfsad vägledning.

Håll nere avtryckaren så laddas vapnet upp. När man släpper avfyras ett riktigt megaskott.

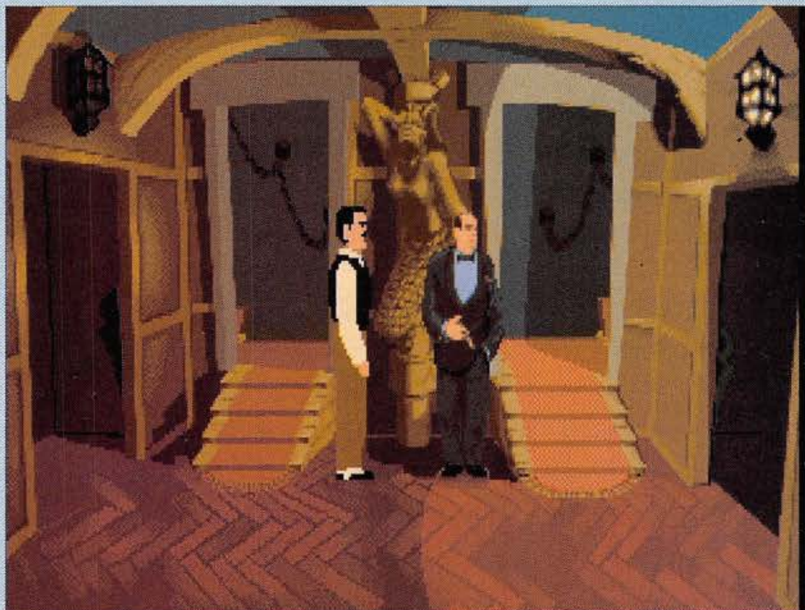
I början är skeppet ganska klent utrustat, men ju längre man kommer desto kraftigare vapen kan man plocka upp.

CRUISE FOR A CORPSE

REBECCA KARABOUDJAN, Niklos änka, som har en kärleksaffär ihop med sin döde makes advokat Tom Logan. Hennes drivkraft är pengar.

Detektiv Raul Dusentier i nattligt samspråk med den ärrade Sergeant Major Desire Grosjean. Vad är det som pågår ombord, och varför?

FADER FABIANI, en präst besatt av speldjävulen. Han har spelat bort en stor del av kyrkans pengar, vilket renderat en varning från biskopen. Frågan är om han inte spelat bort även en stor donation från Niklos Karaboudjan.

TOM LOGAN, Niklos advokat som vänsterprasslar med Rebecca. Det ryktas att paret planerar att ta livet av stackars

Göran Fröjdh kryssar mellan kyssar, intriger och mordkomplotter i sann Agatha Christie anda.

1920-talet var sannerligen en dyster tid för den som höll livet kärt. Folk mördades till höger och vänster; på orientexpressen, på kryssningsfartyg, — ingenstans gick man säker.

Och till på köpet fick man stå ut med obegripliga belgare, som fått för sig att deras talanger i deckarbranschen var ovärderliga för världens överlevnad.

Nåväl, Cruise for a Corpse utspelar sig alltså i detta dekadensens årtionde, med en huvudperson som heter Raoul Dusentier och har en hel del - förutom sitt yrke —gemensamt med Perry Mason och Miss Marple.

Vi skriver 1927, och Dusentier har bjudits på en mutresa — en kryssning med på den stenrike skeppsredaren Niklos Karaboudjans nyrenoverade segelfartyg. Men knappt har Raoul kommit ombord förrän Hector, Karaboudjans betjänt, kommer och skriker att herrn har blivit mördad. När Raoul följer med betjänten för att ta en titt på Karaboudjans lik, blir bägge nedslagna bakifrån och tuppar av.

När morgonen gryr vaknar Raoul och Hector till liv - men liket är borta.

Här börjar själva äventyret, som naturligtvis går ut på att i rollen som Raoul Dusentier avslöja mördaren — som finns kvar ombord, eftersom segelfartyget befinner sig mitt ute på havet.

Raouls undersökning blir både tidskrävande och besvärlig. För det visar sig tids nog —i bästa Agatha Christie-stil — att varenda en av passagerarna ombord haft sina högst privata motiv för att ta livet av Niklos Karaboudjan. Allteftersom detektivarbetet framskrider formligen rasar det ur lik ur garderoberna, och kryssningsdeltagarna intrigerar vilt med varann.

Det här äventyret skiljer sig markant jämfört med Delphines tidigare spel (Future Wars, Operation Stealth). Mest skiljer det sig genom att ha en mycket "öppen" intrig, dvs att man inte behöver lösa alla problem i en viss ordning (med ett par undantag), och genom att det är mindre "objektinriktat" — mindre tid ägnas åt att plocka upp och använda prylar, mer tid går åt att prata med de misstänkta.

En stor skillnad är också grafiken. Delphine har gjord figurerna i spelet dubbelt så stora jämfört med tidigare, och arbetar här ännu mer med olika "kameravinklar" och

I skrivbordet ligger ett smyckeskrin med ett glänsande armband i. En närmare titt...

...avslöjar initialerna RVJ i änden av armbandet. Hmm, vem kan det vara?

Nuförtiden slipper man även pröva sig fram med olika verb — varje föremål har ett antal verb knutna till sig, vilket underlättar spelandet en hel del. Cruise for a Corpse innehåller totalt runt 200 verb.

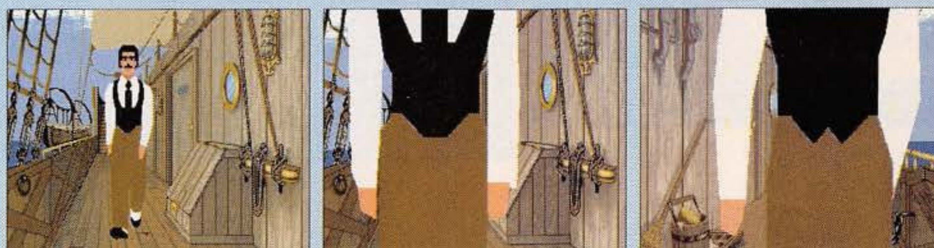
AMIGA/ST
PRIS: 349 kr
TILLVERKARE: US Gold

GRAFIK:	96%
LJUD:	92%
PROBLEM	99%
TOLK:	97%

+
Inget kopieringsskydd. Går att installera på hd, och göra backup på.

—
Långa laddningstider med fem disketter.

TOTAL
96%

Själva grafiken har ändrats en hel del — huvudpersonen Raoul Dusentier är till uppbyggd av polygoner, som "döljs" av bitmappad grafik. När till exempel Raoul går fram och tillbaka över mellandäck (se bilderien) blir han större när han går emot "kameran" och mindre på väg bort från den.

JULIO ESPERANZA ALFONSO Y SOCA LAMBADA, en rikemansson som inte har mycket annat än sportbilar i huvudet. Han är den som Niklos och Rebecca bestämt att Daphne skulle förlova sig med. Verkar dum — men döljer något.

DAPHNE KARABOUDJAN, Niklos dotter i sitt första äktenskap. Avskyr både sin far och styvmodern Rebecca. Ställde till skandal när hon vägrade komma till sin egen förlovningsfest.

SUZANNE PLUM, en obotlig alkoholist som kommit med på kryssningen genom sin vänskap (vissa säger kärleksaffär) med fader Fabiani. Hon 'och Niklos hatade varann öppet.

växlingar mellan närbilder och panoramor. Dessutom är objekthanteringen mycket förbättrad ***(se separat ruta)*** och figurerna rör sig på ett mycket naturtroget sätt. Om till exempel Raoul ska titta i ett smyckeskrin som står på översta hyllan i ett skåp, sträcker han på sig och lyfter huvudet för att nå upp med blicken. Står det en låda på golvet, knäböjer han istället för att ta en titt på den.

Cruise for a Corpse har - precis som alla tidigare Delphinespel - skjutits upp gång på gång. Med det färdiga resultatet inladdat på min Amiga kan jag bara konstatera att det varit värt väntan. Både själva mordgåtan — och alla underliggande intriger — är mycket välgjorda, och vävs ihop på ett mästerligt sätt.

Det är naturligt att jämföra Cruise for a Corpse med den nya generationens amerikanska äventyrsspel (t ex Heart of China) som också till stor del bygger på avancerad grafik. Men där amerikanerna alltmer jobbar med digitaliserade foton, verkar det som om fransmännen har ambitionen att göra datoriserade serier. Cruise for a Corpse har en mycket stark seriekänsla — och personligen tycker jag det spöar Sierras och Dynamix äventyr med hästlängder. För trots att det är gjort i "bara" 32 färger, så är varje ruta välgjord in i minsta detalj.

Däremot är Cruise for a Corpse ganska mycket svårare än sina föregångare, och jag gissar att spelet mest inriktar sig på lite äldre ungdomar och vuxna — den som inte har tålamod att sitta uppe några nätter bör kanske välja något lättare.

Men för alla oss som drömt om att att vara Hercule Poirot —det här är spelet för oss!

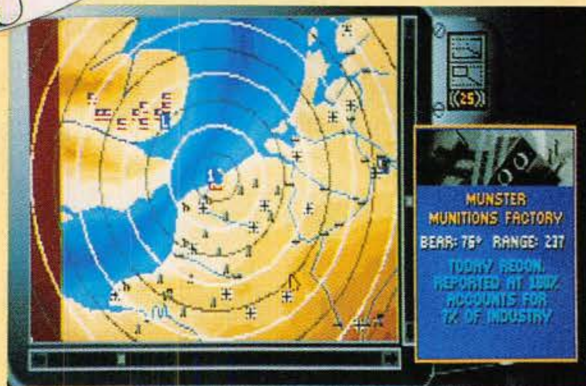
LITEN BUGGVARNING

I det exemplar av spelet vi testade fanns en bugg som gjorde det omöjligt att spara sina positioner efter klockan 10:30 (man börjar klockan 08:00, och tiden i spelet avancerar sedan i takt med att man gör framsteg i sin undersökning). Enligt US Gold är detta fel åtgärdat i senare versioner av spelet. Den som har ett defekt exemplar kan få ett felfritt genom att skicka in sina originaldisketter till US Gold (adressen finns på baksidan av spelförpackningen), tillsammans med returadress och en redogörelse för felet. Behåll dock dokumentation och kodhjul — och gör backuper på diskett-erna!

Här befinner vi oss i slutskedet av andra världskriget. Du väljer själv om du vill flyga för Fritz eller jänkarna,

Secret Weapons of the LUFTWAFFE

Andra världskriget kunde mycket väl ha slutat med en seger för Nazityskland

Tyskarna förfogade redan i slutet av 30-talet över prototyper av både jetflyg, utrustade med missiler och en slags "smarta" bomber. Dessa högteknologiska flygplan imponerade dock inte på generalerna i Luftwaffe, inte heller Hitler trodde på jetflyget.

Führern var istället ute efter ett nytt bombplan som skulle kunna svepa genom de allierades luftvärn och lägga deras baser i ruiner. Me 262 skulle bli just detta bombplan. Detta var ett ödesdigert beslut — genom att hänga på 262:an en massa bomber blev den lika långsam som ett konventionellt propellerplan, och i princip värdelöst i bombuppdrag. Men Hitler lyssnade inte på sakkunskapen.

Visserligen kom både Me 262 och Me 163 — som kunde komma upp i överljudsfart i dykningarna — in i luftstrider i krigets slutskede.

Secret Weapons of the Luftwaffe speglar slutfasen av detta luftkrig, som utspelades mellan USA:s "flygande fästningar" och dess jakteskort på ena sidan, och Luftwaffe och dess "hemliga vapen" på den andra.

Spelaren kan antingen flyga som amerikan eller som tysk — precis som i föregångaren Their Finest Hour. Väljer man att spela tysk går uppdragen ut på att stoppa de amerikanska armadorna av B17-bombare. Planen man har att välja mellan är de konventionella BF 109 och FW 190, samt de högteknologiska Me 262, Me 163 samt GO 229 — den "flygande vingen" som var mycket lik dagens Stealth-plan.

Me 163:an var nästan omöjlig att skjuta ner, eftersom planet hade en toppfart kring 950 km/h. Hastigheten på dåtidens kanoner och kulsprutor var så pass låg att Me 163 nästan "flög ifrån" kulorna. Detta plan kunde flyga på långt högre höjder än motståndarnas propellerdrivna plan som knappast klarade att gå över tio kilometers höjd.

Man får också tillfälle att pröva på världshistoriens första missiler och "smarta vapen". Ett av de enklaste, och mest geniala, var den s k Jagdfaust-missilen.

JaugdfausHt användes tillsammans med Me 163 och styrdes av en fotocell. Den sköts iväg automatiskt när piloten passerade i skuggan under amerikanernas bombplan, och hade en mycket hög träffsäkerhet. Enda problemet var att man som pilot var mycket utsatt för bombplanets eld när man flög så nära.

På amerikanernas sida är det mer traditionella vapen som gäller — väljer man B17 kan man antingen vara pilot, bombfällare eller kulspruteskytt. Jaktpiloterna har P 47 Thunderbolt eller P 51 Mustang att välja på — och här gäller det att se till att bombplanen kommer till sina mål och får fällt sin bomblast.

Secret Weapons of the Luftwaffe är en vidareutveckling av Battlehawks och Their Finest Hour, främst grafiskt. I SWOTL blandas vektor- och bitmapgrafik, vilket gör flygplanen tydligare och mera verklighetstrogna. Nackdelen med detta system är att spelet blir ganska processorkrävande, och även en 286:a är i långsammaste laget.

Men har man en snabb maskin är det en njutning att spela.

GÖRAN FRÖJDH

Secret Weapons of the Luftwaffe / Lucasfilm
Systemkrav: 286 eller bättre. Stöd för expanderat minne samt ljudkorten Adlib och Soundblaster.
Version i test: PC

VAD ÄR "TJUVTITTEN"? *På den här sidan tittar vi närmare på spel som kommer till Amigan inom en snar framtid och som redan har släppts till andra format Betygsskalan är här lite annorlunda. ☆ = Säkert helkasst på alla format, ☆☆ = Programmerarna kanske skärper sig till Amigaversionen, ☆☆☆= Bra, värt att kika närmare på, ☆☆☆☆ = Mycket bra, beställ redan nu!, ☆☆☆☆☆ = Världsklass, köp en ny dator istället för att vänta!*

Bloom County
av Berke Breathead

©Europa-Press

Fox Trot
av Bill Ahmed

©Europa-Press

Ytterfilen
av Bill Holbrook

©KFS/Distr. BULLS

Krax
av Jeff MacNelly

©Europa-Press

Grattis, ni vann!

■ Fem vinnare har vi dragit bland våra nya prenumeranter och de som förnyat sin prenumeration. De fina tröjor som vi delar ut kommer per post så fort som möjligt!

Vinnarna är: **Martin Fogelström**, Vällingby, **Eric Soronis**, Johanneshov, **Tomas Nord**, Sandviken, **Steinar Lindseth**, Norge och **Jens Åsfeldt** i Lund.

KÖPES

Amiga källkoder till Seka köpes. Martin.
Tel: 0454-230 86

Maniac Mansion och liknande C64 adventure köpes.
Tel: 046-39 23 61

A10 Tank killer, Tower F.R.A.
Tel: 040-22 14 68

Millenium 2.2, Hockey League Simulator.
Tel: 040-22 14 68

Maniac Mansion till Amiga köpes. Ring Dan.
Tel: 0491-302 54

Amiga nyttoprg, org med manual. Endast brevsvar. H Vikander, Lundenv. 19B, 541 39 Skövde

1 Mb till A1000. John efter 17.00.
Tel: 0520-609 24

SÄLJES

Har du elektronik som hobby? Du får en avlyssnarbyggsats, kompl med ritning, komponenter och en utförlig beskrivning om den. Bifoga 20 kr i beställningsbrevet så får du också infobladet om ritningar. P: 110 kr. Skriv och beställ av: Stefan Hårak, Lövlunda, 610 50 Jönåker

Amiga 1000 med 1Mb minne i bra skick. 2.000 kr.
Tel: 026-12 28 31

Amiga 1000, 2.800 kr, inkl. 4 st nya org spel.
Tel: 031-47 24 85

Amiga 500 + RF mod, diskettbox, disketter, WB 1.3, mus, musmatta, handböcker, joy. 3.900 kr. Björn.
Tel: 060-410 20

Amiga 500, x-minne, monitor P8833, 2 joy, Kindwords, SV. manualer, disketter + box, 50 DMz. 6.500 kr. Efter 20.00.
Tel: 0510-247 27

A2090 M/20 Mb HD till A2000, 2.000 kr. XT-kort till A2000, 1.600 kr. Kan ev bytas i modem, scanner etc. Sven-Arne Reinemo, 4909 Songe, Norge

Böcker till Amiga: Grafikprg + 2 prgdisk, 350 kr. Supergrafik, 300 kr. Systemprg. in C" 300 kr. Nyskick. Pontus.
Tel: 0243-815 09

Hårddiskar 210 & 52 Mb. PC:XT kort till A2000.
Tel: 0920-163 19

Radiosändarbyggsats, ritn + komp, 60 kr. Tobbe efter 16.00.
Tel: 0582-524 44

Skrivare STAR LC24-10 + 2500 papper säljes för endast 2.500 kr. Peter.
Tel: 0325-220 51

Sendfaxmodem, 2400 bps modem, 9600 bps fax till PC. 2.500 kr, kan diskuteras.
Tel: 040-23 53 42

Amiga 500, orgspel, joy, RF-mod säljes i mycket fint skick för 3.500 kr.
Tel: 0762-766 33

Instrument/ LYDFx/ Samplingar säljes. 15 diskar med "mix" Vill du ha något speciellt så säg till! Skicka disk(ar) + 20 kr/disk. 10 för 100 kr! Mere info och bestälning: Fredrik Weme, Sollihøyda 10B, 1750 Halden, Norge

C128D + tillbehör och Datormagazin.
Tel: 031-52 11 65

Koppla ihop två Amigor. Nollmodemkabel till A500/2000, 120 kr.
Tel: 0142-216 87

A2000/PC AT 40 Mb HD 3 1/2 & 5 1/4 DD, pris diskuteras.
Tel: 046-11 26 63

Diskett med de allara senaste och bästa virusdödarna för Amiga, endast 14 kr på Pg: 56 30 51-2, H Vikander.

C128D, inb. diskdrive, monitor 1901, Seikosha printer, ordbehandling, TFC 3, diskbox m spel & prg, bandstation, Bat Handle. 4.500 kr. Elias.
Tel: 019-10 73 51/ 14 12 87

Broadcasttitler 2, Action Replay II säljes.
Tel: (Norge) 041-694 02

Amiga 2000, 3 Mb RAM (kan exp t 8 Mb), 2 drivar, Philips mon, tillbehör, disk. Nypris 20.000 kr, nu 12.000 kr.
Tel: 044-426 11

CBM A2058 8 Mb-kort m 2 Mb t A2000. 1.750 kr.
Tel: 013-14 02 58

Amiga 500 + monitor + printer + stereo sampler + förstärkare med högtalare + joy Vico + ca 300 disk. Lasse efter 16.00.
Tel: 0520-104 96

A500 m org spel, nyttoprg, RF-mod, joys, böcker, tidningar, sampler samt printer LC-10. 5.000 kr.
Tel: 044-24 80 79

Alla artiklar i DMz, åren 87-91, finns i ett index. Oavsett vad du söker hittar du det snabbt i registret. DMZ:as redaktion använder det själva. Välj om du vill ha det på 2 disketter med ett PD-registerprg (Amiga), eller i tryckt form. Sätt in 175 kr på Pg: 626 21 26-3 med mottagare Roger Skoog och ange vilken sort du vill ha.

C64, bandstation, diskdrive 1541-II, TFC-III, joy, orgspel och disketter. Ring Magnus för pris efter 17.00.
Tel: 0430-187 53

C64 diskspel: B Rogers, 150 kr. P Firestart, 100 kr. Tisse.
Tel: 0755-457 15

Org spel Amiga säljes. Populous, 150 kr. UMS II, 250 kr.
Tel: 046-20 94 78

Genlock Magni.4005" till A2000B, med styrpanel och styrprg, TV-Show" Kväll.
Tel: 0500-383 58

Sonix till Amiga endast 300 kr.
Tel: 0647-107 82

Vuxendisketter (PD) för 10 kr st. Org till Amiga. Kindwords 2.0, Battle Command, Op Combat m.fl. 100-175 kr st. Robert.
Tel: 0250-146 29

C64 teled, modem, org spel, 2 joy, bandsp. 2.000 kr.
Tel: 0278-248 61

PD till Atari ST fr 15 kr/disk, disk med lista och ett par spel, 10 kr på Pg: 625 75 85-7, Elvis ST PD.

C128, 1541-II, 1530, TFC III, joy, orgspel, diskar, DMz, litt. 2.500 kr.
Tel: 019-20 02 12

Joy-mus switch, elektronisk, 160 kr. Vuxendisketter 50 kr/2 disk (även till PC). Nollmodemkabel 100 kr.
Tel: 036-18 59 14

C128/C64 böcker säljes mycket billigt. Wilhelm Nilsson efter 20.00.
Tel: 0470-831 75

ANNONSSTOPP

Nr 18-91
Utgivningsdag: 24/10
Annonsstopp den 3/10

Nr 19-91
Utgivningsdag: 7/11
Annonsstopp den 17/10

Amiga 500, X-traminne, instr bok, Basic bok, 260 disk, 3 diskbox, vitt fint databord, mus, joy m.m. Högstbjudande. Teddie Holm, Hagarydsg. 12, 571 42 Nässjö

A2000B, PC-kort, monitor 1084S, 3 driver, 2 3,5" och 1 5,25" manualer, disketter + tillbh. 13.500 kr. 24-nålars färgskrivare MPS 1224C, papper, knappt anv, gar kvar. 3.500 kr. Allt för 14.900 kr.
Tel: 0370-813 68

Körkortsteoriprg, Amiga. Över 100 frågor. Nästan alla frågor för klass B 1991. Sänd 2 diskar med PD eller demos till: Jari Bilén, Rymdtorget 3, 415 19 Göteborg

Fuskdiskett" för alla Sierra-spelen. Skicka 20 kr så har du disken inom 10 dagar. Skriv till: Tony Andersson, PL 4119, 860 35 Söråker

Har du PC? Diskett m fototeknisk info, fotografiska recept, filterguide mm. 75 kr inkl porto, ange diskettformat.
Tel: 08-761 89 44

GVP-combo 22/1 med 4 Mb extra 32-bit RAM och Quantum 105 Mb HD. Oanvänd i oöppnad förpackning. Jonas.
Tel: 031-81 46 39

GVP-combo 33/4 med Quantum 105 Mb HD. Oanvänd i oöppnad förpackning. Jonas.
Tel: 031-81 46 39

C64, diskdrive, bandspelare, mycket orgspel. 2.500 kr. Janne.
Tel: 0278-196 81

HD 20 Mb + kontr. k 2090, autob. 2.900 kr. RAM 2 meg, 1.600 kr.
Tel: 040-97 05 18

Amiga 500, x-minne, 2 joyar, manualer, disketter, prg, datatidn. Billigt vid snabb affär.
Tel: 0304-224 23

Amiga 500, 3 Mb RAM, bildskärm A1084, HD A590 20 Mb, skrivare STAR SG-10, A-max II (mac-emulator), 800 kb macdiskdrive, joy. 10.000 kr.
Tel: 021-33 43 33

A500 1 Mb, x-drive, monitor färgskrivare, disketter, 2 joy, böcker m.m. Nyp: 16.000, nu: 10.000. Rikard.
Tel: 0156-301 91

Amstrad PCW 8256, 512 Kb, ordb. pkt inkl skrivare. Fyndl.
Tel: 031-97 19 56

Amiga 500 v 1.3, 1 Mb, mus, joy, över 300 prg. 4.000 kr.
Tel: 033-548 04

Monitor C1084S med stereo och separat fot. 2.000 kr.
Tel: 033-548 04

Amiga 500 + x-minne, x-drive, skrivare Star-LC 10cl, org.spel och prg, disketter, 2 diskboxar, PD-disketter, joy och 2 musar, tidn, RF-mod, printer papper, musmattor. Endast 9.000 kr.
Tel: 0504-143 35

Pause Switch Amiga 500, fungerar som en Super Pause knapp, on/off. Sänd 30 kr så får du bra beskrivning hur du bygger den. Niklas Hepburn, Margrelundsv. 82, 161 35 Bromma

Atari 1040 STE, mus + matta, joy, disketter, nytto, orgspel, mm. C:a 1 år. 3.700 kr.
Tel: 0278-248 85 el. 0651-212 88

Hårddisk A590 21 Mb + 2 Mb FastRAM + manual + org emballage. Gar kvar. Nyskick. Otroligt pris: 3.900 kr.
Tel: 0241-111 41

C128D, drive, bandst, ny skrivare, böcker, 100 orgspel, 3.600 kr. Även separat. Kvällstid.
Tel: 0521-143 17

SMART, kraftfullt prg för V5/V65/DD. Se recencion i DMz 6/91. Finns nu för IBM, C64 o Amiga. 390 kr inkl utförlig handledn. Ring Rolf Carlsson för info.
Tel: 08-711 81 42

Amiga 500, x-minne, x-dr., 1,5 år gar kvar. 4250 kr. Jocke.
Tel: 0472-147 24

40 Mb SCSI HD, 2500 kr. Seagate ST-157 med Trumocard SCSI kont. till A2000, 2500 kr.
Tel: 0589-165 38

C64, bandst., 4 org. spel, programmerings böcker. 1200 kr.
Tel: 0920-691 96

BREVVÄNNER

PC kontakter sökes. Skriv till: M Eriksson, Frödings Allé 42, 443 31 Lerum

Amiga kontakter sökes. Tobbe Ander, Box 1191, 744 91 Heby

Amigakontakter sökes för byte av prg och demos. Alla får svar. Skriv till: Benhadj, Bergsgårdsgärdet 30, 424 32 Angered

Amigakontakter sökes för byte av prg och demos. 99% svar. Gärna Seka programmerare. Martin Danielsson, Kraftv. 21, 376 00 Svängsta

C64 kontakter med disk eller band sökes för byte av prg och demos. 100% svar. Skriv till: Helge Brede, Brattestø, 5567 Skjoldastraumen, Norge

Amigakontakter sökes! Gärna stikkontakter, garanterat svar. Lars Grønnøss, 2427 Plassen, Norge

Hejsan alla Amigavänner! Skriv till: Johan Wilhelmsson, Fältv. 32, 681 52 Kristinehamn

Amigakontakter för byte av prg mm. 100% svar. Skriv till: Andreas Bladh, Grönlund, 595 92 Mjölby

Amigakontakter sökes för byte av prg och demos mm. Fredrik Ohlsson, Ekebladsv. 5B, 531 53 Lidköping

A500 ägare sökes för byte av prg. Skriv till: J Koirikivi, Fristadsg. 6D, 633 46 Eskilstuna

Brevvänner till Amiga sökes för byte av prg mm. Skriv till: Erik Sandberg, Domarringen 91, 804 33 Gävle

Amigakontakter sökes för byte av prg, demos mm. Fredrik Weme, Sollihøyda 10B, 1750 Halden, Norge

Amigakontakter sökes. 100% svar. Emil Rakoczy, Vikran 24, 9056 Mortenhals, Norge

C64 kontakter med disk eller band sökes för byte av prg och demos. 100% svar. Skriv till: Hlege Brede, Brattestø, 5567 Skjoldastraumen, Norge

Amigakontakter sökes för byte av prg. Pierre Olofsson, Fondstigen 4, 574 39 Vetlanda

Amigafreaks sökes för byte av demos. Skriv till: Creator/Mafia, PO Box 543, 6454 Skjevik, Norge

Amigakontakter sökes. Supercoola demos mm. Robert Persson, 188 C Veka, 311 92 Falkenberg

Amigakontakter sökes för byte av prg och demos. Skriv till: Mikael Falkman, Bysmedsg. 17, 931 54 Skellefteå

Amigakontakter sökes för byte av demos, prg. 100 % svar. Skriv till: Anders Nilsson, Danskavägen 12, 312 31 Laholm

Amigakontakter sökes för byte av prg. Skriv till: Daniel Olsson, Senapsg. 11 5 tr, 424 43 Angered

Svenska Divisionen av Quartz. Martiel/ Quartz, Hallav. 19, 430 50 Kållered

PC-kontakter sökes. Skriv till: Jens Sverre Hauge, Falkenhaugv. 3, 4270 Åkrehamn, Norge

Amigakontakter sökes för byte av prg. Skriv till: Sveinung Pedersen, Fjellveien 16B, 5500 Haugesund, Norge

Amigakontakter sökes för byte av prg och demos. Write to: Mattias Johansson, Frödingv. 15, 293 33 Olofström

Amigakontakter sökes för byte av prg. Skriv till: Arnt Ove Gregersen, Nesv. 65, 4276 Vedavågen, Norge

Amigakontakter sökes. Roger Sjödin, Ekeg. 14, 272 36 Simrishamn

Amigakontakter sökes. Erik Ryttander, Box 5, 740 20 Brunna

BYTES

Modem Supra 2400 till Amiga. Bytes mot org musikprg.
Tel: 0303-468 71

SAAB 99CC-74 bytes mot A2000-tillbehör.
Tel: 08-662 25 96

SupraModem 2400zi (internmodem 2000) bytes mot SupraModem 2400 plus.
Tel: 0758-573 35

REGLER FÖR DATORBÖRSEN

Datorbörsen är endast öppen för PRIVATPERSONER som vill sälja, köpa och/eller byta datorer, tillbehör samt originalprogram, samt för dem som söker eller har jobb att erbjuda.

Den är också öppen för för dem som söker brevvänner. Att annonsera under rubriken "brevvänner" med syfte att organisera byte av piratkopior är dock enligt lagen förbjudet.

Det är förbjudet att annonsera om piratkopierade spel och nyttoprogram samt manualer. Överträdelse av dessa regler kan medföra rättslig prövning. Det innebär att annonsören riskerar böter eller fängelse upp till två år.

Försäljning/byte av program eller spel maximeras till två titlar per annons. Titlar och pris vid försäljning/byte måste alltid uppges i annonsen.

Annonstexter som inte följer reglerna publiceras inte och inbetalat belopp återfås ej.

Annonspriset är 20 kronor per 55 tecken.

För frågor om Datorbörsen, tala med Gunilla Stübner, tel: 08-33 59 00.

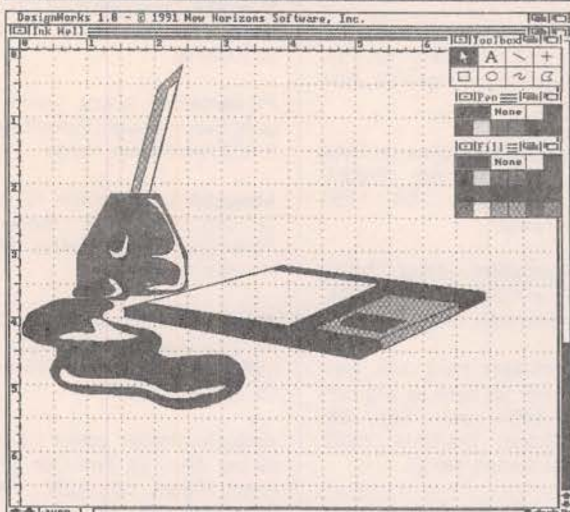
SÅ BESTÄLLER DU ANNONS

Datorbörsen är endast öppen för privatpersoner. Pengar och annonstext måste alltid skickas till Pg. 11 75 47 -0, Br. Lindströms Förlag. Märk inbetalningskortet "Datorbörsen". Beställningar per fax eller brev publiceras ej. Vi ansvar ej för eventuella felaktigheter i annonstexerna.

POSTGIROT SVERIGE
INBETALNING / GIRERING A
11 75 47 – 0
Br. Lindströms Förlag
"Datorbörsen"
Annonstext
Ditt namn

TEXTA TYDLIGT!

Nästa nummer kommer 24 oktober

Nytt ritprogram

Tycker du att dina datorteckningar blir hackiga och dåliga när du skriver ut dem på papper? Då kan Design Works vara alternativet för dig. Det är ett vektor-ritprogram som ger imponerande kvalitet. Läs vår test i nästa nummer!

BYGG DITT EGET MIDI-INTERFACE

Bygg ett eget MIDI-interface till din dator. Du hittar alla ritningar i nästa nummer.

Amiga presenterar: SCALA!

Funderar du på att skapa multimedia-presentationer? Då ska du titta på Scala, marknadens ledande presentationsprogram som bland annat kan visa bilder, animationer och spela upp samplat ljud.
Läs Datormagazins stora test i nästa nummer. Ute den 24 oktober.

Torped i vattnet!

Ädla känslor väckte en gång i tiden Silent Service. I nästa nummer tar vi en närmare titt på uppföljaren, Silent Service II. Lars Jansson, med ett förflutet som ubåtsjägare, har testat.

Övriga spel i test: Deuteros, Robin Hood, Thunder Jaws, Challenge Golf, Tony LaRussa's Ultimate Baseball, Elf, International Athletics, med flera.

HÄR BESTÄLLER DU DIN PRENUMERATION!

DATORMAGAZIN kommer ut 22 gånger per år.
Helårsprenumeration (22 utgåvor) kostar 365 kronor (du sparar 30:80 kr). Utanför Norden 401 kr.
11 nr kostar 187 kronor (du sparar 20:90 kr). Utanför Norden 203 kr.
Sju nummer kostar 121 kronor. (Du sparar 11:30 kr.)
Beställ din prenumeration genom att skicka in talongen, eller en avskrift. Du kan också ringa prenumerationsavdelningen Titel Data på telefon: 08 - 729 00 40, vardagar kl 08.30-12.00 och 13.00-16.30.

JAG VILL HA:

- ❑ Helår (22 nr) för 365 kronor.
- ❑ Halvår (11 nr) för 187 kronor.
- ❑ Korttid (7 nr) för 121 kronor.

Dessutom kan jag vinna en av fem hemliga vinster.

JAG HAR:

❑ C64	❑ Amiga3000	❑ Extra
❑ C128	❑ Atari ST	❑ Atari ST diskdrive
❑ Amiga 500	❑ PC	❑ Hårddisk
❑ Amiga 1000	❑ Annan dator	❑ Skrivare
❑ Amiga 2000	❑ Modem	❑ Monitor
❑ Amiga 2500	❑ Minne	

Frankeras ej. Datormagazin betalar portot

Datormagazin

Svarspost
Kundnummer 110257101
100 31 STOCKHOLM

Namn: ______________ Adress: ______________ Ålder ________

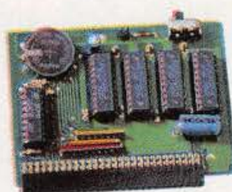
Postnummer: ______________ Postadress: ______________

Målsmans underskrift om du är under 16 år: ______________

Nr 17/91

AMIGA KLIPPET!

Extra minne

Amiga 500, 512Kb, 399:–
On/off knapp, och klocka
Supra RX 2Mb Ram, 2295:–
Amiga 3000, 4x1Mb Ram, Ring

Extra diskdrive

Extern 3.5" diskdrive till Amiga, on/off knapp, slimline, genomkoppling och extra lång kabel, 595:–

Monitor

CM883311 Philips, 2595:–

US Robotics modem

Höghastighetsmodem, upp till 38.400 bps, V42, V42bis, MNP1-5,HST, 6495:–

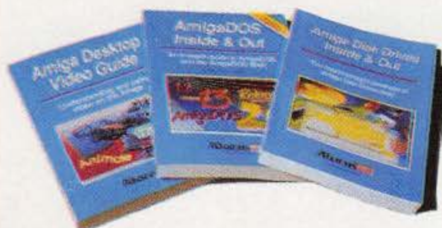

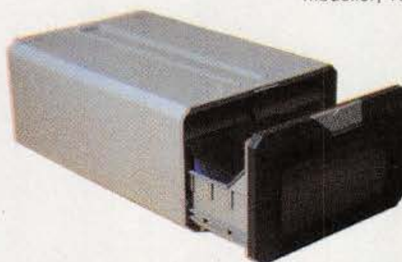
Amiga 500

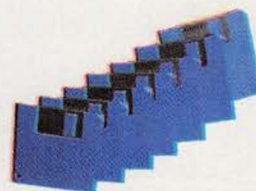
inkl musmatta, 10 Sony disketter, 1 spel, 2-års garanti, 3995:–

Colorburst-24 bitars grafik

24-bitars grafikkort som passar alla Amiga-modeller, 16,8 miljoner färger, 5995:–

Böcker mm	
Amiga for beginners	189:–
Amiga Basic I&O	279:–
Amiga 3D Graphics	249:–
Amiga machine language	249:–
Amiga dos inside & out	199:–
Amiga C for beginners	249:–
Amiga C for advanced	319:–
Amiga Graphics inside & out	319:–
Amiga desktop video	319:–
Amiga printers inside & out	319:–
Making musik	319:–
Best of Amiga trick & tips	319:–
Hardware reference manual	289:–
The Imagine companion	249:–
Programvara:	
Quarterback	499:–
Quarterback Tools	599:–
Powerpacker proffesional	299:–
Deluxe paint III	849:–
Digipaint III	649:–
Buddy systemDpaint III	349:–
Director 2,0	799:–
Arexx	329:–
Wshell	329:–
Art Department Proff.	1499:–
Ad pro, conversion pack	599:–
Art Department	599:–
Facc II	249:–
X-Copy Proff. V3.3	549:–
X-Copy V3.1	399:–
B.A.D	349:–
Blitz basic	595:–
Cygnus Ed Proffesional	649:–

Ray tracing:	
Real 3D	1995:-
Imagine	2195:-
Buddy system Imagine	349:-
Broadcast fonts 3D	749:-
Imagine guid tour (videofilm)	349:-
Övrigt:	
Amas sampler	995:-
Mus	249:-
Tac II	109:-
Atonce	2395:-
Digiview 4.0	1195:-
Flicker free video	3295:-
Skrivare:	
Star LC20	1995:-
Star LC200, färg	2995:-
Star LC24-200	4495:-
Accelerator:	
Midget racer 68EC030 25Mhz	5495:-
Midget racer 68030 25Mhz	6995:-
Matteproc. 68882 25Mhz	2375:-
Microbotics 68EC030 25Mhz	3995:-
Hårddisk A500:	
Supra drive XP52Mb, 1Mb	6995:-
Hårddisk A2000 Flash	
16 bitars SCSI, med 8Mb ram:	
105Mb quantum, 2Mb ram	6995:-
Syquest, flyttbar 44Mb HD	6495:-
Extra cartridge till syquest	895:-
CDTV titlar	
CD remix	379:-
Terminator	379:-
Lemmings	379:-
m.m...	

Posso diskettbox

3,5" diskettbox för 150 st, 179:–

Sony original

Disketter, färgade etiketter och 5 års garanti, 6:90/st
Omärkta Sony 4:50/st

M.A.S.T.

Memory and Storage Technology

Butik: Drottninggatan 1J, 212 11 Malmö

Tel: 040-93 12 00, Fax 040-93 12 75

Alla priser inklusive moms, frakt tillkommer med reservation för prisändring och slutförsäljning

TAKE A BREJK!

NYHET

Frasigt chokladkex, kolafyllning och nypuffat ris täckt med finaste Marabou Mjölkchoklad.

Mmm...Marabou

Konsumenttjänst 08-627 10 00